

ION CRISTOIU despre Mesajul de Anul Nou al lui ION ILIESCU

ION CRISTOIU: „Pentru că se apropie Anul Nou, as vrea să-i transmit dlui Iliescu că îi știu deja discursul pe care îl va ține în noaptea dintre 1999 și 2000, după ce va fi reales a treia oară! Va spune că nu s-a făcut încă privatizarea, că trebuie să-o facem neapărat, că trebuie să ne integrăm în Europa, că trebuie să luptăm împotriva corupției, că presa este în continuare mizeră, neconstructivă - pentru că îl critică - și că, în general, guvernul Văcăroiu (pentru că și în anul 2000 tot guvernul Văcăroiu va fi, ei sunt eterni!) este un guvern care a sporit producția! Atât de mult va spori producția până în anul 2000 încât o să ne înecăm în atâtă oțel și fontă, în timp ce vom avea salariile tot mai mici!”

Nr. 51-52 ● 20 decembrie-2 ianuarie 1994 ● 24 pagini - 500 lei - 3.70 DM ●

FLACĂRA

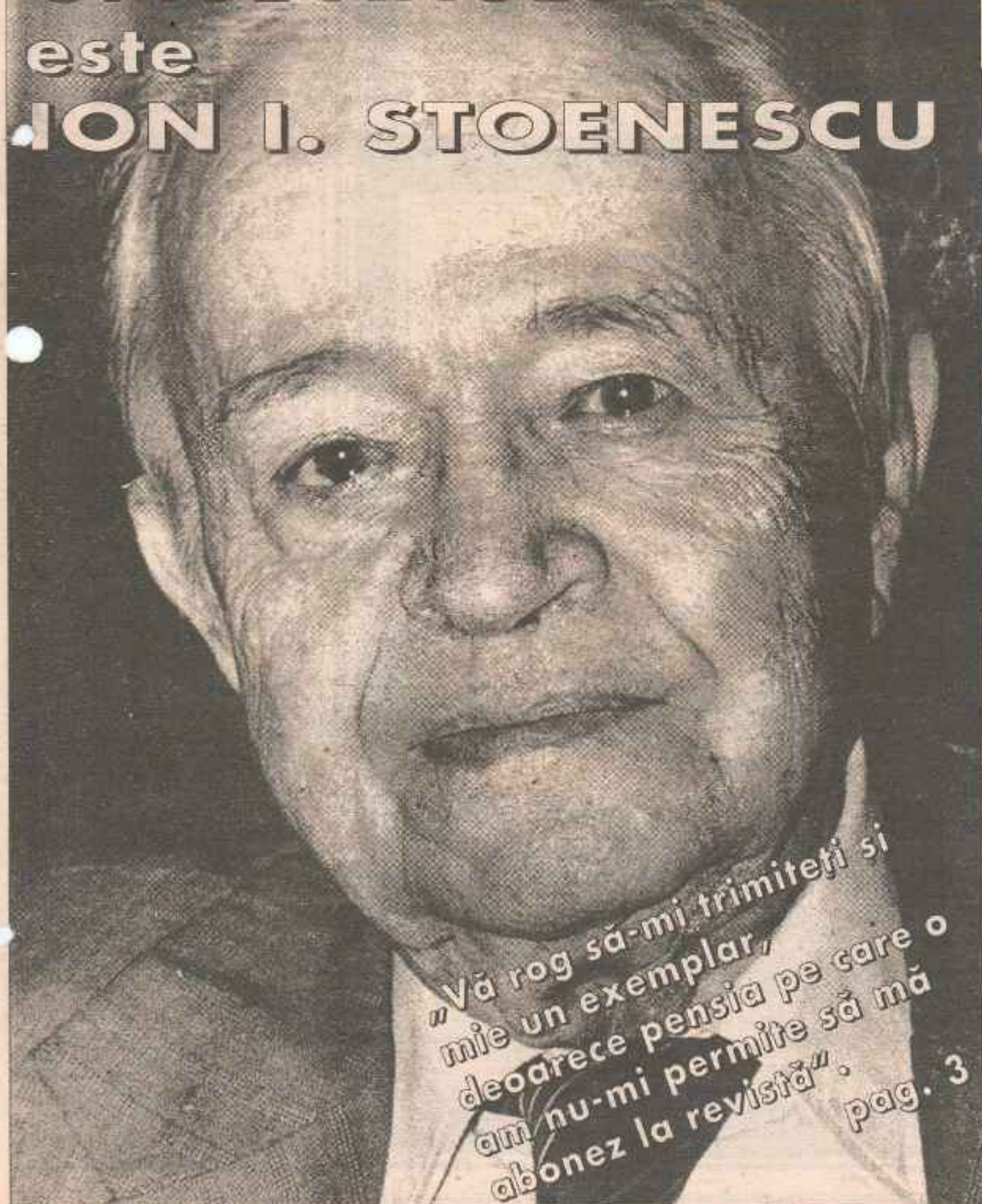
Fondată în 1911 de C.BANU

Editată de
S.C. Publicațiile FLACĂRA S.A.

Președinte - director general
GEORGE ARION

Redactor șef
EUGEN CHIROVICI

**Pentru FLACĂRA,
OMUL ANULUI 1994
este
ION I. STOENESCU**

„Vă rog să-mi trimiteți și
mie un exemplar,
deoarece pensia pe care o
am nu-mi permite să mă
abonez la revistă”. pag. 3

**ÎN ACEST
NUMĂR DUBLU:**

**MAGAZIN DE CRĂCIUN
ȘI REVELION (16 pagini)**

**O televiziune
pentru toată lumea:
KAPPA**

(27 de programe TV satelit)

■ Dialogați cu ea
prin revista noastră.
Scrieți-ne!

Literatura
dumneavoastră
are
la dispoziție
două pagini:

MAȘINA DE SCRIS

pag. 18-19

Marti, 20 decembrie,
a avut loc decernarea
trofeului

**FIERUL
DE
CRISTAL**

Revista

noastră

urează

colaboratorilor,

abonaților

și cititorilor săi

LA MULȚI ANI!

*Your Partner for Networking
and Digital Communications*

Blue Ridge International

**REȚELE DE CALCULATOARE
COMUNICAȚII DE DATE ȘI VOCE
- LIVRABILE DIN STOC -**

CALCULATOARE PC-AT ATRONIC

ATC 386SX-40 MHz
ATC 386DX-40 MHz
ATC 486DLC-40MHz
ATC 486SLC2-66MHz

ATC 486DX-33 MHz
ATC 486DX2-66 MHz
ATC PENTIUM-60/66 MHz
ATC PENTIUM-90/100 MHz

PCI bus
VL bus

NOTEBOOKS CTX

486DX2 - 66MHz 486DX4 - 75MHz 486DX4 - 100MHz
Display color TFT sau D-STN, HDD 250-540 Mb detasabil, 4 - 32 Mb, FDD 3.5"
SVGA VESA 1Mb, Trackball, 2 sloturi PCMCIA, 16bit sound, DOC station (optional)

Imprimante matriciale OKI

9 pini - 360 cps / 433 cps
24 pini - 270 cps

Imprimante HEWLETT PACKARD

Laser - toata gama HP IV
Deskjet - color - HP 550C
- monocrom - HP 520

Monitoare CTX

14", 15", 17" Noninterlaced, MPRI-2
Green

Modemuri/Fax GVC interne si externe

2400/9600 bps
14440 bps, 28800 bps

**Software de retea NOVELL
Instalatii satelit CHAPARRAL
Echipamente radio comunicatii ALINCO**

Aparatura de laborator BECKMAN

Str. Mihai Eminescu Nr.115 Tel. 210.19.69, 210.19.98, 210.18.34 Fax. 211.73.68

BECKMAN

ALINCO

CTX

CHAPARRAL

PUBLICATIILE

Flacăra

Societate comercială înmatriculată
la Oficiul Registrului Comerțului
București sub nr. J. 40/588/1991
din 04.07.1991

Consiliul de Administrație:
Președinte - director general:
GEORGE ARON
Membri: Ion D. Gola, Alexandru Pășărin,
Mihai Săndolu, Liviu Timbus
Director economic: **ANTON PORUMB**
Director juridic - personal: **CORNELIU OLTEANU**
Director publicitate și suplimente speciale:
MIHAI SÂNDOLU
Director difuzare: **MANUELA VASILIU**
Șef cabinet: **CĂTALINA ȘTEFĂNESCU** (917 47 62;
2002)
Adresa: București, sectorul 1, Piața Presii Libere
nr. 1, cod 71341.
Telefon: 917.60.10, 617.60.20, cu intercomandă de
mai jos
Fax: 312 82 89
Cont lei - 40.72.30.110.496 BCR, sector 1,
București
Cont valută - 47.21.6.16.0431.0 BCR, sector 1,
București

Flacăra

Redactor șef: **EUGEN CHIROVICI**
Consilier: **LIVIU TIMBUS**
Secretar general de redacție:
ADRIANA CHIROVICI
Telefon: 2559

■ **POLITICĂ** (2560) - Răzvan Dumitrescu, Marian
Ghișeanu, Roxana Stancu
■ **EXTERNE** (2560) - Ion D. Gola, Ștefan Nicăș
■ **SOCIAL** (2126) - Alexandru Arion, Dan
Gheorghe, Brîndușa Nicolae, Toma Roman jr.,
Constantin Severin, Lucia Ștefanovic
■ **SPORT** (1453) - Pompiliu L. Dumitrescu
■ **FOTOREPORTERII** (2328) - Petre Cojocariu,
Elena Ghera, Florin Ioniță
■ **CORRESPONDENȚI ÎN ȚARĂ**: Pașcu Balaci, Ion
Căscăru, Petru Novac Dolăneș
■ **CORRESPONDENȚI ÎN STRĂINĂTATE**: Alexandru
Gruar (Italia), Emanuel Tănăsă (SUA), Mihai Ruză
(Germania)
■ **SECRETARIAT DE REDACȚIE** (1453) - Cîna
Gorgoi, Adrian Petrescu
■ **CORECTURĂ** (1453) - Maria Antonescu,
Simona Petre, Angela Ștefănescu

REBUS REBUSACHE

maxi S KANDY

Director publicații de divertisment:
ALEXANDRU PĂȘĂRIN
Redactori șefi adjuncți:
MIHAI ZGUBEA ("Rebus")
CONSTANTIN GRIGORE ("Rebusache")
Aurel Ștefan Alexandrescu, Gheorghe Brașoveanu,
Simona Pășărin, Simona Simăzanu
Telefon: 2036 (director), 1457 (redacție)

PUBLICAȚIE ȘI SUPLEMENTE SPECIALE (266;
518.15.32): Călin Mircovanu, Irina Bravicaanu,
Dan Ciuciuc, Adriana Dobrescu, Marius Onofrei,
Florin Petria, Dana Toader
TEHNOREDACTARE COMPUTERIZATĂ: Eugen
Majdă, Maria Călin, Mircea Fotea, Nela Glodan,
Cristina Topoleski, Căzar Murinau
DIFUZARE: (617.59.89): Gabriel Bumb, Cora Clo-
cesanu, George Constantinescu, Marian Frunzeanu,
Doru Iancu, Valerica Leon, Marius Procopie,
Nicolae Șerban, Mihai Șoldănescu
PERSONAL (2560): Adrian Belocescu
FINANCIAR-CONTABIL (2143): Ayida Belice
Elena Gogu, Gabriela Ionescu, Irina Manuela
Pătrășcoiu, Florența Tudor
ADMINISTRATIV (2634): Dan Miros Pops, Marian
Băicoianu, Liliana Crețu, Mariana Săndulescu,
Maria Șerban

Cișorii din străinătate se pot abona prin Societatea
Comercială "Publicațiile Flacăra" S.A. telefon
517.48.91, fax 312 82 89 - Piața Presii Libere nr.
1, sector 1, cod 71341 - București, România

**TIPARUL
TIPOREX S.R.L.**

Rivista FLACĂRA utilizează
informații furnizate de agenția
MEDIAFAX
Închiderea ediției: sâmbătă ora 10

Viața sub un președinte de regat

George Anion

Oamenii anului 1994

Omul anului 1993 desemnat de Flacăra a fost Pierre Bérégovoy, a cărui sinucidere a provocat o vie emoție în întreaga lume, atrăgând atenția că politica fără moralitate înseamnă demagogie. În 1994, revista noastră a ales un necunoscut, pe care însă îl socotește emblematic pentru destinul românilor în acest an: pensionarul Ion I. Stoescu, descoperit printre corespondenții de la rubrica Mașina de scris. Iată un fragment din epistola pe care acest octogenar i-a trimis-o lui Alex. Ștefănescu: „Am 87 de ani. Producția din care vă trimit câte ceva este cu mult mai tânără. Provine din perioada 1959-1964, cât am stat în închisorile comuniste. Singur în mulțime, fără creion și fără hârtie, am înșăllat 940 de strofe, pe care le-am repetat zi de zi, până la eliberarea mea, când le-am așternut pe hârtie.” Și iată și câteva versuri din poemul său Moș Crăciun: „Ai pătruns cu greu, bătrâne, / În celula noastră / Prea sunt multe, prea sunt dese / Drevene-n fereastră // Promoroacă-ți este barba, / Ochii-s doi luceferi / Și un sac cât ceru-

albastru / Porți pe umeri teferi. // Calci ușor pe preș de nouri, / Somnul ni-l de piatră, / Visul este plin de dorul / Celor dragi. De vatră... // Dar... mirajul se destramă. / S-a sfârșit urmarea. / Ai pierit și tu și visul. / Sună deșteptarea. // Moș Crăciune, lasă gluma, / Tu le știi pe toate. / Lasă vise și-amăgire, / Adu LIBERTATE!” Și, în sfârșit, iată și comentariul lui Alex. Ștefănescu: „În caz că actualii guvernanți ai țării citesc Mașina de scris, sper că vor învăța pe de rost, pentru apropiatul Crăciun, versurile dv. și că vor reflecta, cu furculița în mâna stângă și cuțitul în mâna dreaptă, înainte de a-și tăia o bucată de fazan, asupra următorului pasaj din emoționanta dv. scrisoare: «Dacă găsiți ceva bun și publicați, vă rog să-mi trimiteți și mie un exemplar, deoarece pensia pe care o am nu-mi permite să mă abonez la revistă.»”

Mai trebuie oare vreun alt argument pentru căderea guvernului Văcăroiu, pentru alungarea de la putere a celor care au condamnat poporul nostru la mizerie?

Rația de libertate

Numele cincinalului: Iliescu

Pe lumea asta totul poate fi împărțit în două, cu condiția să găsești criteriul adecvat. Absolut totul. Răul poate fi profund și etern, metafizic, sau poate fi concret, cu nume, adresă, caracter infect și Mercedes de protocol. Coaja de pâine a unui bătrân sărman, pensionar mai mult în scripte decât în realitate, poate fi și ea împărțită în două: jumătate pentru azi și jumătate pentru mâine; sau jumătate pentru azi și jumătate pentru poimăine. Copiii pot fi împărțiți așa: eu, care nu mănânc niciodată prăjituri, și ceilalți copii, care mănâncă pâine cu unt și șuncă și ouă și lapte și au jucării și sunt răi și „n-am lo treabă cu ei”. Viața însăși poate fi viața noastră și viața „lor”. Care ei? Ei care așa și pe dincolo și au jucării și jucăriile lor suntem noi...

Anul 1994 a fost anul în care producția și nivelul de trai au crescut în capul premierului Văcăroiu și a fost anul în care eșecul iluziilor noastre și drama pe care o trăim au dobândit o dimensiune periculoasă din punct de vedere social: apropierea furtunii. „Înaintarea neabătută” spre starea critică a națiunii continuă. În prima fază a acestui nemernic parcurs, lehamitea, sila generalizată, a deschis larg porțile pentru impostură și bunul plac, prin lipsa de reacție a oamenilor și ruperea dialogului dintre societatea civilă și structurile de autoritate, dintre guvernați și guvernanți. În faza a doua (care dă semne că ar începe), societatea românească trece pragul spre societatea de tip oligarhic, care de regulă produce suferințe incalculabile și nu părăsește scena istoriei decât în chip violent, sângeros; inspirația tembelă de a sărbători trecerea acestui prag printr-o explozie a dopurilor de șampanie are ceva lugubru în ea și te duce automat cu gândul la explozia inevitabilă care va veni, amestecând tragic trupuri sfărțate, destine, speranțe, copii și bătrâni, palate, soldați, miniștri și oameni sărmani, munca de-o

viață și praf și șuvoale de sânge. Istoria a văzut multe și numai dacă o iubești poți înțelege ceva și poți să le oferi o șansă celor pe care ți-ai asumat răspunderea să-i guvernezi.

În 1994 a fost mai evident decât în oricare din ultimii cinci ani că în România nu există voința politică pentru abandonarea himerelor colectiviste și etatiste, iar acolo unde există, șansele de a înfăptui schimbarea practic nu există. Oricât de dureroasă ar fi această constatare, ea trebuie făcută. Clasa politică românească este ruptă de societatea civilă și nu o reprezintă; oamenii nu-și regăsesc existența, aspirațiile și șansele în moara de vorbe, declarații, gesturi și imagini pentru public ale oamenilor politici. La cinci ani după baia de sânge care a vrut să pună punct crimei și prostiei în istoria românească, vine un Gavra, strofocată tot din cap până-n picioare, că dacă nu sunt bani, să se tipărească! Da! Că și Ștefan cel Mare bătea monedă dacă n-avea banii! Îți stă mintea-n loc, pe mâna cui a încăput această țară! Și tot la cinci ani după baia de sânge care ne-a făcut o clipă să nu ne mai simțim o turmă la cheremul Puterilor, Opoziția se macină în interminabile dispute, adevărat biliard de orgolii, uitând că menirea acțiunii politice nu este împărțirea puterii viitoare și a moșului de pe frișca actuală, ci servirea intereselor națiunii, ale oamenilor (așa cum sunt ei), iar pentru asta, acum, nimic nu e mai de preț decât unitatea. Dar nimic altceva!

1994. Sărăcie cruntă. Lipsă de orizont. Derută. Sărbători triste, cenușii, amare. Și peste toate, o aroganță „sănătoasă”, de șef de aprozar, de magazioner, de șef de depozit, de gestionar... Și pentru că toate astea trebuiau să poarte un nume, „cu voia dumnea-voastră” li s-a spus Iliescu.

EUGEN CHIROVICI ■

Ce ați făcut în ultimii 5 ani?

O întrebare care a iritat.

Surprinzător, oamenii nu au umor, sau nu vor să aibă.

Am mai pus și alte întrebări:

2. Cum ați petrecut Revelionul '89/'90?

3. Cum ați vrea să petreceți Revelionul 2000?

4. Ce ați spune în Mesajul de Anul Nou, dacă ați fi președinte? Cățiva, pușini, au răspuns:

STELIAN TĂNASE

1. Politică multă și proastă, pentru că după cinci ani, privind înapoi, am sentimentul zădărniceii.
2. Am fost la Uniunea Scriitorilor și l-am petrecut împreună cu mulți scriitori. E prima dată când mă gândesc ce a fost atunci.
3. Să fac revelionul într-o țară prosperă, stabilă și democratică.
4. Nu mă votați!

ILIE ȘERBĂNESCU

1. Am făcut presă, că asta am făcut și în alții 20.
2. Am stat acasă.
3. Deocamdată aș vrea să ajung anul 2000. Aș dori, dacă ajung atunci, să pot constata că în România s-a schimbat ceea ce speram la Revelionul '90 că ar urma să se schimbe.
4. Este o întrebare „loosers”, fără rost. Un tango degeaba, mai pe românește.

GEORGE PRUTEANU

1. În ultimii cinci ani n-am făcut nimic și ce se zvonește sunt niște minciuni ordinare și nu are rost să li se dea curs.
2. De Revelionul '90 n-am făcut absolut nimic și am martori în acest sens. De altfel, am să mă zbat să capăt și eu o diplomă, ca să pot atesta chestia asta și după aceea să cer lot și un spațiu comercial, după Legea 42.
3. De Revelionul 2000, probabil că am să ies să mai iau o gură de aer și după aceea am să intru din nou în pământ, fiind vierme până atunci, pentru că în situația în care ne aflăm, altă ieșire nu văd.
4. Eu aș face un bine poporului și aș zice „Îmi dau demisia!” Și după aia poporul s-ar trezi din somn și și-ar da seama că a visat.

VALERIU STERIAN

1. În ultimii cinci ani m-am decepționat din ce în ce mai mult.
2. De Revelionul '90 m-am dormit că e o vrăjeală. Locuiesc în centru, pe la Sala Palatului, și am văzut pe viu niște faze pe acolo și... mă rog, a fost perioada din 21 și până de revelion când m-am simțit bine, dar de revelion spre dimineață, cu un sprit în nas, mi-am dat seama că e o vrăjeală.
3. Dacă-l apuc, mi-ar plăcea să-l petrec într-o țară caldă, deci altfel decât l-am petrecut până acum, cu sarmale și cârnați, cu vin, cu zăpadă. Să fim în altă țară!
4. Este exclus. Nu mi-aș dori niciodată să fiu în locul lui Iliescu.

IAROMIRA POPOVICI și EUGEN ISTODOR

1. Nimic.
2. Nimic.
3. Nimic.
4. Nimic.

**LUCIA ȘTEFANOVICI
TOMA ROMAN Jr.**

Am întrebat și pe stradă

Întrebarea „Ce ați făcut în ultimii cinci ani?”, pusă trecătorilor, a enervat pe multă lume. Pe același enervați l-am întrebat atunci: Ce NU ați făcut în ultimii cinci ani? De data asta, au spus, e o întrebare retorică! Au trecut totuși cinci ani de la revoluția din decembrie 1989 și ceva trebuia să se fi întâmplat de atunci, dar dacă în opinia multora nu s-a întâmplat nimic, sau mai bine zis nu s-a schimbat nimic, cine-l de vină? Reporterul care pune întrebarea?

Pai Florentina, 31 ani, economistă: În primăvara lui '89 mă însciseseam la casă, la întreprindere. A venit revoluția și nu s-a mai construit nimic. Stau cu soțul și acum în casa părinților mei, un apartament cu trei camere, în Militari. Cum poate un tânăr să-și la azi o casă?

Bouresanu Ovidiu, 42 ani, tehnician dentar: N-am voință de afacerist, așa că o duc de pe o zi pe alta, cu salariul. Am votat cu Iliescu, dar nu-mi pare rău. E bine că și la a doua tinerețe, omul să mai învețe ceva de la viață!

Marcu Ecaterina, 50 ani, casnică, are șase copii: Mă credeți că eu și soțul trăim din alocația pentru copii?

Florin Ion, 39 ani, inginer: N-am reușit încă să-mi iau pământul în posesie, deși părinții mei au muncit la Colectivă, între timp au murit. Dacă aș avea pământ, aș pleca mâine din București!

Petre Rotaru, 25 ani, vânzător stradă: De doi ani lucrez aici, e ca dracu', dar asta e! Numai luna asta am vândut marfă de un milion, am marfă bună, cadouri,

păpuși originale. Noroc că vând aici (Piața Romană - n.n.), cumpără mai mult tipii bine îmbrăcați. În alte părți nu rentează meșeria asta.

Sorocanu Ana, 20 ani, studentă: Uneori mă gândesc să părăsesc facultatea și să mă angajez, fiindcă e mai profitabil așa, în zilele noastre. N-am să mai fac, ce-am făcut în ultimii cinci ani: să cred că Iliescu e totuși băiat bun, față de alții. Îmi fac mea culpa!

**A consemnat
DAN GHEORGHE**

Vorbe, vorbe...

...din popor

Mânzat cal. I. Osl

- „Eu nu cred că ne putem baza pe tehnologia tradițională: ai un taur, ai o vacă bună, ai urmași buni. Este o metodologie aleatorie...” (Ion Mânzatu, PDSR).
- „Biografia sa politică (a lui Ion Iliescu - n.n.) s-a topit în reforma politică românească” (pentru TVR, Rodica Becleanu).

ingrijorată” (Sergiu Cunesco,

- „Președintele are un temperament nefericit. Este impulsiv, panicard și-și pierde controlul în situații cheie. Panicard, pentru că s-a instalat la conducere prin împușcarea fostului președinte și a 1000 de tineri nevinovați. Cel ce știe cum pot fi lichidați un Chivu Stoica, Pătrășcanu, Ceaușescu, este, fără îndoială, o persoană foarte ingrijorată” (Sergiu Cunesco,

PDSR).

- „De dragul instituției prezidențiale, trebuie să renunțăm la persoana care o reprezintă cu zămbetul pe buze și spaima-n

Văcă, Văcă, limbă dulce...

- „Luați procentajă astia și înmulțiți-i!”
- „Dacă se mănâncă tot din creștere, se oprește creșterea. Unde sunt categoriile unde se rupe așa?”
- „Termenul de disperare este exagerat. Există categorii defavorizate, dar restul nu poate pretinde că nu au de unde plăti 15 mii la întreținere.”
- „Nu mai putem trăi fără Kent?” „Dar am s-o mai rădesc, că n-am de ales”. (Mai bine s-ar lăsa de tot și de toate).
- „Primirea României ca țară cu membru deplin în Consiliul Europei”.

suflet de 4 ani încoace”. (Nicolaie Manolescu, PAC).

■ „În timp ce ni se solicită să vorbim frumos, ei guvernează urât” (Horia Rusu, PL '93).

■ „Noi ca partid, ne solidarizăm cu declarațiile făcute de Raymond Luca, pen-

**Florin Georgescu
Portret de ministru,
cu perle și microfon**

- Auzi, boierule... Băi taticu, noi băgăm amortismentul (n.r. - către Dinu Patriciu).
- Fiecare trei cuvinte are o jumătate de oră de explicație în spate.
- Vedeți, totul are față și interfață dacă vrem să fim obiectivi.

...a început la Timișoara

- Cum arată Timișoara după cinci ani?
CLAUDIU IORDACHE: Arată dezastruos! Când merg acasă, în Timișoara, nu mai găsesc aproape nimic din ce a fost în două zile și două nopți ale anului 1989. Omul de rând s-a lansat în a face avere cu orice preț, cei care au avut un rol în Revoluția de la Timișoara trăiesc acum un complex pe care eu îl numesc al „califului pentru 24 de ore”, ei nu mai speră decât să se reactualizeze în cariere politice, însă fără să reușească, și Puterea are acum

la dispoziție arma de a-l corupe.
 Iată, președintele Ion Iliescu este președintele unei fundații care urmează să construiască o catedrală la Timișoara, pentru morții din Revoluție. Dincolo de faptul că este o contradicție în termeni, este chiar o blasfemie pentru Timișoara! Cu toate acestea, Timișoara nu mai reacționează...

LINIȘTEA S-A AȘTERNUT PESTE REȘIȚA

Miercuri, 14 decembrie, mitingul s-a încheiat. „Din acest moment manifestația a luat sfârșit”, a anunțat la ora 10.00 un lider de sindicat. „Cererile noastre au fost îndeplinite”. Mulțimea aplaudă. „Salariile se vor plăti de acum regulat și se vor da prime de Crăciun”. Cei mai mulți aplaudă. Căjiva fluieră și huluie. Probabil văd o oarecare asemănare cu suta de lei promisă pe 21 decembrie de Ceaușescu.

După o jumătate de oră,

Piața Prefecturii din Reșița era aproape goală. Mai rămăseseră doar câteva grupuri. „Și cu noi ce se întâmplă?”, întrebau oamenii. „Am venit aici din solidaritate cu muncitorii de la UCM. Ei și-au rezolvat problemele. Noi ce facem? O să trăim și de acum înainte la fel?” Disperarea lor e deprimantă. Se propune continuarea manifestației la Casa de Cultură. „Ce să mai facem acolo? Gata, s-a terminat! N-o să mai vină nimeni”.

1994-sfârșit de an Ce zice guvernul Văcăroiu

Cităm din raportul său festiv, intitulat **Doi ani de guvernare**: „Puterea de cumpărare a câștigului nominal net, în luna septembrie 1994, față de luna decembrie 1993, a crescut cu 2,7%. Câștigul salarial real în luna septembrie 1994, față de luna octombrie 1990, a fost de 58%”.

Ce zice Comisia Națională de Statistică

● veniturile populației:

1990	1992	1993
106,9%	75,8%	69,4%

● indicii prețurilor de consum:

1990	1992	1993
142,6%	1.216,9%	4.749,6%

● șomajul:

1992	1993	1994 (oct.)
8,4%	10,4%	10,5%

Ce zice lumea

(n. red.: souze, dar înjurături nu publicăm)

ACEȘTI COPII...

...care n-ar fi putut să ne conducă (asta ca să parafrazăm titlul unei cărți vestite), pentru că pe noi ne conduc alți „copii”, sunt persoane binecunoscute. Însă concursul-ghicitoare pe care l-am inițiat n-a avut succes și l-am întrerupt; am primit doar 11 scrisori și semnăturile nu au recunoscut pe nimeni. Iată numele copiilor:

Niculae Spiroiu

Bogdan Hossu

Doru Viorel Ursu

Radu Ceontea

■ „Separația puterilor în stat” (citată W.C.Tudor) emană duhoare și face posibilă abjecția.

Responsabilitatea că ați pus astfel de oameni să ne conducă aparține dv

tru că nu se poate chema de c a t escrocherie afacerea Petromin. Domnul Văcăroiu nu se poate chema altfel decât cum l-a numit Raymond Luca, un prim ministru găngav și bălbăit - evident sub nivelul de inteligență al poporului român - pe care-l puneți să vorbească la televizor.

important este să descoperim de ce ați avut nevoie să puneți astfel de oameni să ne conducă” (Dinu Patrieșu, PL '93).
 ■ Tot în 1994, dl avocat Constantin Amzuță s-a arătat dispus să-l apere pe domnul Florin Georgescu și Nicolae Văcăroiu de gravele învinuiri aduse de PL '93: „Le-aș solicita acte medicale privind starea sănătății și dovezi cu privire la situația familială, pentru a putea cere instanței circumstanțe atenuante”.

■ „Ce ne facem, dacă toți dezastrușii puterii stau acasă și toți amăgiții vin la vot?” (Radu Boroianu, PNL).
 ■ „Lui Dinu

„Starea limbii mele”

■ O voce din ană: Limba la linge!
Adrian Păunescu: Nu dânsul are calitatea de a cerceta starea limbii mele!

Patriciu nu l-au ieșit niciodată căsătorile. A ajuns să albe în politică tot atâtea căsătorii ca și în viața civilă”. (Radu Boroianu, PNL).
 ■ „S-au înțeles ei palestinienii cu evreii, și Arafat s-a stabilit în Gaza. Sperăm, să se înțeleagă și PNȚCD cu restul Convenției” (Nicolae Manolescu, PAC).

Gavra - perla anului, tata gologanului

■ „Eu nu înțeleg, domnule, ce-nseamnă aia nu-s bani! Ștefan cel Mare, când n-avea bani, bătea monedă!” (Ioan Gavra, PUNR, care n-a bătut monedă - l-a bătut pe Stoica-Caritas pe umăr, asta v-a bătut pe dv. și dv. bateți drumurile pe la „cremenal”, da' degeaba: banu' de la groapă nu se mai dezgroapă!).

Le-au roștit politicienii, le-a cuies **RĂZVAN DUMITRESCU**

A fost o vreme, prea repede uitată de mulți, când Ceaușescu, „geniul Carpaților”, cheltuia averi fabuloase pentru a-și cumpăra intrarea la curtea regilor și a președinților de state, aducând un popor întreg la sapă de lemn. Pentru fiatarea megalomanului, arheologii primiseră ordin să descopere vestigii care să dovedească vechimea multimilenară a vetrei sale natale, care devenise chiar leagăn al umanității, cu „ciolane” vechi de 1,5 milioane de ani! Sătucului insignifiant Scornicești i s-au arondat forțat

cele 14 sate vecine, devenind oraș; s-au pompat fonduri imense pentru „industrializarea” lui, locuințele țaranilor au fost demolate, luându-le locul blocurile, s-au construit spații comerciale, fabrici, hoteluri, baruri, campinguri și chiar și un lac artificial cu vapor și hidrobiciclete! Echipa de fotbal bătea cu 18-0 în deplasare! În timp ce întreaga țară se hrănea cu ghiare și găuri de pui, orbecăind prin case înghețate, cu lumina întreruptă, peste Scornicești se revărsase comul abundenței.

Rămășițe locale

SCORNICEȘTI, UN LOC FĂRĂ GENIU

Comerț de stat și comerț privat
sau
Magazinul lui Ceaușescu și chioșcul surorii

Trei sferturi din industria Scorniceștiului e pe butuci

La cinci ani de la revoluție, în Scornicești aproape întreaga industrie a paralizat. Centrul hotelier și comercial, aparținând Cooperăției de Consum, este o ruină. Firma este smulsă, geamurile sparte, ușile bătute în câteva scânduri. Interiorul este complet devastat. De asemenea, nu mai funcționează nici fabrica de bere, nici cea de lactate-brânzeturi (adio, cașcaval de Scornicești!), nici Avicola, nici abatorul, nici serele. Imensul complex de vacanță zace în paragină.

„Blestemați să fie ăia care l-au omorât pe șefu”

Elena Bărbulescu, sora lui Ceaușescu, singura „doamnă” (nu accepta să i se spună altfel), supranumită „dictatorul” județului Olt, după detenție a venit la vila pe care și-o „trăsese” tocmai în spatele muzeului Ceaușescu. Vălcările ei privind răutatea celor ce i-au devastat casa și suspinele după „șefu” (așa îl numește chiar și acum, când e mort de 5 ani) contrastează cu starea de fapt: gospodăria refăcută complet, un chioșc propriu cu vânzător plătit, amplasat vizavi, pe un loc aparținând altuia și obținut cu pile. E membră din 1992 a fundației „Omenia” (sediul în București). Până nu demult, a găzduit în casa sa un grup de adventiști care, acum, se zbat pentru obținerea unui alt spațiu.

Nici nu-și mai amintește cum hărțuia cadrele didactice (chiar le și pălmuia) și cum conducea întreg județul, ca un zbir, neținând seama de soțul ei, Lică Bărbulescu, primul secretar.

„Ieșiți de-aici! Căutați-l pe Turcin mai la vale!”

Alexandru Turcin, șoferul și amantul ei (amorul lor începuse de pe vremea când el o spăla pe picioare, când „doamna” i-a spus: „Mă Turcine, tu nu ești bărbat, bă!”), a fost președinte de CAP în Scornicești, când și-a făcut o vilă frumoasă și i mergea din plin. Acum este unul dintre cei mai prosperi oameni de afaceri. În momentul întâlnirii, acesta a refuzat să-și decline identitatea (și Elena Bărbulescu se dăduse, inițial, drept o vecină). Când l-am fotografiat, și-a ieșit din minți și s-a reposit spre aparatul de fotografiat, după care s-a răzgândit și ne-a împins, cu brutalitate, afară, pe poartă, spunându-ne: „Plecați de-aici! Căutați-l mai la vale, cam un kilometru! Nu-i aici!”

Fotografiat de E. GHERA

„Pentru mine Ceaușescu n-a reprezentat nimic!”

Emil Bărbulescu, nepotul lui Ceaușescu, fost comandant adjunct al Militei județului Olt, acum opt luni (după detenție și după eșecul emigrării în Germania) a ocupat, prin „concurs” (din surse sigure am aflat că a fost „ajutat”) un post cald de director la o firmă de textile, de stat (acest post fusese ocupat, înainte de revoluție, de către Lucian Ganslevici, recunoscut drept șeful „mafioților” din Scornicești). Unde sunt petrecerile intime („maxim 10 persoane”, cum afirmă) de altădată? Ce-or mai fi făcând fostele sale soții și copiii lui? Cu toate că a profitat din plin de gradul de rudenie, Emil Bărbulescu ne declară, cu tupeul specific clanului: „Pentru mine, Ceaușescu nu a reprezentat nimic! Nu l-am văzut decât de

două ori în viață. Iar pe Nicușor Ceaușescu l-am bătut în celula în care eram închiși împreună”.

Mafia cerealelor a rămas în picioare

Un alt personaj „legendar” se află în plină... ascensiune! Ing. Alexandru Diaconu, fost secretar de partid la județ (mâna dreaptă a lui Lică Bărbulescu), este directorul morii din Scornicești, inaugurată la începutul lunii noiembrie și aparținând societății Agroexport, sucursala Slatina. Respectiva sucursală este condusă de ing. Nicolae Bold, nume arhicunoscut în „Iepocă”, tot din comerțul cu cereale. Mafia comerțului cu cereale își are oamenii ei, aceiași, puși la locurile... potrivite.

MARIA ANTONESCU ■
BRÎNDUȘA NICOLAE ■

Nu cerem restaurația cazanului cu ciorbă pentru toți, cerem doar, pentru acești năpăstuiți și pentru alții ca ei, un strop din banii de șampanie, fast, protocol și fudulie!

Îi vedeți, domnilor guvernanți? Sunt reali, există! Domniile voastre există?

După doi ani de guvernare catastrofală, primul ministru Văcăroiu anunță, cu o nonșalanță stupefiantă, creșterea nivelului de trai! Nu numai că realitatea îl contrazice flagrant, dar sărăcia atinge în cazul unor categorii de oameni cote absolut

îspăimântătoare! Cel mai mult sunt loviți pensionarii care reprezintă acum trei milioane, a șaptea parte din populația țării. „Grija” față de aceștia se înscrie pe linia ceaușistă, de adevărată exterminare și te bate gândul că nu există nici o altă soluție decât, pentru cei mai săraci dintre ei, cea... finală. Căci, la ce altceva s-ar putea gândi bătrânii bolnavi și singuri, care încearcă să supraviețuiască cu pensii sub 40 de mii de lei, când locuri la azil nu există și nici un fel de altă instituție care să le așeze interesele? Să fie povară pentru rude mai mult sau mai puțin îndepărtate, mai mult sau mai puțin iubitoare? Imposibil, pentru că majoritatea lor sunt tot atât de sărace. Veți fi uimiți să aflați cum se trăiește, la sfârșitul secolului 20, în capitala României. Reperetele acestor existențe sunt șocante: frig, foame, frică!

Foto: ELENA GHERA

Mi-e frică, mi-e frică de ger!

Pe Oașu Polixenia, în vârstă de 84 de ani, am găsit-o, într-o zonă ultracentrală, pe strada Olteilor nr. 16, „locuind” într-o fostă magazie, în întuneric și fără nici un lemn de foc, în plină iarnă. Halal „locuință” i-a obținut, pe vremuri, Adrian Păunescu, pe când tala și spânzura de-a lungul și de-a latul țării! Sub pături murdare și roase de molii, zăcea, practic imobilizată, în patul de suferință. Mirosul de mușcal crea o atmosferă înspăimântătoare. Imaginați-vă o cămaruță de 3 (trei!) metri pătrați, cu pereții cojiți și înnegriți, „împodobiți” cu icoane de hârtie pătate de muște. Într-un colț aragazul ruginit părea o ruină. Pe un scaunel cu trei picioare, reșoul defect folosea ca suport unui lăbric de aluminiu, vechi de când lumea, plin cu coji de nucă și flori uscate de tei. La gura sobei nu erau nici măcar vreascuri...

„Eu, timp de 24 de ani, am făcut curățenie la Mitropolie, fără carte de muncă, ca o roabă, așa, ca să capăt și eu o bucată de pâine. Am fost măritată cu un bețiv... Ce era să fac? N-am avut copii. Sunt singură pe lume, n-am pe nimeni. Ficatul, spiina, lerea sunt foarte bolnave. Cum mănânc ceva, mă umflu. Sunt bolnavă cu glanda tiroidă, sunt cocoșată, am un picior rupt, neoperat. De-abia mă mișc. Nu pot să mă aplec nici măcar să mă încălz. De cinci luni nu am primit nici cei 15 mii de lei, ajutorul social pentru handicapați. Nu are cine să mă ajute. Eu nu pot ajunge până acolo. Ce să fac? Stau și aștept. N-am nici un ban. Trebuie să plătesc lumina, gunoierul și apa pe care nici n-o am. Cu ce? Nici chiria n-am plătit-o pe ultima lună, cu toate că e 35 de lei. Nu mă primește nici la cămin. Am auzit că acolo e rău, că le bate, că le udă cu furtunul cu apă rece. Eh... Stau fără foc... Am câteva lemne; să le pun când o veni viscolul mare... Mi-e frică, mi-e frică de ger! Nemăncată pot să stau, dar în frig nu. Mă ustură picioarele de frig!”

Să nu mă otrăvească vecinii (țigani)

Vișolu Lidia are 74 de ani și locuiește pe strada Principatele Unite nr. 25:

„Sunt rușoaică din Odessa. Acolo m-am căsătorit și am venit în București în anul 1944. Soțul meu era maistru constructor. Am lucrat și eu pe șantier, patru ani și jumătate. Am avut un accident de muncă și am rămas cu un picior pe care-l târăi, după cum vedeți. Soțul meu a decedat acum șase ani. De atunci, sunt complet singură. Trăiesc din pensia de urmaș, 40 de mii de lei. Soțul meu a fost veteran de război, dar nu reușesc să-l găsesc livretul militar, ca să obțin pensie mai mare. Ce brumă am mai avut în casă, am vândut; am vândut tot, n-o să mai am nici pe ce dormi. Mai împrumut câte cinci mii de lei până la pensie și asta în fiecare lună. Au fost săptămâni întregi când am pus câte puțin zahăr în apă, am înmuiat pâine și asta am mâncat (plânge cu suspine). De un timp, ne dă mâncare de prânz părintele Anghelina. Sunt bolnavă și cu glanda tiroidă... Vecinii de lângă mine sunt țigani. Nu știu ce să mă mai fac cu ei! Intră în odaia mea fără să mă întrebe, asta numai ca să mă-nnebunească, să mă-mboinăvească și mai tare, să fac infarct, să mor mai repede, ca să se extindă. Mi-e frică să nu mă otrăvească, să-mi pună ceva, că ei umblă peste tot, ca la ei acasă! Mi-e groază să le zic ceva, rabd, înghit și plâng.”

Am vândut tot ca să trăiesc! Nu mai am ce vinde!

Pe Grigoriu Constanța, de 92 de ani, am găsit-o în strada Ionăchită Văcărescu nr. 14, după multe încercări, la diferite uși, pentru că intrarea era dosită în fundul curții. Stătea pe o ladă de pantofi, într-un colț, lângă ușă, și era de o paloare cadaverică. Zăcuse trei săptămâni în pat, de mirare că a mai scăpat cu viață. Nu avusese ce mânca.

„Am fost casieră la o farmacie, numai zece ani, pentru că m-am îmbolnăvit. Nu-mi ajung banii. Dimineața beau ceai fără zahăr, iar la prânz mănânc un cartof fiert. Seara nu mai mănânc nimic. Sunt zile când nu pot să mă dau jos din pat să-mi fierb cartoful. Am o soră mai mică și un nepot, care este profesor universitar. Când mă vizitează, destul de rar, îmi aduc câte ceva de mâncare, dar îmi cer banii până la ultimul leu. Am vândut lucruri din casă ca să pot trăi până acum. Nu mai am nimic de valoare. Nu știu ce să mă mai fac. La azil am auzit că este foarte rău și nici n-au locuri. Așa că...”

Răspunsul din partea Ministerului Sănătății: Nu avem timp de voi!

Familia Niculescu Mihail - Traian și Nela - Paulina locuiește pe strada Paris nr. 31. Dacă strada este într-un cartier foarte select, cămaruța fără baie și fără bucătărie ocupată de cei doi bătrâni contrastează puternic cu renumele său. Chiar așa amărâtă cum este, această cămaruță a stârnit lăcomia vecinului, care ar vrea ca el pur și simplu să dispară. Bătrânul de 88 de ani este nevăzător, iar bătrâna de 84 de ani este cardiacă. Pentru că sunt complet singuri, au încercat să se refugieze la azil.

„Am încercat să intrăm în audiență la dl. ministru Iulian Mincu. Ne-a primit adjunctul său, dr. Traian Vulcu. El ne-a dat pe mâna unei doctore, Brătescu, mi se pare, care trebuia să facă o anchetă socială. N-a mai venit. La telefoanele noastre insistente, n-am primit răspuns; într-o zi, ni s-a spus clar: Nu am timp!... De mâncat, mănânc fructe și ciorbă de zarzavaturi. Cu baia stăm foarte prost! Ne e rușine să recunoaștem că de zece ani nu am putut face o baie!”

Din ciorbă eu beau zeama, surorii mele îi dau cartofii

Surorile Ionescu (Virginia, 87 de ani, și Lucreția, 85 de ani) locuiesc pe strada Hagl Ghiță nr. 66. Amândouă sunt surde și oarbe. Cea mai mică mai zărește câte ceva, dar cealaltă nu vede deloc. Nu mai poate vorbi, pur și simplu vegetează. Sunt singure, practic. Unicul nepot (care nu locuiește cu ele) este mai tot timpul plecat. Amândouă trăiesc dintr-o singură pensie. Dna Lucreția a fost ziaristă la „Universul” și pentru că a scris versuri anticomuniste și-a pierdut dreptul de muncă.

„Am făcut foamete ca să pot strânge, un an întreg, nu vă mai spun cu ce sacrificii, o sută de mii de lei pentru lemne. Prima parte s-a și dus. Cealaltă, comandată de trei luni, nu a mai sosit. Nu sunt lemne în depozit. Nu mănânc decât cartofi. Dintr-o ciorbă, eu beau zeama, iar cartofii îi dau ei. Îi fac câteodată și prăjiți, că ei îi plac! Dar dacă vine zăpada și nu ne mai aduce mâncare pentru prânz, de la părintele Anghelina, ce-o să facem?” Și plângând, adaugă: „Aș vrea să mor. La azil nu mă primește, că n-am pensie. Sora mea e o fericită. Ea are o pensie!”

BRÎNDUȘA NICOLAE ■
MARIA ANTONESCU ■

Turnul Babel

Bumerangul cecen

Gorbaciov a fost primul care a avertizat că în munții caucazieni glorioase armata rusă se va lovi de o rezistență capabilă să umilească Moscova. Nu mai vorbim de riscurile loviturii „negre” ale mafiei cecene, omnipotente în „gangurile” moscovite. De altfel, furia cecenă se extinde și se complică. Serviciile secrete ucrainene în alertă au și informat fostul KGB că sunt posibile lovituri teroriste la cele cinci centrale nucleare, inclusiv la cea de la Cernobil. Să mai adăugăm că tătarilor din Crimeea și-au declarat solidaritatea cu cecenii, iar lumea musulmană a început, încă din prima zi a războiului cu Rusia, să facă valuri pe tema apărării mișcării pentru libertate a oamenilor lui Dudaev. Bineînțeles că oportunitatea intervenției în Cecenia a electrizat scena politică rusă, unde petardele polemice explodează una după alta. Caucazul concurează Balcanii cu brío...

Alah fără cocktail Molotov

Toată floarea cea vestită a lumii musulmane s-a adunat la Casablanca pentru a-și recalibra fără extremism abordarea restului lumii. Reprezentanții la vârf ai unei mase islamice care reunește un miliard de credincioși au dezbătut punctele fierbinți unde lumea lui Alah a intrat în confruntare cu altele: Bosnia, Palestina, Irak, Afganistan, Somalia. Șeful statului senegalez, președintele în exercițiu al OCI, releva că „nici războiul, nici sărăcia nu sunt fatalități”. Totul este o chestiune de voință”. Cu această teză sunt de acord și catolicii și ortodocșii...

Buddha și kilowații...

Un Buddha enorm, din aur, platină și argint, încadrat de diamante, rubine și perle, se va naște în China, spre gloria Asociației budiste. Înalt de aproape trei metri și cântărind un sfert de tonă, aceasta va fi, fără îndoială, cea mai extravagantă bijuterie rituală din lume.

Cel mai mare baraj din lume se va ridica tot în China, ca o demonstrație răsunătoare a succesorilor partidului comunist în dirijarea economiei de piață. După 40 de ani de discuții în Adunarea Populară, proiectul a primit „foc verde”. Impresionantul stâvilor va avea o lungime de 1,6 kilometri, va avea 26 de generatoare, care vor produce 84 de miliarde de kilowați pe an, va costa 12 miliarde de dolari și se va construi în 14 ani. Așa cum îi stă bine oricărui proiect chinez, barajul va impune depășirea unei mase importante de oameni: peste un milion! Primul ministru Li Peng a comandat ceremonia de investitură a șantierului și a ținut un discurs, integral televizat, anunțând, în esență, omenirea că R.P.Chineză este mai vie decât oricând.

Dreapta contra dreapta

După ce a ținut într-un suspans perfect toate ramurile politice franceze, Jacques Delors, actualul președinte al Comisiei Europene s-a decis, într-un târziu, să nu participe la marea cursă pentru fotoliu nr. 1 al țării. În felul acesta, el a aruncat dreapta împotriva dreptei, intrucât stănga nu are în afara lui un candidat cu șanse reale de succes.

După două interminabile mandate socialiste, președinția va fi, probabil, revendicată de cel doi lideri ai dreptei: premierul Balladur și primarul Parisului, Chirac. Cine dintre cei doi se va înscăuna, rămâne de văzut. Oricum, „Express”, într-un recent sondaj, îl indică pe primul ministru virtual câștigător. El este mai liberal, mai „european” și mai... centrist decât Chirac.

RADU BUDEANU ■

Ce aude unicornul

„Antiseparatismul” rus: Cecenia și Transnistria

La trei ani după ce mica republică Cecenia și-a declarat independența (nerecunoscută însă nici de Rusia, nici de alte țări) și la trei luni după o pregătire de artilerie făcută de Moscova sub forma unui război civil (a înarmat „opozitia” cecenă și a asmuțit-o, punându-i la dispoziție și mercenari, împotriva regimului președintelui Djohar Dudaev), rușii au intrat cu tancurile și cu elicopterele în acest teritoriu, pentru a-l „pacifica” și a-l readuce sub ascultarea Kremlinului. Când scriu aceste rânduri, negocierile ruso-cecene de la Vladikavkaz s-au întrerupt și războiul continuă, cecenii reafirmându-și hotărârea de a lupta până la capăt.

Cecenia și cecenii au o soartă ingrată, iar situația de acolo este pe cât de periculoasă, pe atât de complexă și de delicată. Mapamondul gte că cecenii au, în fond, dreptate, însă nici un factor politic important nu este și nu va fi în viitorul previzibil dispus să recunoască acest lucru cu voce tare. Dimpotrivă, după cum s-a văzut, acești factori, reprezentând state cu un cuvânt greu în politica mondială sau în prestigioase forumuri internaționale, s-au văzut nevoiți să-l aprobe pe ruși, singura doleanță exprimată fiind aceea de a se evita vărsarea de sânge. Și aceasta pentru că, în optica politicianilor, a lua partea cecenilor echivalează cu încurajarea tendințelor separatiste și ar duce la o Rusie destabilizată (prea tare). E vorba deci de o poziție pragmatică, determinată de calculul strict politic. Dar oare este întru totul exact acest calcul și deci este întru totul îndreptățită atitudinea comunității internaționale, a politicianilor de marcă față de problema cecenă?

Cecenia poate fi un caz aparte, o restanță a procesului dezagregării imperiului de la răsărit. Acest imperiu, înțeles ca un conglomerat de teritorii și popoare alcătuit cu forța și menținut cu forța, n-a însemnat doar republicile „unionale” (care s-au declarat, toate, independente), ci și alte teritorii

(„republici”) neruse, populate de etnii care nu sunt minorități, în sensul că nu există undeva o țară („țara-mamă”) în care etnia respectivă să fie națiunea majoritară, care să dea numele țării. Dacă unele dintre aceste popoare din Rusia nu-l mai vor pe ruși ca stăpâni, ce-l de făcut? E de examinat dacă ele au mijloacele, forța și vigoarea necesare unei existențe de sine stătătoare. Se pare că Cecenia și cecenii au toate acestea. Și mai este și împrejurarea că cecenii din Cecenia nu sunt minoritarii unui popor care își are trunchiul de bază în altă parte; Cecenia e chiar țara lor (dimpotrivă, ei au în Kazahstan vreo 400 000 de minoritari cecenii deportați de Stalin). „Separatismul” cecen nu-i tot una cu tendințele autonomiste fără suport, neavenite.

Rușii vin cu tancuri în Cecenia în numele luptei antisecesioniste, al apărării integrității Rusiei, prevalându-se de toate prevederile ce se găsesc în documentele internaționale fundamentale și obligându-i și pe alții (în primul rând pe americani) să le dea dreptate. Dar, pe de altă parte, țin Armata a 14-a în Transnistria pentru a fi pavază secesioniștilor ruși de alci (de astă dată secesioniști cât se poate de adevărați)! Cu alte cuvinte, în viziunea originală a Moscovei, secesioniștii trebuie reprimați când sunt neruși și acționează în defavoarea Rusiei, dar trebuie apărați și susținuți când sunt ruși și acționează în defavoarea altora și în folosul Rusiei!

Oare vor izbuti rușii până la urmă să „pacifice” dârza Republică Cecenă? Mai curând nu, deoarece e greu de crezut că muscalii vor reuși să facă în câteva zile ceea ce n-au putut să înfăptuiască în câteva secole. Mai curând, după cum apreciază mulți, conflictul se va croniciza, va intra într-o fază de gherilă și pe glob va apărea încă un focar periculos de război.

ION D. GOIA ■

Occidentul nu găsește cheia

Bosnia: O tragedie cu mai mulți vinovați

La reuniunea de la Budapesta a OSCE, liderul bosniac, Alija Izetbegović, într-o izbucnire de disperare și de furie neputincioasă, a exclamat către asistența formată din peste 50 de șefi de stat sau de guvern: „Vinovate pentru tragedia din Bosnia sunt, în primul rând, țările occidentale! Desigur, exclamația nu a fost luată ca un afront politic, mai ales că liderul bosniac chiar are parțial dreptate.

NATO a pierdut deja bătălia în Bosnia. Faptul că s-a ajuns să se spună că din cauză condițiilor meteo raidurile avioanelor Alianței nu mai sunt posibile și că bombardamentele din aer nu pot opri înaintarea sârbilor bosniaci la Bihać, constituie de fapt o umilintă pentru alianță. ONU, la rândul ei, și-a dovedit incapacitatea de a întreprinde ceva concret și nu întâmplător secretarul general al organizației mondiale, Boutros Ghali, a fost hulduit recent la Sarajevo de sute de oameni, care își exprimau astfel dezamăgirea față de speranțele pe care și le pusese în „căștile albastre”.

La o judecată obiectivă, desigur că primii vinovați pentru ceea ce se întâmplă acum în Bosnia sunt popoarele din ex-Iugoslavia. Acest val de lupte și necontenite tensiuni este rezultatul spulberării iluziei că acel conglomerat de popoare poate trăi împreună, în pofida deosebirilor culturale, de dezvoltare, religioase sau de limbă. Tito a vrut să le hrănească această iluzie, dar la primul moment „favorabil” acest balon s-a spart. Este limpede acum că

cel peste 17 000 de copii morți în conflictele din ex-Iugoslavia sunt victimele disputelor și ale jocului orgoliilor la nivelul castelor politice și militare.

La căderea „cortinei de fier”, Iugoslavia era considerată de mulți ca fiind cea mai avantajată în procesul de apropiere de Europa. Comunismul iugoslav avusese alte valențe, nivelul de dezvoltare economică se bănuia că ar fi mai bun decât în alte țări din zonă, iar mentalitățile păreau mai deschise spre Europa. În schimb, birocrăția ex-comunistă care s-a reales în republicile ex-federale devenite independente s-a așezat în fruntea unor naționalități care au vrut să-și manifeste prin forța armelor superioritatea lor tribală.

În fața acestei explozii, Occidentul a fost când indiferent, când neputincios. La început, puterile europene au încurajat fie pe sloveni sau croați, fie pe sârbi sau macedoneni, după caz. Dar tragedia lua amploare sub ochii ONU, care nu a găsit instrumentele și forța de a înlocui o lume din care a dispărut bipolarismul politic al marilor blocuri militare. America a găsit de cuviință să nu

se amestece în Bosnia (în schimb făcut-o în Somalia sau Haiti), lăsându europenilor sarcina să se descurce, pentru că interesele strategice ale Casei Albe se îndreptau spre alte zări. Iar în Europa calculele comerciale ale Germaniei și inutila grandeur franceză, lupta surdă pentru sfera de influență (în pofida aflatului interes pentru o Europă unită), la care participă desigur și Anglia au făcut ca valul de sânge din ex-Iugoslavia să nu fie oprit.

Statele occidentale au preferat să trimită câști albastre pentru acțiuni umanitare și să se întrebe dacă trebuie sau nu să le dea dreptul musulmanilor să se înarmeze. Ca și când aceasta era problema! Încercarea de izolare și de pedepsire economică a Serbiei s-a dovedit și ea neproductivă, cu toate că până la urmă Miloșević se pare că a înțeles lecția și a luat anumite distanțe față de oamenii lui Karadžić.

Și atunci care este soluția? Mulți au crezut că implicarea Rusiei ar rezolva problema. Și Moscova a avut această senzație și a vrut să ia parte la acțiunile de pacificare din Bosnia, de pe poziție de superputere. Lucru care însă a iritat Washingtonul. Iar Moscova încă nu a înțeles că acum se construiește o nouă ordine mondială, cea de după războiul rece și în care rolul său e mai mic.

Dar dincolo de aceste jocuri politice, victimele tot mai numeroase cad tot din rândul ex-Iugoslavilor. Iar pacea întârzie, pentru că nu există suficiente interese pentru ca ea să triumfe.

ȘTEFAN NICOLAE ■

NOUL AMBASADOR AMERICAN LA ÎNCEPUT DE DRUM

DI. Alfred Moses, noul ambasador al SUA la București, și-a căpătat fără voia sa o anumită faimă în România încă înainte de a sosi pe

meleagurile noastre. Autorii celebrei scrisori au retractat între timp alegațiile lor, așa că diplomatul american și-a făcut „debutul” la București sub auspicii favorabile. În primele sale declarații, el a subliniat aceste intenții constructive, într-un moment când de ambele părți se manifestă o disponibilitate sporită spre deschidere.

DI Alfred Moses, care s-a născut la Baltimore în 1929, a făcut studii de drept, fiind în ultimii ani partener la firma de avocatură Covington and Burling, din Washington DC. În anii 1980-1981 a fost consilier special și consilier juridic al fostului președinte Jimmy Carter. Din 1991 este președinte al Comitetului Evreiesc American. Este căsătorit și are doi copii. (S.N.)

În exclusivitate pentru revista FLACĂRA MODELUL SUEDEZ VĂZUT CHIAR DE „PĂRINTELE” SĂU

Am avut privilegiul de a participa, la Stockholm, împreună cu alți 17 compatrioți, la un dialog de două ore cu economistul Rudolf Meidener, pe care gazdele ni l-au prezentat drept „părintele” Modelului Suedez (fi voi numi mai jos MS). Au fost prezenți și doi tineri deputați români: Ioan Mureșan (PNȚCD) și Alexandru Sassu (PD).

Se pare că M.S. este, la ora actuală, doar un mit, deoarece rata șomajului a depășit 12%, iar securitatea socială este în pericol, din cauza descreșterii economice și a colapsului sistemului financiar-bancar. Din opiniile dlui Meidener, analiștii politici și opinia publică vor avea prilejul să remarcă prăpastia dintre social-democrația occidentală și cea aflșată de liderii PDSR.

CONSTANTIN SEVERIN ■

Am fost asistentul lui Gunnar Myrdal, laureat al Premiului Nobel pentru economie. Soția sa, Alya, a fost distinsă cu premiul Nobel pentru pace.

Modelul Suedez (MS) este un amestec de economie de piață și intervenționism de stat. Dar proprietatea privată asupra mijloacelor de producție este un principiu de bază. Socializarea, în sensul în care aceasta a fost folosită în Europa de Est, nu are nimic de-a face cu MS. Proportia proprietății de stat în Suedia (5%) este mult mai mică decât în celelalte țări vest-europene.

Ceea ce este paradoxal, acum, este faptul că actualul regim nesocialist este constrâns să socializeze o mare parte a sistemului financiar, aflat în pragul falimentului. Atrag atenția că în Suedia s-au naționalizat numai întreprinderi și instituții care funcționau prost. Nu au existat rațiuni ideologice.

Același fenomen s-a întâmplat în perioada 1976-1982, când au fost la putere mai multe regimuri politice și au fost naționalizate și, ulterior, în mare parte

destințate, șantierelor navale și industria textilă.

MS a fost posibil și datorită unei populații relativ restrânse și omogene. Imigranții, în număr de aproape un milion, au fost, în cea mai mare parte, asimilați. De asemenea, tipic pentru Suedia este faptul că, de mult timp, există instituții administrative centralizate. În ciuda întinderii țării, diferențele dintre nord și sud nu sunt prea mari. În plus, de aproape 200 de ani, noi nu am avut nici războaie, nici revoluții.

Un loc foarte important în nașterea MS l-a avut mișcarea muncitorească, cu cele două laturi: politică (social-democrația) și sindicală, ambele foarte puternice. Prin tradiție, aceste două ramuri au o colaborare foarte intimă. Deci, atunci când vorbim despre MS, trebuie să luăm în considerare, în primul rând, funcția hotărâtoare a mișcării muncitorești.

Un alt mod de a defini MS la în calcul organizațiile care structurează piața muncii. De multe decenii, în Suedia au loc tratative centralizate pentru stabilirea contractului de muncă. Mulți observatori

consideră că tocmai aceste tratative între L.O. (cea mai puternică federație sindicală, cu 2,2 milioane de membri) și SAF (organizația patronilor) constituie inima MS. Acum, când această tradiție începe să se destrame, multe persoane susțin că MS este pe cale de dispariție.

„Actorii” MS au fost, prin urmare, guvernul social-democrat și mișcările sindicale, iar scopurile au fost: egalizarea societății, politica socială globală, politica solidară a salariilor și a locurilor de muncă și consolidarea sectorului public.

Întregul sistem de asistență socială și educație este subvenționat de stat. Fiecare al treilea suedez lucrează în acest domeniu public. Este cel mai mare sector public din țările occidentale, fapt care conduce, în mod normal, la cele mai ridicate impozite din lume.

O altă caracteristică a MS este politica activă a forței de muncă, care se bucură de o atenție specială, ca în nici o altă țară din lume. În acest sens, cel mai important element este educația.

Un alt aspect important îl reprezintă politica globală a securității sociale. Serviciile fundamentale ale societății: educația, sănătatea, sistemul de asigurări sociale, îngrijirea handicapatilor etc. s-au extins la scară întregii societăți.

Se creează, în felul acesta, premisele unei societăți, în care solidaritatea și egalitatea sunt elemente dominante. La această situație contribuie decisiv mișcarea sindicală, prin politica solidară a salariilor. Reversul acestui lucru este desprinderea salariului de situația întreprinderii. Firmele cu o rentabilitate foarte redusă pot fi destituite, dar politica activă a forței de muncă îi ajută pe șomeri să se reintegreze.

Mileniul trei fără un sfert

Dinamită și democrație

Prima operațiune combinată din istoria ONU și NATO se consumă de multă vreme lamentabil și la scenă deschisă. Se demonstrează cu brio că singura organizație internațională destinată să asigure pacea globală și singura alianță militară de anvergură continentală nu reușesc, în condiții de cordială colaborare, să abordeze trântit un conflict nu numai sângeros, dar și cu „virtuți” de dilatare consemnate de toți analiștii. Ca și cum un asemenea fiasco nu ar fi suficient, dosarul bosniac se află și sub lupa celor mai proeminente diplomații reunite într-un staff ad-hoc: grupul de contact. Moscova, Washingtonul, Parisul, Londra și Bonnul au muncit îndelung și conștiințele pentru a găsi o cale a păcii acolo unde se pare că toate drumurile duc către război. Inutil să comentăm acum vigoarea cauzelor care au stimulat scoaterea săbiilor din teacă. Războiul orăncen din Bosnia și în general brambureala explozivă din fosta Iugoslavia își întind rădăcinile adânc în timp.

Sursele de conflict ținute la congelator de omnipotența regimului comunist, care a... asigurat o pace de plumb întregului lagăr socialist, punctează ireparabil subsolul politicii din Balcani și Europa Centrală, până în marginea extrem răsăriteană a Uniunii Sovietice. În miezul Europei, Cehia s-a despărțit de Slovacia cu o anume reverență reciprocă. Între Ungaria și Slovacia și între Ungaria și România, problema comunității maghiare, dincolo de incidente scutite de o forță de șoc reală, se reduce, cel puțin deocamdată, la o polemică birocratică. Tensiunile însă există, sunt pavate de un contencios indiscutabil complex și pot, dacă părțile se ambiționează, să degereze într-o pălură semnificativă. Pofta de integrare în UE și, mai ales, graba de aderare deplină la NATO țin în frâu orice tendință de tranșare prin forță a acestei istorice încurcături.

Un regim mai relaxat și o cenzură atlantică mai puțin pertinentă lasă, în schimb, deschise acumulările negative, în spațiul fost sovietic, unde duelurile nord-sud din Osetia, secesionismul albanez sau, mai încoace, confruntarea ruso-georgiană capătă forme ultimative. Afganistanizarea Ceceniei, chiar dacă privită cu o rece detașare de la Washington la Paris, nu lasă nici un dubiu asupra pericolului incalculabil ca microbul naționalismului înarmat să se extindă în toate direcțiile. Cauzulă, imensă rezervă de dinamită politică, va pune comunitatea mondială, alături de Bosnia, în fața evidenței că noua ordine a democrației mondiale nu depășește sfera discursurilor de circumstanță.

RADU BUDEANU ■

Vă întrebați, probabil, dacă în această situație, nu scade motivația muncii. E o întrebare justificată. Această complexă politică solidară a salariilor cuprinde două aspecte: un sector al dreptății și unul al egalității. Este drept să se plătească salarii diferite la prestații diferite. Pe de altă parte, muncitorul are interesul de a se duce și a intra într-o categorie mai înaltă de salarizare. Egalizarea cere ca diferența între salarii să nu fie prea mare.

Nu este vorba de tendințe socialiste, ci de modul de a privi omul. Noi avem ca punct de plecare credința că fiecare om dorește să muncească. Există puține popoare care lucrează la fel de mult ca poporul suedez. Peste 80% din femeile noastre sunt salariate, fapt unic în Occident. Este posibil ca suedezii să acorde o valoare mult mai mare muncii, decât alte popoare. Cred că sistemul de securitate socială nu contracarează productivitatea muncii.

Deși sunt social-democrat, recunosc faptul că și social-democrația este responsabilă pentru actuala criză din Suedia. În anii '80, social-democrații, aflați la putere, nu au mai respectat MS.

Există opinia că MS este mort, este o piesă antică. Afirmatia s-a făcut, cel mai adesea, în legătură cu tratativele privind salariile, dintre sindicate și patronat. Unii susțin că ar fi mai bine ca aceste negocieri să fie descentralizate. Acest lucru ar reprezenta o părăsire a principiului solidarității salariilor. Părerea mea este că, totuși, MS, așa cum există acum, are șansa să supraviețuiască. Dar, o modernizare, o adaptare a sistemului suedez la alte sisteme, este necesară, pentru sincronizarea cu celelalte state din Uniunea Europeană.

PRIVIND ÎNAPOI CU SPERANȚĂ

Serialul „REPORTAJ INDISCRET. ACASĂ LA...”, început la sfârșitul lui august 1993, a pornit din conștiința faptului că suntem contemporani cu mari personalități politice, de anvergură istorică, așa cum este domnul Corneliu Coposu, cu oameni politici care sunt în plină afirmare și care, la un moment dat, își vor putea asuma cu deplină responsabilitate și cu rezultate pozitive destinul de a scoate România din catastrofală situație actuală, cu gânditori de profunzimea domnului Andrei Pleșu, cu un teribil „trouble-maker” precum domnul Stelian Tănase, cu domnul Octavian Paler, care suferă și gândește pentru

cât nu o fac, din păcate, mulți dintre noi, cu domnul Ticu Dumitrescu, care nu vrea să trăiască decât pentru aflarea adevărului, cu doamna Ana Blandiana, al cărei nume, chiar și el, este un vers și un balsam pentru sufletele noastre oprite, cu domnul Alecu Paleologu, un magician al spiritului românesc, cu domnul Sorin Dumitrescu, năvalnicul iubitor de Dumnezeu și de regi, cu domnul Dumitru Iuga, o insulă de generozitate într-un ocean de egoism, care își agravează ulcerul pentru ca românii să albe dreptul să vadă și altceva la TVR în afară de Ion Iliescu topăind și schimonosindu-se în fața lui Helmut Kohl, cu domnul Ion Cristoiu, invidiatul izvor de editoriale al presei scrise românești, cu domnul Petre Mihai Băcanu, vânător de hrebenciuci și mereu neliniștit, și cu atâția alții.

De ce numai personalități dintr-o anumită parte a baricadelor? Fără îndoială că și despre domnii Adrian Năstase și Ovidiu Gherman mulți afirmă că sunt mari personalități ale epocii, numai că unul se deteriorează precum situația din Federația Rusă, celălalt face „biluțe” și aruncă cu ele, nervos la culme, după fotoreporterii, iar flicatul autorului acestor rânduri este deja măriti Zecile de ore petrecute în compania distinșilor mei interlocuitori sunt marea mea bogăție, după Dumnezeu, părinți, cărți și prieteni!

LA MULȚI ANI și sănătate tuturor!

MARIAN GHÎTEANU ■

Domnul
CORNELIU
COPOSU
Într-o postură
neașteptată :
aceea de
poet !

Rugă

Cerne, Doamne, liniștea uitării
Peste nesfârșita suferință,
Seamănă întinderi de credință
Și sporește roua îndurării.

Răsădește dragostea și crinul
În ogorul năpădit de ură
Și așterne peste munți de zgură
Liniștea, iertarea și seninul!

ALEXANDRU PALEOLOGU:

„Un ambasador nu reprezintă un guvern, ci un suveran!”

MIRCEA CIUMARA:

„Refuz să gândesc ceea ce n-aș avea curaj să spun cu glas tare, în public! Este principiul meu de viață. Nu cred să fie ceva în viața mea de care să-mi fie rușine. Dacă am greșit cumva, să trag consecințele!”

STELIAN TĂNASE:

„Detest adevărurile confortabile, cele cu care lumea „bună” este de acord! Eu vreau să-i contrazic pe ăștia! Confortul acestei lumi „bune” bucureștene ne-a costat dictatura lui Ceaușescu. Este un mare eșec al intelectualității române din anii '80 refuzul acesteia de a se implica în rezistența împotriva regimului și a dictatorului!”

ADRIAN SEVERIN:

„Sunt foarte mulți impostori în politică, crezând că politica este un fel de iarmaroc al cuvintelor”

și, prin urmare, oricine cunoaște limbajul articulat poate să intre în politică! Politica este un domeniu care se află la granița dintre știință și artă.”

VICTOR BABIUC:

„Minerii n-au venit, în septembrie 1991, pentru că aveau revendicări, ei au venit pentru că fuseseră îndemnați să vină!”

DORU VIOREL URSU:

„Până în 1989 îmi era teamă! Dar nici de atunci încolo nu mă simt prea bine!”

VALENTIN GABRIELESCU:

„Indiscutabil, Corneliu Coposu este cel mai mare om politic pe care îl avem!”

ION DIACONESCU:

„Di Iliescu este credincios doar carierei sale politice, este omul puterii cu orice preț!”

ȘTEFAN AUGUSTIN DOINAȘ:

„Vremurile grele prin care trecem cer angajarea intelectualilor în procesul de transformare a societății noastre!”

CONSTANTIN TICU DUMITRESCU:

„Eu rămân, absolut, la convingerea mea că blestemul, povara acestui neam rămâne, după Ceaușescu și cei dinaintea lui, Ion Iliescu! Dacă n-am fi avut neșansa Ion Iliescu - blestemul, cum îi spun eu - altele erau șansele și

PETRE MIHAI BĂCANU:

„Rolul Alianței Civice este să trezească spiritul civic!”

alta era calea dezvoltării noastre!”

ANDREI PLEȘU:

„Eu cred, totuși, în norocul nostru și cred - poate e o formă de disperare camuflată - în surprizele de care este în stare populația românească! Sper și în asemenea miracole, pentru că dacă ar fi să contoz doar pe calculul realităților, aș fi infinit mai apăsător și mai depresiv!”

SERGIU CUNESCU:

„Eu am avut mare admirație pentru Regele Mihai și îi port sentimentele pe care le merită!”

DINU PATRICIU: „Nimic nu se cuvine, din principiu, ci vine din competență!”

OTTO WEBER: „Am un deosebit respect și îl admir pe dl Corneliu Coposu, care este un om deosebit, un caracter cum rar găsești și care, categoric, a intrat în istoria României!”

OCTAVIAN PALER:

„Nu se poate constitui o democrație fără parlament, deci nu neg eforturile celor

care au răbdare să-i asculte pe Văcăroiu, pe Dumitrașcu, sau pe Văcaru și pe alții!”

EMIL HUREZEANU:

„Viitorul imediat este mai degrabă sumbru. Această alăturare între sistemul național-comunist, relativ reconstruit sub Iliescu și sub fosta securitate, Măgureanu, împreună cu național-comuniștii fascizanți reciclați în plutocrați, deci în oameni bogați ai momentului, creează România un viitor, pe termen scurt, mai degrabă sumbru și descurajant!”

ANA BLANDIANA:

„Ghilemele revoluției sunt cei care se află acum la putere! Ei i-au pus ghilemele, iar ghilemele sunt chiar ei înșiși! Pentru cei care au trăit atunci și, mai ales, pentru cei care au murit atunci, revoluția a fost adevărată, morții ei au fost morți adevărați!”

RAYMOND LUCA:

„Cu guvernul Văcăroiu rămâne așa cum am vorbit! Președintele Iliescu este cel care ia cu adevărat deciziile în România.”

VICTOR GIORBEA:

„Nu am de gând nici să îi mint pe membrii de sindicat și nici să joc un rol dinainte scris!”

EMIL CONSTANTINESCU:

„Am refuzat să mă mut într-o locuință în cartierul Primăverii, era indecent să fac așa ceva!”

DAN AMEDEO LĂZĂRESCU:

„Majoritatea, oamenii politici de la noi, din țară, sunt absolut peribili!”

DUMITRU IUGA:

„Toți directorii TVR au avut misiuni speciale în instituția noastră!”

ALEX ȘTEFĂNESCU:

„V.C. Tudor este un personaj grotesc al vieții noastre literare și politice!”

SORIN DUMITRESCU:

„Am reușit să exist datorită Bisericii!”

MIRCEA IONESCU-QUINTUS:

„Despre dl Coposu nu poți vorbi decât ridicându-te în picioare!”

Correspondentă specială

**DE LA STOCKHOLM,
ÎN EXCLUSIVITATE
PENTRU
FLACĂRA!**

□ Silvia Constantinescu și Anne-Marie Ciupitu de vorbă cu laureatii Nobel 1994

PREMIUL NOBEL este desigur cea mai prestigioasă distincție din lume. În fiecare an, din 1901, la 10 decembrie, ziua comemorării morții lui Alfred Nobel, elita oamenilor de știință și cultură din lumea întreagă sosește în capitala Suediei pentru a participa la decernarea PREMIILOR NOBEL.

Alfred Nobel are în palmaresul său 355 de invenții, dar este cunoscut mai puțin drept creatorul mătăsii sintetice și mai mult ca inventatorul dinamitei. Cele 31,5 milioane de coroane suedeze (azi 1,5 miliarde!) câștigate din invenții, dar mai ales din invenția dinamitei, au fost lăsate prin testament de Alfred Nobel unei fundații, înființată în 1896, cu sarcina de a le spori, iar câștigurile să fie împărțite în 5 părți egale, în fiecare an, și acordate acelor oameni care au realizat cea mai importantă invenție sau descoperire în domeniul fizicii, chimiei, medicinei sau fiziologiei și acelei persoane care a creat cea mai valoroasă operă literară, ca și celor care, prin activitatea lor, au contribuit la înțărirea relațiilor de fraternitate între popoare și la pacea în lume.

Premiile sunt acordate așa cum Alfred Nobel a stabilit: Premiul pentru fizică și chimie se

decernează de către ACADEMIA REGALĂ DE ȘTIINȚE A SUEDEI. Premiul pentru medicină sau fiziologie este acordat de către FUNDAȚIA NOBEL și INSTITUTUL KAROLINSKA. Premiul pentru literatură - de către ACADEMIA SUEDEZĂ. Premiul pentru pace este acordat de COMITETUL NOBEL norvegian. În afara celor 5 premii inițiale, BANCA NAȚIONALĂ a Suediei a instituit, în 1968, PREMIUL pentru economie, în onoarea lui Alfred Nobel.

Anul acesta, premiul a fost de 7 milioane coroane suedeze. În 1901 a fost de 150.000 de coroane. Pentru a da și mai mare amploare „Festivităților NOBEL”, încă de anul trecut au fost invitate personalități de seamă ale culturii mondiale. Anul acesta au fost invitați printre alții M. Georges Duby, membru al Academiei Franceze și profesor la Collège de France, Sir David Wilson, fostul director al British Museum, prof. Mihail Borisovici Piotrovski, directorul Ermitajului, dr. Eckard Heltz, directorul Centrului Cultural-Muzical Gasteig din München, ș.a. S-au acreditat peste 70 de ziariști străini și o întreagă „armadă” din Japonia (printre care 10 stații de TV japoneze).

PREMIUL PENTRU LITERATURĂ

Kenzaburo Oe

Kenzaburo Oe este născut în 1935 în satul Ose, pe insula Shikoku. A studiat la Universitatea din Tokyo și s-a specializat în literatura franceză, luându-și licența în litere cu o lucrare despre Sartre în 1958. În același an e distins cu prestigiosul premiu ACUTAGAWA.

Oe este un erudit. L-a citit în original pe Dante, Confucius, Rabalais, Balzac, Sartre. E un bun cunoscător al lui Tolstoi, Dostolevski, Selma Lagerlöf, Yeats, Poe, Twain etc. Acum pregătește un studiu mai amplu despre Spinoza. În 1996 este invitat în Statele Unite să țină prelegeri la diferite universități. A călătorit în China și Europa. Printre cele mai cunoscute opere literare se numără „The silent cray”, „M/T”, „A personal matter” etc. E interesat de antropologie și botanică; știe numele celor mai mulți pomi în latină, japoneză și engleză. Se consideră un diletant, în

Kenzaburo Oe este căsătorit; are doi băieți și o fată. Bălatul cel mai mare, Hikari (care înseamnă lumină), s-a născut cu un handicap de înțelegere. Astăzi, Hikari este un compozitor plin de succes.

Di Oe a fost deosebit de asaltat de presă. Un interviu cu domnia sa părea ceva de negândit. Am insistat, și di Oe a avut amabilitatea să-mi acorde interviul solicitat.

S.C.: Stimată domnule Oe, sunteți descendent al unei distinse familii de samurai, ceea ce înseamnă că aveți o educație tradițională japoneză. Ați studiat însă literatura și filozofia franceză și europeană, i-ați citit pe cei mai importanți scriitori ai literaturii europene. Cum a influențat această combinație de tradiție japoneză și cultură europeană creația dv.?

KO. Aș dori mai întâi să precizez că nu mă trag dintr-o „distinsă familie de samurai”, așa cum s-a spus în presă, ci numai dintr-o familie de samurai obișnuită. Să nu se uite că 30% din populația Japoniei se trage din familii de samurai!

Intr-adevăr, eu sunt adânc influențat de literatura, de cultura europeană, mai ales prin pregătirea mea, căci am studiat literatura clasică franceză temeinic și mi-am luat licența cu o lucrare despre Sartre. Sunt, și mă simt, în mod deosebit, influențat și atras de cultura europeană. Abia după vârsta de 30 de ani am redescoperit literatura, cultura japoneză, tocmai datorită culturii europene. Eu consider că

menirea mea este aceea de a reclădi cultura japoneză bazată pe mesaiul culturii europene.

S.C.: În opera dv., un loc deosebit îl ocupă relația tată-fiu și poate este de înțeles. Care este însă relația tată-fică și cum vedeți poziția femeii japoneze astăzi?

KO. Fiica mea care lucrează la Biblioteca Universității din Tokyo este o persoană deosebit de independentă. Ea călătorește cu noi pentru prima dată acum. Este cel mai acerb critic al meu și ieri mi-a cri-

ficat alocuțiunea pe care am ținut-o la Academia Suedeză. Azi după-amiază va trebui să stau mai mult de vorbă cu ea, pentru a ne explica punctele de vedere. În ceea ce privește poziția femeii japoneze astăzi în societate, vreau să spun că femeile japoneze sunt din ce în ce mai independente.

Surpriza mi-a fost atât de mare încât n-am mai știut ce să spun. Dl Oe ar mai fi dorit să vorbească despre Mircea Eliade, Ionesco, Enescu, Lipatti, dar timpul care-mi fusese acordat trecuse de mult și nerăbdătorii ziaristi, care așteptau la rând, ne-au întrerupt. Aveam cu mine un CD cu muzică de George Enescu și o lucrare a lui Mircea Eliade pe care să i le dăruiesc, oricum în ideea de a-i apropia de cultura română. Bucuria a fost deosebită și din partea mea și a dlui Kenzaburo Oe. Fără să știu, îi dăruiam o lucrare a unui scriitor deosebit de important pentru mersul vieții lui și muzica unui compozitor îndrăgit.

Testament

Jag undertecknad Alfred Bernhard
Vadell förklarar härmed efter migst
befästande om öfverrätt väfva i afseende
i den egendomen jag vid omr. död kan up-
teckna vara följande:

Ålser blev man återstående förmyndad följande
 för följande sätt: Kapitalist, af utredningssamman-
 rådande till sädra vardagsvarer, skoll och en
 land hvars sante viljan tilldelas som fruktbarhet
 it hem som under det följande året hafva gott min-
 teghet som skatte nytt. Rantens dets: som till
 delar som tilldelas, en del som som som följande
 omiade har gott som nyttigast nyttigast som nyttig-
 mig, en del som som har gott som nyttigast hemm-
 nyttigast eller nyttigast, en del som som har gott som
 nyttigast nyttigast som nyttigast eller nyttigast
 hemm en del som som som nyttigast eller nyttigast
 det nyttigast: skatte nyttigast, en del som som
 som har nyttigast eller nyttigast för nyttigast för nyttigast
 och nyttigast eller nyttigast af nyttigast nyttigast
 samt nyttigast och nyttigast af nyttigast nyttigast
 nyttigast, för nyttigast eller nyttigast eller
 nyttigast af nyttigast nyttigast. Nattigast, för nyt-
 tigkeit af nyttigast: nyttigast samt för nyttigast
 nyttigast nyttigast af nyttigast nyttigast som nyttigast
 af nyttigast nyttigast. Det är som nyttigast
 nyttigast att nyttigast nyttigast nyttigast nyttigast
 nyttigast nyttigast nyttigast nyttigast nyttigast
 nyttigast att den nyttigast nyttigast nyttigast
 nyttigast har af nyttigast eller

[illegible]

Paris Dec 27 November
1895
Alfred Bernhard Keller
(mile)

Undrag ut Alfred Nobels testamente (i facsimile)

S.C.: Tradiția japoneză cere ca un scriitor japonez să participe la concursurile anuale de WAKA. Scrieți și participați la aceste concursuri?

K.O.: Este adevărat că WAKA este deosebit de importantă pentru cultura japoneză, dar aceasta cere o anumită predispoziție pe care eu nu o am. Eu citesc WAKA, dar nu scriu.

S.C.: Înțeleg că sunteți presat de timp și de zărilor care așteaptă nerăbdători să poată vorbi câteva minute cu dv., dar îndrăznesc totuși să vă pun o întrebare importantă pentru cititorii mei români, căci eu sunt românca. Ce știți despre România și scriitorii români?

KO: România? România înscămă deosebit de mult pentru mine, pentru că Mircea Eliade este român. El e un gânditor deosebit de profund și deosebit de important pentru mine personal, pentru viața mea. El mi-a arătat un alt sens al vieții! O pagină din JURNALUL lui Mircea Eliade avea să-mi schimbe sensul vieții pentru totdeauna. În JURNALUL său, Mircea Eliade spune că epifania există. El vorbește despre imposibilitatea de a se distruge tot ce este omenesc în ființa umană. Într-o zi, aflându-mă la spital cu fiul meu cel bolnav, care stătea întins pe pat, fără a da un semn de înțelegere deodată am descoperit în ochii acestui copilăș o licărire de înțelegere, de bucurie. Și atunci am avut epifania despre care vorbea Mircea Eliade. Atunci am înțeles că Mircea Eliade avea dreptate, că există „epifanie” și că omul, într-adevăr, nu poate fi distrus complet. Aceasta a fost pentru mine **revelația** și am înțeles că menirea mea este aceea de a-mi consacra viața fiului meu. Ii sunt adânc recunoscător lui Mircea Eliade, și prin el, României. Aș vrea să vă mai spun că l-am citit și pe Eugen Ionesco și m-am delectat cu interpretările lui Dinu Lipatti și cu compozițiile lui Enescu.

PREMIUL NOBEL PENTRU FIZICĂ

Clifford G. Shull

PREMIUL NOBEL a fost împărțit între prof. Bertram N. Brockhouse și prof. Clifford G. Shull, pentru pionieratul în „tehnica neutron scattering pentru studierea materiei lichide și solide”. Shull a răspuns la întrebarea „Ce sunt atomii?” și Brockhouse „Ce fac atomii?” Am fost printre primii care au primit interviuri separate. Prof. Clifford G. Shull s-a născut în 1915 la Pittsburgh, Pennsylvania, SUA. În 1941 își la doctoratul în fizică la Universitatea din New York. În 1945 intră în grupul format de E.O. Wollan, la reactorul atomic din Oak Ridge pentru a dezvolta studiul privind radioactivitatea neutronului. Grupul Wollan-Shull, împreună cu alți cercetători, a obținut deosebit de repede rezultate remarcabile. Este membru al National Academy of Sciences, USA. Este căsătorit cu Martha-Noel, are 3 băieți și 4 nepoți adulți.

S.C.: Vă rog să aveți amabilitatea să explicați descoperirea dv. pentru oamenii obișnuiți.

C.G.S.: Încă de la sfârșitul secolului trecut se descoperise că razele röntgen puteau fi folosite în cercetarea cristalelor de materie.

Metoda pentru a demonstra aceasta era să lași razele röntgen să treacă prin cristal și să observi apoi timpul de difracție. Prin acest tip de difracție s-a studiat intensitatea cu care se dispersează razele röntgen din cristale în diferite direcții. Aceasta este o informație deosebit de importantă, care arată poziția atomilor în cristale și este deosebit de important să știi în ce relații se află atomii individuali din cristale, care este simetria atomilor, cum se influențează reciproc. În ultimul timp s-au folosit neutronii în același fel ca razele röntgen, dar cu o mult mai mare distincție; aceștia pot vedea atomul de hidrogen, care este cel mai mic atom, format dintr-un proton și un electron care gravitează în jurul lui. Când cercetezi cu raze röntgen materie care conține hidrogen nu vezi atomii de hidrogen decât difuz, dar cu neutronii e cu totul altceva, atomul de hidrogen se vede la fel ca și cel de fier, natrium etc. și putem vedea unde se află atomii de hidrogen și aceasta este foarte important, pentru că fiecare materie organică

conține atomi de hidrogen.

Aceasta este poate cea mai importantă diferență între metoda cu neutroni și cea cu raze röntgen. O altă diferență importantă este că neutronii au o calitate specială, o structură proprie magnetică, aceea care influențează structura magnetică a atomilor. Multe fenomene necunoscute până acum au apărut prin studiul magnetismului și al fenomenelor înrudite.

S.C.: Ce aduce descoperirea dv. pentru oamenii obișnuiți?

C.G.S.: Toate aceste descoperiri duc la noi produse, noi materiale (plastic, metale), diferite aplicații etc. tocmai pentru că putem cunoaște structura cristalelor materiei. Cu cât știi mai mult, cu atât este mai ușor să dezvoltăm alte fenomene. Mult din tehnica pe care o avem astăzi în televizoarele din casele noastre, în mașinile de spălat, noi materiale și sisteme se bazează pe această informație despre structura materiei. Astăzi, peste 2000 de cercetători în lumea întreagă se ocupă de cercetarea neutronilor.

S.C.: Dumneavoastră ați făcut această descoperire acum peste 40 de ani. Cum se face că, deși este o descoperire epocală, ați primit Premiul Nobel așa de târziu?

C.G.S.: Descoperirea de bază a fost făcută

în anii '40, după război. Prima parte a cercetării noastre s-a ocupat de înțelegerea folosirii neutronilor și dacă într-adevăr se pot folosi pentru a înțelege noi fenomene fizice. S-a văzut încă de atunci că există multe domenii de folosire a radiațiilor cu neutroni. De ce a întârziat premiul? Sunt atât de multe descoperiri care s-au făcut în ultimii 30-40 de ani! Acum a venit rândul fizicii neutronului.

A.M.C.: Modifică în vreun fel acest premiu modul dv. de viață?

C.G.S.: Deoarece eu sunt pensionat și nu mai particip direct în cercetare, din acest punct de vedere va avea un efect foarte neînsemnat. Eu sunt acum un om care stă acasă. Locuiesc în afara Bostonului și vizitez din când în când vechiul meu laborator.

S.C.: Noi scriem pentru români. Ce știți despre România și români?

C.G.S.: Am avut în laboratorul meu doctoranzi din țările multe țări, de-a lungul anilor, și am avut și două persoane din România.

De la aceștia am aflat câteva lucruri despre România. Am citit și articole despre cercetarea care avea loc în România și știu că a existat un „neutron-program” destul de activ. În ultimii 8 ani nu am urmărit, însă în mod deosebit, dezvoltarea de acolo.

scattering). Prof. Brockhouse se poate studia energia sp. Este membru al Royal Society. Membru-străin al Academiei are 3 fiu și 4 nepoți.

S.C.: Dumneavoastră decernat Premiul Nobel pentru voltarea „neutronspectroscopiei înseamnă aceasta, mai simplu?

B.N.B.: Neutronii emiși de reactor pot, de exemplu, fi lăsați să treacă printr-un orificiu al unui material. În acest moment ei au diferite energii și o lași să treacă prin metal, sare, silicon, etc., și dată se schimbă la ieșirea din obiectul respectiv. Această schimbare de energie se poate măsura astfel se poate vedea în timp ce în obiectul iradiat, ar fi cea mai simplă explicație care o pot da.

S.C.: Ce aduce descoperirea dv. pentru oamenii obișnuiți?

B.N.B.: Mai întâi nu este de o descoperire, ci este o voltare a unui mod de a face

Prof. Martin Rodbell și prof. Alfred G. Gilman au primit celebrul premiu pentru descoperirea proteinelor G și însemnătatea acestora în transferarea semnalelor în celule. Au avut amabilitatea să ne acorde, în exclusivitate, un lung interviu. Redăm mai jos o parte din acesta.

Prof. Martin Rodbell s-a născut în 1925 la Baltimore, Maryland, USA. Din 1989 conduce SECTION ON SIGNAL TRANSDUCTION de la National Institute and Environmental Health Sciences, Research Triangle Park din North Carolina. A obținut deosebit de multe distincții pentru munca sa de cercetare printre care JACOBUS AWARD, ACTA SCANDINAVICA SOCIETY, Oslo 1973, HONORIS DOCTORIS, Montpellier University, Franța 1992. Este membru în NATIONAL ACADEMY OF SCIENCES, EUROPEAN ASSOCIATION FOR THE STUDY OF DIABETES, AMERICAN SOCIETY OF BIOLOGICAL CHEMISTS etc. Soția sa, Barbara, este actriță, dansatoare și fotograf; are 4 copii și doi nepoți.

S.C.: Vi s-a decernat Premiul Nobel pentru descoperirea PROTEINELOR-G și descifrarea rolului acestora în transportarea semnalelor în celule. Vă rog să explicați descoperirea dumneavoastră oamenilor obișnuiți.

M.R.: Că celulele comunică între ele, de exemplu cu ajutorul hormonilor, se știa deja. Dar că această comunicare să se facă în

mod corect, ca semnalul chimic din exteriorul celulei să fie receptat în interiorul celulei, trebuia să existe ceva care transmite aceste semnale chimice. Această transmitere de comunicație în membrana celulei se face în etape: mai întâi celula trebuie să știe ce fel de semnale chimice i se transmit din diferite părți ale corpului și pentru aceasta este nevoie de un DISCRIMINATOR. Dar ca semnalele care se produc în celulă să fie destul de puternice, ca să se poată întâmpla ceva, este nevoie de un AMPLIFICATOR. Însă între aceste două faze este nevoie de un TRANSDUCER, care să se închidă și să se deschidă, este nevoie de „Guanosine triphosphate” (litera G din „proteine-G” vine de la acestea). Aceste proteine pot fi asemănate cu mici doze cuplate la telefon, care fac posibil ca un semnal telefonic să aprindă sau să stingă o lampă, un element de încălzire etc.

„Proteinele-G” sunt TRANSDUCER, ele sunt mijlocul prin care un anumit fel de informație se transformă în alt fel de informație.

A.M.C.: Funcționează aceste „proteine-G” diferit în diferite țesuturi din corp?

M.R.: O întrebare foarte bună! Pentru că de fapt există cel mult de 20-25 de „proteine-G”, dar există peste 300 de receptori. Întrebarea este: cum este posibil ca într-un anumit tip de celulă „proteinele-G” să se afle în atât de mulți receptori?

Dau toate același rezultat? Astăzi, nu știm precis, dar eu cred, poate nu este corect, că un anumit fel de „proteine-G” are o anumită funcție. Ele pot avea o multitudine de efecte. În felul acesta, cred eu, aceste „proteine-G” sunt conectate pentru a face foarte multe lucruri. Probabil prin cunoașterea modului cum fac aceste activități vom putea să aflăm în viitor răspunsul la întrebarea ta.

A.M.C.: Continuați studiul acestor „proteine-G”?

M.R.: Nu. Eu am teoria mea despre aceste proteine. Teoria mea nu se deosebește de cea a dr. Gilman în aspectele de bază, dar eu am o idee mai complicată despre structura acestora. În plus, din cauza vârstei și a altor „factori”, nu mai sunt la fel de productiv în laborator. Dar noi lucrăm în continuare intensiv, la un alt nivel de înțelegere a „proteinelor-G”.

Dar, înțelegem, ceea ce se întâmplă acum în biologie este fenomenal! Pentru prima dată avem posibilitatea, prin mijloace noi, să vedem ce se întâmplă într-o celulă întreagă, căci înainte eram nevoiți să analizăm părți din celulă. Acum putem vedea întreaga celulă în mișcare și adevărată, în activitatea ei.

Ceea ce noi dezvoltăm acum este structura fiziologică a „proteinei-G” în întreaga celulă.

A.M.C.: La conferința de presă care a avut loc, dv. ați afirmat că doriți să ajutați la o mai bună înțelegere a muncii cercetătorilor. Veți deveni o „proteină-G”?

În contactul în obșnuit?

M.R.: Da, în Prin de... are am acum, în s vorbi cu oame despre ce fac deveni într-ade (răde îndelunga

S.C.: Cum omul obișnuit?

M.R.: Consi obținute în ace ne facă și mai omul este deo ce deosebește tocmai faptul c cunoștințe unu un aspect so înțelege cât umană!

S.C.: Va sch PREMIUL NOB

M.R.: A făcu miu ca acesta lumea vrea să de vorbă cu tin în a spune NU, a spune „imi această probi desigur schimb

S.C.: Noi s suntem român ce știți despre

M.R.: Am România și pr cunoștințe der niciodată Ron etenii mei că moasă!

PREMIUL NOBEL PENTRU CHIMIE

Bertram N. Brockhouse

Prof. Bertram N. Brockhouse este născut în 1918 la Lethbridge, Alberta, Canada. Își la doctoratul în fizică în 1950 la Universitatea din Toronto. Ca cercetător la reactorul din Chalk River, Canada, prof. Brockhouse s-a ocupat de spândirea neelastică a neutronului (inelastic se a construit un aparat cu ajutorul căruia să extragă a neutronului după răspândire. Society of Canada, Royal Society of London și al de Științe din Stockholm. Este căsătorit și

vi s-a trudeze-
iei". Ce
lu?

de un

asați să

aactoru-

energii

anumită

intr-un

en-ia

ict cu

schim-

ăsura și

ce se

Aceasta

rație pe

inea dv.

e vorba

e dez-

ce anu-

mite cercetări și ajută la întregirea imaginii lumii în care trăim. Astăzi nu putem spune altceva, dar în viitor cred că va avea și efect și aplicații.

S.C.: Cercetarea dv. a fost făcută acum 30 de ani. De ce credeți că vi s-a decernat premiul atât de târziu?

B.N.B.: Acest premiu se dă în fiecare an, dar nu ajunge să fie nominalizat ca să-l și primești. Cred că decernarea acum vrea să însemne o recunoaștere a muncii de pionierat și importanța acesteia pentru știință.

S.C.: Eu scriu pentru români. Ce știți despre România și români?

B.N.B.: Foarte puțin. Știu că limba română este o limbă latină și că românii sunt de altă origine decât popoarele care-i înconjoară.

Gam asta-i tot!

George A. Olah

Prof. George A. Olah este născut în 1927 la Budapesta. Își la doctoratul în 1949 la Politehnica din Budapesta. Între 1949-'54 ocupă diverse funcții universitare. Între 1954-'56 este șeful Secției de chimie organică și director adjunct al Academiei de Științe din Budapesta. În 1957 se mută în Canada și apoi în USA. Își începe activitatea de cercetător la Dow Chemical Company. În 1963 este numit profesor la Case Western Reserve în Cleveland, Ohio; din 1977 este prof. la University of Southern California și director al Hydrocarbon Research Institute. Din 1991 este șef al Loker Hydrocarbon Research Institute, la aceeași universitate. Premiul Nobel l-a fost

acordat „pentru contribuția sa în cercetarea carbocat-ionilor”.

Este cetățean american. Soția sa, Judith, este profesor de chimie. Are 2 băieți. Prof. G. Olah a avut amabilitatea să ne acorde interviul la Grande Hotel, o oră înaintea întâlnirii cu presa internațională.

S.C.: Vă mulțumesc pentru amabilitatea de a ne primi înaintea celorlalți ziaristi. Pentru cine nu este chimist nu este ușor să înțeleagă limbajul strict profesional folosit de jurul Nobel în motivarea decernării premiului. Explicați-mi, vă rog, de fapt în ce constă cercetarea dv.?

G.A.O.: Carbonul ca element are mulți compuși ionici (care se numesc „carbocat-ion”), cum ar fi, de exemplu, sarea de masă, un compus de natrium clorid; natrium este o formă de ion pozitiv. Există foarte multe „componente ionice” care au un rol decisiv în multe combinații și reacții ale carbonului. Hidrocarbonul este o combinație din 2 elemente - carbon și hidrogen - care sunt baza gazului natural și petrolului. Separările și modificările pe care noi le facem în aceste reacții duc la aceste forme de „carbocat-ion”. În acest domeniu s-au axat cercetările mele.

S.C.: Ce aduce cercetarea dv. vieții noastre cea de toate zilele?

G.A.O.: Societatea noastră modernă este deosebit de dependentă de „hidrocarboni”, de ceea ce „Mama Pământ” ne dă. Gazul și petrolul îl folosim în multe scopuri. Ne încălzim cu ajutorul gazului și petrolului; îl folosim la automobile și avioane. Un automobil care merge cu benzină folosește de fapt combinațiile de „hidrocarbon”, care sunt în „petrolul crud”. Ca să putem folosi aceste forme facem anumite schimbări. Multe din aceste procese de schimbare se produc cu ajutorul așa-numitului „carbocat-ion” prin reacția de „acid catalysis”.

A.M.C.: Continuați cercetarea în acest domeniu?

G.A.O.: Eu am norocul să lucrez într-un domeniu mare cât un continent. Este atât de mult de cercetat, nu numai pentru mine, dar și pentru generațiile viitoare de chimiști, încât nu prididim. Sunt în continuare foarte activ și am proiecte deosebit de palpitate de care mă ocup.

A.M.C.: Această distincție vă va schimba modul de viață de până acum?

G.A.O.: Momentani Eu sper însă să mă întorc la viața mea obișnuită cât mai curând. Oamenii de știință nu-s obișnuiți cu acest tip de publicitate și interes din partea opiniei publice, mai ales în America. Este foarte plăcut un timp scurt, dar vreau să mă întorc cât mai curând la munca mea.

S.C.: Suntem românce și scriem pentru români. Aș îndrăzni să vă întreb ce știți despre România de azi?

G.A.O.: Cunosc bine România, dar despre „cea de azi” nu foarte mult. Am cunoscut însă activitatea unui renumit chimist român, Costin Nenitescu, care este unul dintre pionierii zonei mele de cercetare. El nu a fost complet recunoscut ca atare, dar foarte multe din descoperirile sale sunt fundamentale. Toți chimiștii din acest domeniu își amintesc cu mult respect de el și apreciază deosebit activitatea acestuia.

MEDICINĂ SAU FIZIOLOGIE

tre cercetători și omul

principiu este adevărat. Premiul Nobel, fărâșii, posibilitatea de a ni din categorii diferite, tem noi. Deci, eu voi văr un TRANSDUCER!

ajută descoperirea dv.

der că orice cunoștințe și domeniu ar trebui să conștientizăm de faptul că sebit de „special”. Ceea omul de maimuță este a omul poate transmite altuia, căci acești are cial mult mai larg, a te specială este lința

imba în vreun mod scost
IL viața dv.?

-o deja. Sigur că un pre-
i schimbă viața. Toată
i aibă autograful, să stea
a, dar marea artă constă
cum spunea dr. Gilman,
are rău, eu nu cunosc
imă”. Viața mi-a fost
ită.

ntem, mamă și fiică și
e. Aș vrea să vă întreb,
România?

prieten care vin din
aceștia am o serie de
re țara dv. N-am vizitat
inia, dar știu de la pri-
este o țară foarte fru-

Alfred G. Gilman

Prof. Alfred G. Gilman este născut în 1941 la New Haven, Connecticut, USA. Este Președintele Department of Pharmacology, University of Texas Southwestern - Medical Center din Dallas, unde și lucrează. A.G. Gilman a obținut multe distincții, printre care The Gairdner Foundation International Award 1984, Albert Lasker Basic Medical Research Award 1989. Este membru al National Academy of Sciences și al American Academy of Arts and Sciences. Soția este profesoară pentru copii orbi. Are 3 copii, 2 fete și un băiat.

S.C.: Stimate prof. Gilman, vi s-a decernat Premiul Nobel pentru descoperirea „proteinelor-G” și rolul acestora în transmiterea semnalelor în celule. Vă rog să explicați pentru oamenii obișnuiți ce înseamnă de fapt aceasta?

A.G.G.: Trebuie să se înțeleagă că toate celulele trebuie să comunice între ele. Un mecanism „multicelular” nu poate să funcționeze, dacă celulele nu știu ce fac celelalte celule. Dacă creierul are nevoie de mai mult „combustibil”, ficatul trebuie să știe aceasta, ca să transforme glicogenul în glucoză și să-l întrețină creierul cu zahăr. Dacă vrei să alergi, trebuie ca inima să știe, să bată mai puternic. Fiecare celulă trebuie să știe ce se petrece în organism. Unele celule trebuie să știe că aparțin părții drepte și altele celei stângi. Un organism funcționează deosebit de complicat și de aceea trebuie să existe o comunicare excepțională de la și spre celule. De aceea, celulele trebuie să aibă un mod de a primi și de a transmite comunicările. Comunicările făcute de aceste „proteine-G” sunt o parte

deosebit de importantă dintr-un sistem pe care celulele l-au dezvoltat pentru ca să poată primi aceste semnale într-un mod adecvat.

S.C.: În ce mod ajută descoperirea dv. pe omul obișnuit?

A.G.G.: Există foarte multe boli care sunt cauzate de funcționarea defectuoasă a „proteinelor-G”. Holera este cel mai bun exemplu în acest sens, sau, ca un alt exemplu, anumite tipuri de cancer.

Dar eu consider că cele mai bune rezultate le vom avea atunci când vom ști cum funcționează aceste „transducer”, când vom ști ce destinație are fiecare „transducer”, căci aceasta ar fi un mare avantaj pentru industria de medicamente. Când vom ști aceasta, vom putea descoperi un medicament care să influențeze un „receptor specific”, 146, să zicem, din 1000 de receptori diferiți. Cunoștințele despre acești „transducers” ne vor ajuta în viitor să producem medicamente specifice, care, în plus, să nu creeze efecte secundare.

A.M.C.: Se știe astăzi dacă aceste proteine

sunt diferite în diferite țesuturi?

A.G.G.: Aceste „proteine-G” se exprimă diferit în diferite celule. Ele se pot împărți în patru familii: unele se exprimă general, iar altele foarte specific. De ce? Nu știm astăzi exact. Există o proteină „Go”, aproape numai în creier. Unul din rolurile acesteia este de a inhiba canalele de calcium. În mod sigur are și alte roluri, care încă nu se cunosc. Alte

„proteine-G”, răspund de gust, altele de văz etc. Ceea ce pot să spun ca regulă generală este că aceste „proteine-G” se exprimă în celulă. Ele sunt receptori care se exprimă foarte specific.

A.M.C.: Continuați cercetarea funcțiilor acestor proteine?

A.G.G.: Da, îmi dedic toate energiile și tot timpul!

S.C.: Sunteți foarte tânăr pentru un Premiat Nobel. Cum va influența cariera dv. această distincție?

A.G.G.: Printre cei de anul acesta sunt într-adevăr cel mai tânăr, dar, de-a lungul anilor, sunt de vârstă medie.

Eu vreau ca viața mea să fie cât se poate de puțin influențată de alții. Sunt fericit să pot să mă ocup de cercetare și doresc să continui cu aceasta. Această distincție ar trebui de fapt să mă ajute să fac și mai multă cercetare. Poate să atragă mai multe persoane care, să vină să lucreze în laboratorul meu și să ne ajute să continuăm cercetarea. Poate ajută și la o mai bună finanțare. Dar ceea ce nu vreau să fac este să răspund la toate invitațiile pe care le-am primit în ultimele 2 luni, de a ține conferințe tot timpul, pentru că dacă aș face-o, n-aș mai fi acasă niciodată. Eu vreau să mă ocup de cercetare.

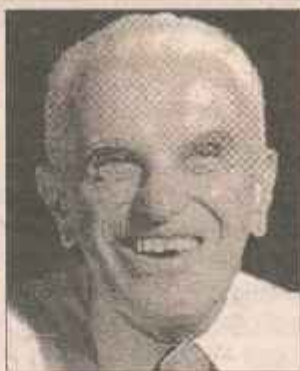
S.C.: Și o ultimă întrebare. Suntem românce și am vrea să vă întrebăm ce știți despre România?

A.G.G.: Nu suficient de mult!

PREMIUL NOBEL PENTRU ECONOMIE

John F. Nash jr.

Dr. John F. Nash jr., prof. John C. Harsanyi și dr. Reinhard Selten le-a fost decernată înalta distincție pentru „analiza echilibrului în teoria jocurilor necooperative”. J.F. Nash jr. este născut în Bluefield, West Virginia, 1928. A studiat la Carnegie Institute of Technology din Pittsburgh, dar s-a mutat la Princeton University în 1948, unde obține în 1950 titlul de doctor în matematică. După contribuția sa la teoria jocurilor a făcut o serie de lucrări pur matematice. Soția sa, Alicia, este programator de computere.

Reinhard Selten

Reinhard Selten este născut în 1930, în Breslau, Germania. A studiat la Universitatea Johann-Wolfgang Goethe pe care a absolvit-o în 1961 și și-a luat doctoratul la aceeași universitate în 1968. Din 1968 este numit profesor la Freie Universität Berlin și la Universität Bielefeld. Din 1984 activează pe lângă Rheinische Friedrich-Wilhelms-Universität din Bonn. E căsătorit. Soția sa se numește Elisabeth.

John C. Harsanyi

John C. Harsanyi s-a născut în 1920 la Budapesta. A părăsit Ungaria după luarea puterii de către comuniști și s-a stabilit în SUA. Își ia doctoratul la Stanford University, în 1959. Din 1964 este profesor la University of California, Berkeley. Este căsătorit. Soția se numește Anna. Fiul, Tom, a studiat științe politice la Harvard University, e căsătorit cu Silvia Virginia Maricochi, care este profesoară și traducătoare. La festivitățile Nobel, prof. Harsanyi a fost însoțit și de o bună prietenă a familiei, prof. în științe juridice, Julia de Barragan.

S.C.: Teoria dv. nu-i deloc ușoară. Ați putea să o explicați mai simplu?

J.C.H.: Dă-mi voie să încep prin a explica ce înseamnă această „teorie a jocului”. „Teoria jocului” este un studiu al interacțiunii strategice, asta înseamnă că te găsești într-o situație socială în care există și alți oameni și ceea ce trebuie să faci, chiar în acel moment, depinde de ceea ce crezi că ceilalți oameni vor face.

Dar în viața reală accesul la aceste informații este diferit. De exemplu, în competiția economică, fiecare întreprindere își știe (dacă este cât de cât bine organizată) variabilele economice. Își cunoaște cheltuielile de producție, dar nu și pe ale concurenților. Această problemă am intuit-o când lucram pentru Biroul de Control al armelor al SUA. Prin anii '60 am angajat 8-10 persoane, să vină cu propuneri care să conducă la tratative privind controlul armamentului cu Uniunea Sovietică. Atunci am realizat că modelul clasic nu era aplicabil aici, pentru că există o deosebire de informații. Americanii știau foarte bine care era scopul lor politic, dar nu care era scopul Uniunii Sovietice. Nu se putea ști dacă U.S. dorea o coexistență pașnică, sau dorea să cucerească lumea în trei ani. Fiecare țară știa în principiu câte ceva despre capacitatea celeilalte din informații oficiale, spionaj etc., dar nimeni nu știa ce are cealaltă parte ca nouă tehnologie. Amândouă părțile începuseră cercetări intensive în dezvoltarea unui tip de avion și de tun, dar detaliile nu erau încă clare. Americanii știau ce aveau pe masa de lucru, dar U.S. nu putea avea toate aceste informații. Și atunci s-a căutat un „approach” care să ia în considerare faptul că există „jocuri” în care participanții dețin informații diferite. Atunci am înțeles că trebuie să fie un model. Și am făcut următorul raționament: americanii nu știu ce tip sunt rușii, se poate presupune că există mai multe tipuri de ruși: rusul 1 poate să fie o persoană foarte pașnică, dar dacă are o cantitate foarte mare de armament nu știm; rusul 2 ar putea fi o persoană total diferită de rusul 1, rusul 3 diferit de ceilalți etc. Problema fundamentală este în continuare că americanii nu știu cu ce fel de rus se confruntă. Este rusul 1, 2, 3, 10? Această problemă o au și rușii. Modelul de bază este că fiecare jucător are mai multe tipuri de opțiuni. Problema era să pui această într-o formă la care să poți aplica aritmetica. Pentru că este, bineînțeles, un principiu general în care nu cunoști toate datele, dar trebuie oricum să iei o decizie încercând să presupui probabilitățile pentru diferitele posibilități. Aceasta a fost teoria mea. Și aceasta face posibil un model matematic, care să transforme „jocul cu informații incomplete” într-un „joc cu informații complete”.

S.C.: Societatea românească trece astăzi printr-o serie de transformări sociale. Una din acestea este trecerea de la economia planificată la cea de piață. Dar procesul merge anevoios. Ce considerați că ar grăbi acest proces?

J.C.H.: Nu este specialitatea mea, dar, vorbind în general, mai întâi trebuie să se permită antreprenorilor o anumită libertate; apoi să se creeze condiții atractive capitalului străin. În cele mai multe țări care au aparținut lagărului comunist nu există o legislație care arată ce drepturi au antreprenorii, ce este legal și ce nu. Nu știți, de exemplu, dacă faci o investiție de 1 milion de \$ și ai un câștig de 500 000, dacă guvernul îți permite să-ți iei câștigul în țara ta sau nu? Care sunt taxele? Care sunt probabilitățile ca statul/guvernul să facă exproprierea industriei private? Toate aceste lucruri care micșorează riscurile trebuie excluse, ca antreprenorii să rămână în țară. O altă problemă este inflația, care trebuie să fie oprită cu toate mijloacele.

S.C.: O ultimă întrebare. Ce știți despre România în general și cea de azi în special?

J.C.H.: România dinainte de război o cunosc bine, dar despre situația din ultimul timp nu sunt suficient informat. Citesc „The Economist”, unde apar, din când în când, și informații despre România, dar destul de limitat.

S.C.: Aș dori să vă rog să explicați mai simplu în ce constă teoria dv.?

R.S.: În cazul jocurilor de grup, cum ar fi poker, șah, există o anumită strategie de joc, bazată pe așteptările pe care le ai de la ceilalți parteneri. Aceste strategii de joc sunt valabile și în multe situații economice.

S.C.: Societatea românească trece printr-un adânc proces de schimbări sociale și economice. România dorește să devină o societate democratică și să treacă la economia de piață, dar aceste procese sunt deosebit de dificile. Ce ar trebui să facă România ca să grăbească, în special, procesul de trecere la o economie de piață?

R.S.: Eu nu sunt foarte bine informat despre situația din România și nu știu cât de departe s-a ajuns cu privatizarea. Privatizarea trebuie făcută și, mai ales, făcută cum trebuie, căci există diferite moduri de a face aceasta. Nu este deloc indicat să treci de la monopolul statului la economia liberă. Privatizarea înseamnă să creezi concurență și să dezvolți industria la nivel de concurență internațională. Dacă ai o industrie prea orientată pe export, poate nu trebuie să te neliniștești prea mult, dar industria internă nu trebuie doar să treacă de la monopolul de stat la monopolul privat, că nu se câștigă prea mult în cazul în care s-a trecut de la monopolul de stat la monopolul privat, este oricum mult mai bine, căci un monopol privat are mai puțină putere de a dispune de bani de la stat decât statul. Este foarte important să se creeze structuri noi și solide, pentru a avea de la început carteluri serioase și stabile. Deosebit de importantă este și crearea unui sistem de legi care să funcționeze în acest sens.

Un alt aspect este existența unei Bănci Centrale Independente, care să nu primească dispoziții de la stat și care să aibă ca datorie să țină valuta stabilă.

S.C.: Ce informații aveți în general despre România?

R.S.: Știu că România este o țară frumoasă, cu o limbă interesantă, cu o istorie greu încercată; că democrația nu a funcționat încă înainte de puterea comunistă și că a existat multă corupție în țară. Eu sper că acum România să reușească și ca democrația să funcționeze. Și de ce n-ar reuși?

UN MIC TAIFUN ÎN JURUL PREMIILOR NOBEL PENTRU PACE

Yasser Arafat, Yitzhak Rabin, Shimon Peres

Capitala Norvegiei Oslo, a trăit în acest sfârșit de an momente dramatice, tensionate, care au făcut-o să semene mai degrabă cu un oraș asediat sub stare de asediu. Ce s-a întâmplat? Prin tradiție, Premiul Nobel pentru Pace este acordat de către Parlamentul Norvegiei, celelalte premii fiind atribuite, după cum se știe, de Suedia. Anul acesta, juriul s-a oprit asupra a trei nume „fierbinți”, Yitzhak Rabin, premierul Israelului, ministrul său de externe, Shimon Peres, și liderul palestinian Yasser Arafat.

Cele trei personaje politice au reușit, după cum se știe, după îndelungi și anevoioase negocieri la masa verde, să semneze un acord

prin care se radă autoritatea relativă a palestinienilor asupra teritoriilor Gaza și Ierihon.

Acordul amintit a pus capăt unei stări de beligeranță și a demonstrat că pacea este posibilă, după ce și Egiptul semnasese, primul între țările arabe, celebra pace de la Camp David, cu Israelul. În contextul negocierilor generate de pace în Orientul Mijlociu, acordul israeliano-palestinian a marcat așadar un nou punct, decisiv pentru relansarea înțelegerii. Rezultatele s-au

văzut de altfel, pentru că la scurtă vreme a fost semnat un acord israeliano-jordanian, care reglementează raporturile dintre cele două părți. E în așteptare un acord similar cu Siria, dar aici lucrurile sunt mai complicate.

Cum de a fost posibil acordul care a dus la acoperirea cu lauri Premiului Nobel a protagoniștilor săi. Răspunsul este relativ simplu: noul climat internațional.

Sfârșitul războiului rece a schimbat datele problemei pe plan internațional. Atât Israelul, cât și statele arabe au înțeles că, în absența „echilibrului terorii”, cel mai bine ar fi să se ajungă la înțelegere. Pe de altă parte, Israelul nu și poate construi viitorul decât lăsând neînmurite relațiile sale cu statele arabe din regiune.

Rabin, Peres și Arafat au fost așadar aduși la masa tratativei (la început prin reprezentanții lor, desigur) din înțelegerea acestei necesități. Negocierile au avut loc în secret, la Oslo.

Ceremoniile din capitala Norvegiei, pentru decernarea premiilor, n-au fost însă lipsite de umbră. Dimpotrivă. Unii membri ai parlamentului norvegian l-au contestat pe Arafat, pe care încă îl caracterizează ca „terorist”; grupări sioniste au fost de asemenea împotriva liderului palestinian. După cum și grupări radicale și integriste palestinienilor, arabe sau islamice au fost împotriva premiilor, pentru că au fost și împotriva acordului. Așa că festivitățile de la Oslo au semănat mai curând cu o stare de asediu. Mai ales că - ghinion pentru poliția norvegiană - atât liderii israelieni, cât și Arafat au circulat pe jos prin capitala norvegiană în ziua de sâmbătă.

Dar și din declarațiile protagoniștilor a reieșit că punctele de dezacord continuă și că mai e nevoie de timp pentru a delibra complet căile neînțelegerii acumulate. Oricum, începutul a fost făcut și rămură de măsini dă semne de triumf!

ȘTEFAN NICOLAE ■

■ **Whitney Houston** se va întoarce la film anul viitor. Starul din Bodyguard va apărea cu Denzel Washington în aprilie '95, într-un remake al clasicului hollywoodian The Bishop's Wife.

Producătorul Sam Goldwyn Jr. afirmă: „Am muncit timp de cinci ani, dar am înălțat toate deficiențele și acum avem o poveste minunată de J. T. Allen, cel care a scris scenariul original pentru The Lion King. Și vom avea muzică nouă senzațională pentru Whitney.

Înainte, însă, de a începe filmările pentru noua versiune a filmului din 1947, va fi protagonista unei adaptări intitulate Waiting To Exhale de Terry Mc Millan.

Rod Stewart cântă live, în Brazilia, în cadrul evenimentului de sa via.

■ **Rod Stewart** are ambiția să stabilească un nou record mondial în ceea ce privește audiența unui concert live, cântând în fața a 4 milioane de fani în Brazilia în ajunul Anului Nou, pe plaja Copacabana în Rio de Janeiro. Alte milioane de spectatori îl vor putea urmări printr-un sistem satelit asigurat de gigantul Pepsi Cola, sponsorul show-ului.

Concertul e o provocare la adresa sponsorului turneului brazilian al celor de la Rolling Stones, Coca Cola.

■ **George Michael** e încântat de vestea că recursul său împotriva casei de discuri Sony are o dată fixată. Michael s-a adresat unei Curți britanice de apel pentru o procedură de urgență, după ce, în iunie, a pierdut un procent substanțial din averea proprie, și asta pentru a se elibera cât mai repede cu putință de contract. Apelul va fi audiat în februarie 1996. Purtătorul de cuvânt al lui Michael, Chris Poole, a afirmat: „Ne-am așteptat la această decizie. Sunt o mulțime de cazuri care așteaptă rezolvarea și, evident, al nostru nu e cel mai arzător. Cel puțin știm exact data și ne dozăm așteptarea. Avem speranța că totul se va rezolva în favoarea noastră”.

George a declarat că își va petrece anul 1995 compunând piese pentru un nou album.

FLASH RADIO CONTACT

■ Dacă **Michael Jackson** s-a izolat pentru o perioadă destul de îndelungată, motivul a fost în primul rând pentru a nu mai provoca alte tentative de impropiere cu noroi, atât în ceea ce privește acuzațiile de pedofilie, cât și ruptura contractului cu o firmă de încălțăminte sportivă și în al doilea rând pregătirea unui nou album. Închegat și finisat la New York, se va numi „History” și va fi lansat la sfârșitul acestui an, probabil cu ocazia sărbătorilor de iarnă. Va fi inclusă special piesa Is This Scary? Titlul scris pentru filmul Addams Family Values (în care Michael e pus la zid în urma acuzațiilor de pedofilie) și interpretat de însuși maestrul ororii: Stephen King!

■ Lui **Ringo Starr**, ex-Beatles, i s-a oferit vechea bancă de școală în care a stat. Îngrijitorii de la Shorefields Community Comprehensive din Liverpool au fost aproape șocați să găsească banca pe care a folosit-o Starr, în timpul unei percheziții pe care o efectuau pentru a vedea dacă mobila necesită renovări.

■ În sfârșit, proiectul filmului **The Three Bears**, avându-i ca protagoniști pe Phil Collins, Danny Devito și Bob Hoskins, a început să se materializeze. Ideea conlucrării celor 3 staruri în acest film a fost sugerată acum câțiva ani.

Bob Hoskins afirmă: „Totul a pornit de la Phil Collins care a spus că ar trebui să-l interpretăm pe cei trei urși. Am vorbit cu Danny și el m-a întrebat dacă va trebui să ne deghizăm în urși și să ne fâțăm de colo-colo îmbrăcați așa? Despre ce e vorba, de fapt? În fine, Phil ne-a convins. Acum cred că e posibil și de-abia aștept să văd ce-o să iasă. Scenariul este semnat Robert Zemeckis, directorul filmului Forrest Gump.

■ **Bill Wyman** se va întoarce la rădăcinile lui blues cu ocazia unui album solo ce va fi lansat la începutul lui 1995. Fost basist la Rolling Stones, Bill, acum în vârstă de 58 de ani, a primit pentru această nouă realizare ajutorul lui Chris Roa, Kiki Dee și alți invitați la album, dar n-a colaborat cu nici unul din foștii colegi. Inginerul de sunet Stuart Epps afirmă: „Am lucrat la Mills Studio în Berkshire de 6 luni încoace, chiar dacă n-a fost o muncă constantă. Lumea n-ar trebui să fie mirată că Bill face un album blues. Rolling Stones a fost inițial un grup de rythm and blues care a devenit mai târziu grup rock”.

Pagină realizată de DOINA ENE ■

■ Cântărețul **James Brown**, supranumit The Godfather of Soul, a cărui carieră a fost presărată cu arestări, s-a predat recent poliției în urma agresiunii comise asupra soției sale.

soția lui, Adrienne.

Șeful arestului afirmă că Brown, 66 de ani, și-a trântit soția la podea, în cădere lovindu-se de un scaun și tăindu-și buza.

Brown are la activ, în afară de acest gen de palmares, 44 goal records pentru vânzările depășind mai multe milioane și un imperiu prosper de afaceri incluzând stații radio.

Acuzația de bătaie a rezultat în urma unui incident petrecut la reședința sa din Carolina de Sud unde poliția a descins chemată de

■ Două desene executate de **John Lennon** vor fi evaluate la 37.000 \$ fiecare la o licitație ce va avea loc la Londra în martie 1995.

Desenele ce reprezintă personaje de film animat au fost făcute de fostul membru Beatles când avea 16 ani și era elev la Quarrybank High School în Liverpool în 1956.

Vor mai exista la vânzare o fotografie, cu autograf, reprezentând-o pe Madonna nud, făcută înainte de primul ei hit din 1983 cu Holliday. Încă alte 3 fotografii cu autograf ale aceleiași interprete se așteaptă să atingă același preț, adică 750 \$.

BUCUREȘTI 96,1 FM
IAȘI 92,0 FM
CLUJ 89,8 FM

PLOIEȘTI 92,8 FM
SIBIU 91,8 FM
CONSTANȚA 91,1 FM

SĂPTĂMÂNĂ

19-25 decembrie 1994

LUNI 19.12.1994: Ora: 21.45 „Experimental Philadelphia” S.F., 1984. DISTRIBUȚIA: MICHAEL PARE, NANCY ALLEN; REGIA: STEWART RAFFILL

MĂRTI 20.12.1994: Ora: 22.00 „Spelunca plăcerii”. ARTISTIC: 1979 DISTRIBUȚIA: TOM JONES, CONSTANCE FORESLUND, MELODY ANDERSEN

MIERCURI 21.12.1994: Ora 22.00 „Judecătorul Horton și băieții din Scottsboro” ARTISTIC: 1978; DISTRIBUȚIA: KEN KERCHEVAL, ARTHUR HILL, VERA MILES; REGIA: FIELDER COOK

JOI 22.12.1994: Ora 22.00 „STAYING ALIVE”. ACȚIUNE; 1984. DISTRIBUȚIA: CYNTHIA RHODES, FINOLA HUGHES; REGIA: SYLVESTER STALLONE

VINERI 23.12.1994: Ora 20.30 „Salt spre glorie”

ARTISTIC: 1976. DISTRIBUȚIA: DAVID CORRA-DINE, RONNIE COX, MELINDA DILLON; REGIA: HAL ASHBY

SÂMBĂTĂ 24.12.1994: Ora: 19.00 „COCON” S.F., 1985. DISTRIBUȚIA: WILFORD BRIMLEY, BRIAN DENNEHY, STEVE GUTTENBERG; Ora: 22.30 „SPIRIDUȘUL”. ACȚIUNE; 1992

DUMINICĂ 25.12.1994: Ora: 22.30 „PURE LUCK”. COMEDIE; 1991. DISTRIBUȚIA: MARTIN SHORT; REGIA: NADIA TASS

S-a constituit Alianța Națională a Uniunilor de Creatori

În temelul convergenței telurilor culturale-artistice al existenței unor structuri organizatorice similare și în contextul situației prezente a damienilor de artă din țara noastră, UNIUNEA ARHITECȚILOR, UNIUNEA ARTIȘTILOR PLASTICI, UNIUNEA CINEAȘTILOR, UNIUNEA COMPOZITORILOR și MUZICOLOGILOR, UNIUNEA SCRITORILOR și UNIUNEA TEATRALĂ au convenit la constituirea ALIANȚEI NAȚIONALE A UNIUNILOR DE CREATORI din România, organism permanent, neguvernamental și apolitic de consultare și acțiune în

vederea promovării intereselor profesionale, sociale și morale ale membrilor acestora.

Uniunile de creatori fondatoare se bucură pe mai departe de o deplină independență structurală, economică și funcțională, conform statutelor proprii.

Această asociere liber-consimțită urmărește conlucrarea în domeniile de interes comun, precum: protecția creatorilor de artă și a operelor acestora în cadrul legislativ specific, intern și internațional, organizarea de proiecte și programe comune etc.

Consiliul Alianței e prezidat, prin rotație, de președinții în exercițiu ai fiecăreia dintre Uniunile fondatoare sau de împuterniciții acestora, hotărârile fiind luate prin consens.

Alianța este deschisă și altor organizații de creatori, în conformitate cu statutul acesteia.

Protocolul de constituire a fost semnat miercuri, 14 decembrie, la sediul Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor (Palatul Cantacuzino), Calea Victoriei nr. 141, București.

ALIANȚA NAȚIONALĂ A UNIUNILOR DE CREATORI

O sărbătoare de suflet

Scriitoarea Lena Constante mărturisește „Evadarea tăcută”

Sâmbătă, 10 decembrie, în eleganta sală de consiliu a Facultății de Medicină și Farmacie din București, **Asociația Națională a Femeilor cu Diplomă Universitară din România** a organizat o întrunire pentru celebrarea scriitoarei **Lena Constante**, recent laureată a premiului pentru literatură **Lucian Blaga**, acordat de **Academia Română**. Premiul încununează volumul de proză memorialistică, **Evadarea tăcută** (publicat inițial, în '90, la Paris), simbolizând, în fond, recunoașterea unei activități artistice remarcabile.

Dna **Lena Constante** s-a născut în urmă cu 85 de ani. Domnia sa este o sensibilă artistă, tapiseriile sale cu motive izvorând din folclorul românesc făcând înconjurul lumii, iar păpușile pe care le-a creat au încântat generații de copii. Volumul **Evadarea tăcută** mărturisește, fără patimă, fără ură, o experiență tragică: 13 ani petre-

cuți în temnițele comuniste. Arestată, abuziv, în 1950, ca făcând parte, pasămite din complotul Pătrășcanu, dna **Lena Constante** a putut supraviețui fricii, foamei și frigului, numai pentru că și-a descătușat spiritul. În momentele cele mai grele, în celulă, crea, în minte, versuri în limba franceză și în în limba română, piese de teatru... Torționarii au fost înfrânți iar opera sa a văzut, după... reabilitare (1968), lumina tiparului și a scenei.

Amfitrionul întâlnirii, dna dr. **Marla Antoaneta Ciocirică**, a reușit să impresioneze asistența prin excelența organizare și prin ideea sa minunată de a ne oferi un concert de vioară și harpă cu lucrări de Mozart și Saint Saens.

BRÎNDUȘA NICOLAE ■

EIS POL SRL

O editură pentru familia și căminul dumneavoastră

EDITURA EIS POL SRL a luat ființă în România ca societate mixtă. Fondatorul ei, DI JACK P. EISNER, cetățean american, cunoaște foarte bine România, de aproape 30 de ani.

Doamna JOANNA SARA EISNER și-a pus la dispoziție experiența în domeniul periodicelor lunare și a organizat o editură în stil occidental. Astfel, în toamna anului 1993, ea a editat revista **FAMILIA MEA**, care își propune să ofere familiilor din România, într-o publicație lunară de 48 de pagini, soluțiile unor serii întregi de probleme, prin sfaturi, consultații, inițieri, în vederea îmbunătățirii condiției bărbatului, femeii și copilului român.

În toamna anului 1994 a luat ființă o nouă publicație lunară, **CASA** - prima revistă de acest fel din România. Ea conține sugestii privind decorarea, renovarea, repararea și asigurarea confortului în căminul dumneavoastră.

Fiind o editură complexă, EIS POL SRL a mai înființat și departamentul de carte, în vederea publicării de romane, horoscoape și diferite ghiduri-îndrumar.

Foarte curând, editura va avea și o secție pentru cartea de copii, menită a răspunde cerințelor celor tineri și care va

edita manuale practice și enciclopedii.

În perspectivă, editura are planuri legate de apariția unor periodice noi, dar și implicarea în viața culturală din România.

Ovid S. CROHMĂLNICEANU: AMINTIRI DEGHIZATE - Edt. NEMIRA, 1994, 202 p., lei 2000

Mi-ar fi plăcut să scriu o asemenea carte cu condiția să merg cu mărturisirile până la capăt. Autorul știe mai mult decât spune, însă ce spune o face cu talent. Și cu inteligență memorialistică, cel puțin unde se lasă, tinerește, sedus de aventura rememorărilor sau marcat dureros de sentimentul artistic al „distanței”. Amestecul de prospețime, și pe de altă parte de împărtășire de adevăruri personale discutabile, conferă cărții aerul de lucru trăit, de autobiografie întreruptă de luciditatea spiritului incomod. O epocă dificilă, condamnată să vehiculeze minciuni, să predice una și să impună alta, să ocolească sinceritatea ca factor de risc uriaș, devine însăși materia jurnalului de tip deglizat, paradoxal.

Jean-Claude FONTANET: MATER DOLOROSA - Edt. UNIVERS, 1993, 156 p., lei 1600

Trei proze de un realism implacabil recomandă în mod deosebit un scriitor datat experiențelor psihotice, interesat în cel mai înalt grad de fantasmăle inconștientului. Conștiințe torturate caută un drum spre limanul salvator. Nu îl găsesc, se luptă să îl găsească, stăgănesc prin a crede că viața este un malaxor ce le blochează căutările. Literatura elvețiană, care aparține J.-Cl. Fontanet, binemerită toată atenția, după cum o dovedește această cronică atroce a interiorității omenesci, cronică scrisă nervos, alert, în propoziții ce sângerează și plâng pe ruinele pasiunii.

John STUART MILL: DESPRE LIBERTATE - Edt. HUMANITAS, 1994, 149p., lei 1650

Contribuția lui Stuart Mill la gândirea politică a timpului rămâne covârșitoare; pledoaria sa în favoarea individualismului și toleranței stă și azi la baza dezvoltării democrației moderne. Nu este de mirare că, pentru a vorbi în limbajul acestor zile, îl revendicăm drept ce a și fost: un etern contemporan al luptei cu tirania, marele artizan al descalficării tiraniei majorității, formă instituțională de a lua hotărâri greșite cu unicul argument că aparține autorității oficiale.

Bedros HORASANGIAN: ENCICLOPEDIA ARMENILOR - Edt. KADET, 1994, 318p., lei 2200

Înrudit cu Radu Cosașu printr-un soi de trairism care duce imaginația în lumea presei și mitologia existențială în singurătatea istoriei, Bedros Horasangian a compus o carte despre cunoștințe și prietenii, o carte a neamului său, colorată, deschisă, un exercițiu vital de etnociologie și etnogeografie. Aș spune o carte-provocare, nițel patetică și binișor geometrică. O carte pentru călătorii lungi.

HENRI ZALIS ■

N.R. Rugăm editurile interesate să trimită pe adresa redacției exemplare semnal pentru semnatarul acestei rubrici.

**Lumea e un film,
lumea e o piață...**

Mircea Daneliuc amână premiera filmului

SENATORUL MELCILOR

Așa cum ne-am obișnuit la fiecare nou film din ultimii ani, regizorul Mircea Daneliuc a dus o intensă campanie, de data asta îndreptată împotriva regiei Româniafilm. Realizatorul nu mai este de acord ca **SENATORUL MELCILOR** să fie programat pe ecrane începând din 20 ianuarie 1995, după ce a aflat că filmul **Paradisul în direct** (regia Cornel Diaconu) va avea premiera pe 5 ianuarie 1995. Cu siguranță că momentul lansării, la doar două săptămâni distanță, nu este propice, având în vedere că filmul său merge pe aceeași rețetă, sută la sută comercială, care încearcă să restabilească succesul înregistrat de **A doua cădere a Constantinopolului**.

SENATORUL MELCILOR, a cărui vizionare pentru presă a avut loc pe 12 decembrie, este fără nici o îndoială un film foarte bun. Scenariul echilibrat, fără stridente, este scris de Daneliuc însuși. Nu se mai caută șocarea spectatorului, provocarea sa. Forța filmului vine de dedesubt, cu subtilitate și fără ostentație. E rotund, direct și, în același timp, nu tipă, nu-l mai dădăcește pe spectator.

Distribuția este potrivită fiecărui personaj: Dorel Vișan, Cecilia Bărbora, Dan Chișu, Madeline Tiebeault, Clara Vodă, Florin Zamfirescu, Haralambie Boroș, mulți profesioniști de ocazie foarte buni. Filmările, care au durat 35 de zile, un adevărat record de viteză, au fost începute cu directorul de imagine Petre Petrescu, după care, acesta suferind un accident oribil, a fost înlocuit de cameramanul Doru Mitran. Imaginea este, cu toate acestea, unitară, frumoasă, luată în priză directă în proporție de 95%, beneficiind de un aparat sofisticat împrumutat de la Filmex.

Nu vă povestim acțiunea. Vă spunem doar că e vorba de imaginea României, acest șablon obsedant în ultimii cinci ani, așa cum e el înțeles de diverși indivizi, atitudine direct dependentă de interesul personal.

Iată câteva declarații, făcute la conferința de presă care a urmat după vizionarea din sala mare a cinematografului Studio:

Mircea Daneliuc - Am dispus de un buget de 650

milioane de lei, ceea ce este puțin având în vedere că filmările s-au făcut în deplasare. Din această sumă, 100 milioane provin de la Studioul lui Lucian Pintilie, care are resurse financiare din străinătate.

Cecilia Bărbora - Mi-a plăcut foarte mult scenariul și m-am pregătit după modelul unei verișoare

de la țară. Sunt fericită că am jucat iarăși cu Dorel Vișan, alături de care am debutat în **Iacob**.

Dorel Vișan - Filmul m-a impresionat. Parcă n-ai fi făcut de români. Personajul senatorului, pe care-l interpretez, nu cred că reflectă o imagine a unei anumite persoane.

Dan Chișu - E primul meu rol, ca actor, și sunt mulțumit că am debutat cu Daneliuc. Am deja o ofertă pentru alt film, ceea ce îmi dă încredere.

Madeline Tiebeault - Am făcut un stagiul de trei luni la Academia de Teatru și Film, la clasa lui Florin Zamfirescu, și s-a întâmplat să mă întâlnesc cu regizorul Mircea Daneliuc, care mi-a propus să joc în acest film românesc.

Așteptând să vedem reacția publicului, o dată cu intrarea pe ecrane a filmului **Senatorul melcilor**, să mai spunem doar că a fost trimis la Berlin, pentru selecția oficială a Festivalului Internațional, al cărui răspuns nu a sosit încă.

ADA NICOARĂ ■

Colinde, colinde...

Sub cupola Ateneului va răsună, de asemenea, oratoriu „Nașterea Domnului”, de Paul Constantinescu, sub bagheta lui Ludovic Bacs.

Dacă la concertul corului Madrigal de la Biserica Visarion, publicul a stat chiar și afară, la -5 grade, pentru a asculta celebrul „Stradivarius” românesc, la Ateneul Român, spectatorii au stat mai comod, urmărind programul de Crăciun oferit de Corul Filarmonicii George Enescu, dirijat de Silvia Seceriu, care ne-a spus, cu anticipație, **BUNĂ DIMINEAȚA LA MOȘ AJUN**; compozitorul Radu Zamfirescu ne-a invitat, în primă audiere, cu un **la sculați**, după care am ascultat negro-spirituais și cântece spaniole alături de lucrări despre iarnă și Crăciun semnate de compozitori români și străini.

Filarmonica are, în aceste zile, un program bogat, pe care îl propune amatorilor de cântece tradiționale. Astfel, corul bisericii Domnița Bălășa, dirijat de Petre Simionescu, având ca solistă pe Gabriela Cegolea, a cântat lucrări religioase ce slăvesc Nașterea Domnului, iar a doua zi, corul Liceului de muzică Dinu Lipatti a propus, din nou, colinde, în cadrul unui concert educativ pentru tineri. Glasurile diafane ale copiilor vor răsună întru Hristos și în ajunul Crăciunului, pe scena Ateneului, în concertul susținut de corul Symbol dirijat de Jean Lupu.

La Sala Radio, colindătorii au venit din toată țara, în spectacolul organizat de Eugenia Florea, pentru a ne aminti de obiceiurile noastre străvechi; dubașii au sosit din Almaș-Săliște-Hunedoara, formația de colindători din Voineasa-Vâlcea s-a întâlnit cu cea de datini și obiceiuri din Focșani-Vrancea, formația vocal-instrumentală din comuna Moara, jud. Suceava, a colindat alături de grupul vocal-instrumental din Cluj și de cel din Alba Iulia, iar corul Preludiu, dirijat de Voicu Enăchescu, a adăugat colinde religioase pline de candoare și frumusețe.

În 20 decembrie, Studioul de Muzică Veche va prezenta la Muzeul de Artă, corale și colinde evanghelice, catavasi la Nașterea Domnului după Filotei sâni Agăi Jipei și colinde românești din veacul trecut. Prin vocea sopranei Georgeta Stoleriu, acompaniată de lăută, clavicin, viola da gamba sau discant, ne-a cântat Plugușorul, amintindu-ne, alături de actorul Marian Lepădatu, că **NOI COLINDĂM LA FEREAȘTRĂ**, spunând, precum colindătorii satelor noastre, **IA SCULAȚI, BOIERI, SCULAȚI, FLORILE DALBE**. În clinchet de zurgălăi, cu lumânări aprinse, ne vor ura să fim „ca merii, ca perii, în mijlocul verii”, cum stă bine la români.

ANCA FLOREA ■

Galeriile J.L. Calderon

Expoziția de pictură și ceramică

De curând s-a deschis la **Galeriile J.L. Calderon** expoziția graficianului Dan Erceanu și cea a ceramistului și sculptorului Dumitru Rădulescu.

Remarcabil pentru originalitatea și calitatea deosebită a graficii, Dan Erceanu surprinde acum publicul cu o altă fațetă a creației sale, anume cea a picturii și desenului. Expune, în premieră, lucrări realizate în Germania între 1982-1988: pictură în ulei, acuarela alături de foiță de aur, desene, crochiuri, un fapt inedit pentru cei obișnuiți exclusiv cu grafica sa. Creația i-a fost din plin răsplătită și recunoscută prin premiile internaționale primite la

Florența, Leipzig, Barcelona, Ljubljana, Bilbao, New York, Frankfurt.

Ceramistul și sculptorul Dumitru Rădulescu s-a axat acum pe ceramica artistică, stilizată, altfel decât ceramica funcțională cu care îl obișnuise pe amatorii de ceramică. Participă la numeroase evenimente culturale în țară și străinătate. Dumitru Rădulescu este membru titular al Academiei Internaționale de Ceramică cu sediul la Geneva din 1972.

HILDEGARD IGNĂTESCU ■

Voces Primavera la Ateneul Român

Duminică, 11 decembrie, a avut loc la Ateneul Român a manifestare de înaltă ținută artistică, ce a depășit ca nivel un concert educativ.

Corul de copii **Voces Primavera**, adevărat ambasador al României, a susținut un program Schumann.

Liedurile compuse pentru o singură voce au fost prelucrate cu sensibilitate de maestrul Claudiu Negulescu, dirijorul corului.

Și-au dat concursul soprana Ecaterina Lal (care și-a făcut „debutul” tot în corul **Voces Primavera**), tenorul Vladimir Deveselu și pianistul Cristian Vais.

UMOR VOLUNTAR

Spiridon Popescu
Târgu Jiu

Baladă

-Doamne, ți-am mai spus
cândva:
Ori eu, Doamne, ori Mata,
Amândoi nu vom putea.
Cum să stea pe același tron
Dumnezeu și Spiridon
Când știu bine cum ne sare
Țandăra, la fiecare?

Ca să n-ajungem la stadă
Trebuie, pân'la zăpadă,
Unul din noi doi să cadă.
-Și cum vrei să procedăm
Ca să știm care cădem?
-Îl luăm martor pe Isus
Și-aruncăm cu banu-n sus.

Poem

- „Bună seara!” „Bună
seara!”
Vai, ce rece-ți pare vara
Când dai zăpăc „Bună
seara!”...
Oare cum îmi curgea viața
De dam „Bună dimineața?”

De-o vreme ceasu-i veșnic supărat...

De-o vreme ceasu-i veșnic
supărat,
Se pare c-o să fie judecat.

Se bănuiește, de vreun an
sau doi,
Că minutaru-i limba care
toamna
Blesteamă pomii să rămână
goi

Că are, sau nu are-această
vină,
Nu știm, că deocamdată nu-i
lumină.

Dar ne-a promis poliția
(scurt, sec)
Că va trimite-un om
s-aprind-un bec

Se-aude c-o să vină unul,
Cerna,
Să lumineze cazul cu
lanterna.

Scrisoare către George Bacovia

Sunt mai bacovian ca tine,
Doamne,
Tristețea-n mine umple-un
vas, mai mare:
Femeia care-mi cântă-i mai
barbară
Decât femeia Ta, și-n
felinare
Lumina mi-e așa de
slabă-ncât
Nu pot să scriu „Lacustră”,
de urât.

UMOR INVOLUNTAR

Ioan Tulea
Tulcea
*Treptele
iubirii*

Barca parcurge calea printre
valuri,
Când amintiri plăcute se
strecoară,
Și atunci m-ai privit înfiorată
La tine trebuia să strig
Căci ridicolă te-ai trezit de
lângă mine,
Rama din mână mi-am
scăpat
Cu existența rece prins de
ideal
De un destin de soartă
stăpânit
Când copiezi și ascuți pe
luriș,
La cuvinte simple de iubire
În ochii durerilor adânci
Cu mâini nesigure de
încredere
Că un fluviu de nefericire.

Catrene

Pe pedestai ridicat de-o
statule,
Încins de zale stă pe-un
armăsar
Ștefan cel Mare și stănt ce
sule
Buzduganul spre cer, la
adversar.

Când bustul antic al lui
Socrate
E pus în umbra vremii pe
sub soare,
La lumina bolții să se arate,
Cu nasul cărn stă în
reparare.

Mona Lisa, mângâiere a lui
Da Vinci,
Când și-a deschis ochii
fermeceți
Dormea în uitare pe fotolii
adânci,
Plină de lumină și de idoli
scuturați.

doamnă...

Dansează o doamnă cu rujul
pe buze,
Când în rochie albă de-o
viață furată,
Dar un soț departe își aduce
scuze
Că în parc nu a fost un pic
sărutată.

*Răscruce
în noapte*
Străbate pe străzi un lung
troleibuz,
În prag de seară pare ca
un astru
Aleargă-n disperare cu abuz,
Nocturn în trecere a albastru.
Alerg, din mers doar îl
prind, fac un uz.
Ușa e deschisă, ce dezastru!
Străbate pe străzi un lung
troleibuz,
În prag de seară pare ca un
astru.

Un pasager îndrăgît și tăcut
A ținut privirea ca un ursuz,
Fetei cu bunătate i-a plăcut
Când mă privea frățește și
confuz.
Străbate pe străzi un lung
troleibuz.

La Mulți Ani, stimați corespondenți! Și nu uitați:

■ Textele dv. trebuie să fie dactilo-
grafiate sau, cel puțin, scrise lizibil.
Cele nepublicate nu se restituie.
Repet, nu se restituie. (Am repetat
enunțul pentru cei care nu vor să
înțeleagă și insistă să le înapoiez
manuscrisele și dactilogramele. Nu am
cum să le înapoiez.)

■ Nu există restricții în ceea ce
privește genurile. În afară de poezie,
proză, teatru, critică literară etc., puteți

să-mi trimiteți și texte-rock, graffiti,
texte de reclamă, scenarii pentru
spectacole de cabaret politic etc.

■ Cele mai valoroase texte se publică
în cadrul rubricii **Mașina de scris** - și
candidează automat la premiul de
1.000.000 de lei care se acordă în
fiecare an, la 1 noiembrie (anul ace-
sta a fost câștigat, după cum știți, de
prozatorul Adrian Ojolu, din Bala
Mare).

■ Mai există un premiu: Editura
Universal Daisi din București asigură
unui autor posibilitatea de a publica o
carte. Numele acestui autor (desemnat
tot de mine, Alex Ștefănescu, și tot
dintre corespondenții rubricii **Mașina
de scris**) va fi anunțat la 1 martie.

■ Plicurile dv. trebuie trimise la
următoarea adresă: Alex Ștefănescu,
la redacția revistei **FLACĂRA**, Piața
Presei Libere nr. 1, sector 1,

București, cod poștal 71341.

■ Vă rog să faceți un sacrificiu
bănesc și să vă abonați la revista
FLACĂRA. Indemnul meu nu este o pu-
blicitate mascată. Am planuri mari în
legătură cu **Mașina de scris**, vreau
să-i ajut până la capăt, cu devota-
ment, pe autori talentați și ar fi păcat
ca totul să eșueze din cauză că nu
puteți procura revista.

A dispărut o poetă

Doamna Artimizia Stoleru din Suceava, str. M. Viteazul nr. 14,
sc. B, ap. 2, îmi scrie disperată că sora ei, Felicia Cojocar,
autoarea unor „versuri extraordinare” a dispărut fără urmă, acum
opt ani, în America. Ultima ei adresă a fost: P.O. Box 486,
Hollywood Florida, 33022 SUA. Știind că revista **FLACĂRA** ajunge
și în America, mă rog să public fotografia poetei, cu speranța
că vreun binevoitor din SUA o va recunoaște și va trimite vești
despre ea în România.

Îmi fac după cum se vede, datorită cetățenească de a publica
fotografia și apelul, dar trebuie să-i mărturisesc doamnei Artimizia

Stoleru că versurile surorii ei nu mi se par deloc extraordinare.
Sunt compuneri naive, într-un stil vetust:

„Cu câtă nerăbdare noi așteptăm amurgul/ Când crinii, liliile
parfumu-și răspândeau./ O tu, mi-ai rupt o coardă din vioara vieții/
Prelung sufletu-mi geme și să te uit nu vreau./ Tu veșnicei ultări
poate mă dai deapăruri/ O altă muză-n calea vieții-ți va ieși./
De-acum ia bine seama, eu nu mă voi ivi / Spre-a nu-ți stărni
durere și lacrimi târzii.”

Aceasta nu înseamnă că nu doresc din toată inima ca doam-
na Artimizia Stoleru să-și regăsească sora și să afle despre ea
că are o situație prosperă în SUA. N-ar fi exclus, judecând după
cărțile și filmele care le plac americanilor, ca ea să fi ajuns acolo
o poetă importantă...

„M-am născut din doi părinți normali și un decret ceaușist la 3 septembrie 1987, în București. După care, am început să cresc. Acum am deja 184 de cm și circa 65 de kg. Sunt un fel de student la un fel de facultate particulară botezată Școala Superioară de Jurnalistică. Am mai fost electronist, reporter-colaborator la diverse publicații independente și cândva, demult, militar în termen. În rest, sănătos, în general pesimist și de vreo doi ani gomer. «Țin» cu dreapta în politică și cu Progresul la fotbal. Atâți!”
P.S. Autorul - după cum vedeți, stimate cititori - s-a prezentat singur. Eu (Alex Ștefănescu) mai adaug că are talent de prozator satiric. Atâți!

Un principiu sfânt

De la primul pas făcut dincolo de ușa grea din metal și sticlă a localului „Bani sau viață”, Dragoș Dragomir își regreta cumplit poarta de bere care-l atrăsese aici. Numai din principiu nu acționa clanta și din sens invers pentru a scăpa de vacarmul și miasele deloc îmbătătoare, ce îl izbiseră atât de material, încât se întreba dacă nu cumva o să-l răsară un cucu în frunte.

— Dragoș Dragomir, clasa a VIII-a B. Școala Generală numărul 163 (din păcate era corect). Ce mai faci, bătrâne?

Domnul Cutare, care se apropiase într-un ritm de un pas per silabă, sfârși prin a se așina cu o afecțiune ușor alcoolizată de gâtul noului venit.

— De când nu te-am mai văzut! Hai la masa mea! Maricico, dă-mi, te rog, un scaun pentru domnul, zbiră apoi către o fată, preocupată de ștergerea unei mese din preajma emoționantei scene.

— Imediat, domnu' Geo, veni prompt răspunsul, spre disperarea lui Dragoș care-și zise că zeli l-au afondonat de tot.

Câteva minute mai târziu, cei doi foști colegi se aflau față în față cu două halbe pline ochi cu spuma a ceea ce Dragoș spera să fie bere „Orizont” și nu detergent „Ariel”. Deși părea sincer interesat să afle noutăți despre interlocutorul său, se dovedi curând că Geo era un mult mai pasionat povestitor decât ascultător. Așa încât, după încă un sfert de oră, Dragoș știa nu numai unde făcuse acesta liceul și armata, unde lucra și unde locuia acum, cu ce cunoștințe comune se mai întâlnise în ultima vreme, câți bani cheltuia în medie pe lună pentru hrană și câți pentru transport, ce marcă de bretele purta la pantaloni, sau câți centimetri crescuse după vârsta limită de 21 de ani, dar și o parte din nenumăratele sale principii de viață. Pentru că Geo era un om cu principii. Cinci minute îi trebuiseră doar să le enumere, iar acum - spre exasperarea lui Dragoș - se părea că intenționează să le și explice.

— Uite, a propos de principii, trebuie să-ți spun că cel mai sacru dintre ele este acela de a nu răvni niciodată, dar absolut niciodată, la iubitele prietenilor mei.

„Aha, a ajuns și la femei”, își spusese Dragoș surprins că totuși de-abia după a doua bere băută împreună amicului său aborda subiectul favorit al tipului de om pe care părea să-l intruchizeze.

— Absolut niciodată, îl auzi întărindu-și ideea. Femeia apropiată e sfântă, mă. Nu știu dacă mă crezi, dar în clipa când un prieten mi-o prezintă pe tipa lui, automat aceasta îmi devine un fel de soră. Chiar dacă mi-a plăcut cândva, deodată nu mai simt pentru dânsa decât cea mai curată afecțiune. Îmi devine o camaradă, o amică, așa ca tine de exemplu. Ca să vezi că nu mănânc gogoși, am să-ți povestesc o întâmplare care, cred eu, te va lămurii. S-a petrecut acum câteva luni. Tocmai mă despărțisem de prietena mea, așa că eram într-o criză sentimentală grozavă. Singurul meu sprijin era Emil, un prieten din copilărie. Cu el petreceam ore în șir în fiecare zi, povestindu-ne toate necazurile și încurcăturile amoroase și plănuiind cum să leșim din situația aceea, punând mâna pe niște fetițe dulci. Emil era unchiul emi din lume cu care puteam vorbi deschis despre orice. Locuiseră în aceeași bloc,

făcusem liceul și armata împreună și întotdeauna ne înțeleseserăm excelent. În plus, tocmai atunci treces și ei printr-o criză asemănătoare cu a mea, așa că ne plâneam pe umăr unul altuia.

El bine, într-o bună zi suntem invitați amândoi la un bairam dat de un fost coleg de liceu. Băiatul era disperat. Prietena lui își serba ziua de naștere, dorea să o facă într-un cadru mai larg, dar mai toate prietenii ei n-aveau parteneri. Așa că riscu să se transforme totul într-un fel de dans al fetelor de la Căpâna. Bineînțeles că am acceptat imediat invitația. În sâmbăta cu pricina ne-am întâlnit la patru ace, ne-am înarmat cu câte un buchet de flori și-o pupătură pentru gazdă și ne-am prezentat la datorie. Înăuntrul lumii, muzică, atmosferă plăcută, dar oaspeții păreau oarecum stingeriți. Prietenul nostru reușise până la urmă să echilibreze raportul de forțe dar cu oaste cam de strânsură. Abia dacă erau două perechi care să se cunoască dinainte. Am fost și noi prezenți pe scenă. După zece minute însă începusem să regretăm că am venit. Băi frate, nu știu cum se nimerise dar gagicile parcă erau toate de la câminul de fete numărul patru: una mai boccie ca alta. Doar de ochii lumii, ca să nu stricăm petrecerea, am dansat și noi, dar în general stăteam de-o parte și bârfeam, plângându-ne soarta.

Pe la miezul nopții însă, surpriză. Sună cineva la ușă.

— Amanda trebuie să fie, o auzim pe gazdă în timp ce se repezea să deschidă.

El bine, ce să-ți spun, Amanda era Bombă biologică nu alta! Ca-n filme, mamă dragă. Înaltă, blondă, părul lung și ondulat strâns într-o coadă 'oață, făcută așa într-o parte, corp de manechin, un mini cam cât o batistă, tocuri și niște picioare, frate, de să moară Manuela Hărăbor de necaz, nu alta. Avea un chip de păpușă Barbie, cu ochi mari, verzi, ușor oblici și gene de vreo trei centimetri, cu pomeții puțin proeminenți, de chinezăică, un năsuc obraznic, bronzată exact cât trebuia și o gurică ca ale tipelor din reclamele pentru rujuri. Pe lângă fusta aia, pe care abia dacă o băgai de seamă, era îmbrăcată într-o bluză albă, cu nasturi mai mult descheiați, așa că ce camufla de bine de rău stola, oricum aproape transparentă, vedeai pe direct, fără să te forțezi prea tare. Perfec-tă, ce mai îți dai seama că s-a făcut coadă la dansurile cu ea. Listă. Norocul meu și al lui Emil era că aproape nici unul dintre tipii de acolo nu îi ajungeau mai sus de sprâncene.

Doar vreo doi, ale căror mure, însă, erau total necompetitive.

Imediat ce ne-a fost prezentată, ne-am tras de-o parte să ne sfătuim. Deși se întâmpla prima oară să ne amorem de aceeași fată, discutasem de nenumărate ori o astfel de eventualitate. Convenim deci rapid să acționăm fiecare pe cont propriu. Singurele reguli erau să nu ne bălăcărăm unul pe altul față de ea și, bineînțeles, să ne anunțăm reciproc în clipa în care deveneam siguri că fata a ales, pentru ca celălalt să nu devină ridicol continuând să insiste,

zis și făcut! Ne-am strâns mâinile, ne-am urât succes și am trecut la treabă. Primii pași i-am făcut însă tot împreună, fiindcă ne-am dat seama că e mai ușor să o atragem într-un grup decât să o acostăm individual. Cu atât mai mult cu cât din mica noastră gașcă făceau parte și gazdele. Nu ne-a fost, deci, deloc greu să o atragem. Ne-am sincronizat perfect. A doua zi de altfel, m-am și amuzat cu Emil, amintindu-ne de acea noapte. Dacă unul dintre noi o invita pe Amanda la dans, puteai fi sigur că dansul următor avea să-l petreacă în compania celui alt. După ce Emil își povestea în fața ei aventurile din școala generală, în prima pauză mă apucam eu să le evoc pe cele din liceu. De câte ori ieșea să la aer în grădină, era însoțită alternativ, când de mine, când de Emil. Până și țigările i le aprindeam pe rând, ba unul, ba altul. Într-un cuvânt, totul a decurs cum nu se poate mai camaradereste între noi doi. Și era firesc să fie așa, căci doar eram cei mai buni prieteni.

Iată dar că la ivirea zorilor, când „party-ul” a început să se spargă, nici unul dintre noi nu-și adjudecase victoria. Meci nui, cum s-ar spune. Am condus-o acasă împreună, apoi m-am dus cu Emil la el unde, neputând dormi, am tot vorbit despre miracolul cel blond într-un târziu, ne-am hotărât să continuăm competiția pentru nima fetelor fiecare cum „m și, respectând desigur aceleași două reguli. Cu ce aflasem în seara aceea, cu ce am mai aflat apoi trăgându-o de limbă pe fosta gazdă, ne-am strâns suficiente date ca să purcedem din nou la treabă. Apucați-vă, deci, băieți, de făcut curte Amanda! O așteptam să iasă de la facultate, o înăneam ca din întâmplare în fața casei, după un timp am început să-i dăm și telefoane invitând-o cine știe unde. În sfârșit, tot tacâmul. Seară de seară, vorbeam cu Emil pentru a ne povesti aventurile și a ne coordona acțiunile, evitând astfel situațiile penibile. După vreo două săptămâni, fiecare dintre noi era convins că o cucerise pe fată. Rămănea să o aflăm chiar din gura ei. Ghinionul meu a fost că, exact spre sfârșitul perioadei aceleia, am avut un necaz în familie, trebuind să lipsesc vreo două zile din oraș. Suficient pentru strengarul de Emil ca să o invite pe Amanda la un strand - eu nu ajunsesem încă atât de departe - să o vrăjească, să-i facă declarații, mărturisiri ș.a.m.d. și să pună mâinile pe ea.

A doua zi după ce m-am întors, mă pomenesc cu amândoi în vizită. Emil prezentându-mi-o pe... logodnica sa - Amanda. Radiu de ferioare. Se sorbeau din ochi unul pe altul și păreau că sunt împreună de când lumea. Deci competiția se încheiase, Emil fiind fericitul câștigător. I-am felicitat, le-am urât „casă de piatră” (păreau decizi să facă marele pas) și cu asta basta.

El bine, cu toate că până cu câteva clipe înainte de vizita lor lusesem îndrăgostit lăsa de Amanda, o dată cu aflarea logodnei dintre ei fata mi-a devenit ca și o soră. Crede-mă că nu făceam nici un efort să-mi impun chestia asta. Pur și simplu, dintr-o dată, așa am simțit.

Cuvântul logodnică rostit de Emil a declanșat în mine o reacție sufletească imposibil de descris, soldată cu acest nou sentiment față de Amanda. Oricare alt bărbat ar fi fost partenerul ei - cu condiția desigur să nu fie tot un prieten de-al meu - aș fi continuat să o curtez. Măritată să fi fost cu respectivul, tot nu mă dădeam bătut. Emil însă îmi era prieten. Chiar cel mai bun prieten. Automat, Amanda mi-a devenit cea mai bună amică. Ți-am spus doar că cel mai sfânt principiu al meu este acela de a nu mă „băga” când este vorba de iubitele prietenilor. El bine, iată dovada. Ți-am povestit toate astea ca să-ți demonstrez că nu sunt bun doar de gură. Majoritatea principilor mi le-am testat deja cu succes în viață. Mai luăm un rând?

Înainte ca celălalt să apuce să protesteze, berea era deja pe drum.

De altfel, Dragoș, oarecum impresionat de povestea ce tocmai se sfârșise, nu vedea în comandarea unui nou rând decât un singur pericol: acela că Geo să-și amintească cine știe ce alt principiu care să pretindă și el o argumentare. Totuși setea biru.

— Pentru prietenie, își auzi amiculi, în timp ce-și îndrepta halba spre a lui.

— Și pentru Emil și Amanda, oriunde s-ar afla ei acum, completă Dragoș. Vru să-l întrebe pe Geo ce mai știa despre ei, cum le merge căsnicia, însă văzu că pe chipul acestuia se așternuse o expresie de ușoară stângeneală, așa că renunță.

Nici nu apucă să pună bine halba pe masă când atenția îi fu atrasă de o tânără ce tocmai intrase în local și părea a căuta din priviri pe cineva. Fermecat de chipul ei ca de păpușă, puțin negricios, și de părul extrem de lung, blond, strâns într-o coadă neobișnuită, făcută lateral, deasupra urechii drepte, Dragoș o studie pe-ndelete. Avea senzația că îi este vag cunoscută, deși ar fi putut spune cu mâna pe inimă că nu o mai văzuse în viața lui. Totuși... ochii aceia migdalați, pomeți asiatici, buzele acelea perfecte... Din ce în ce mai contrariat, o văzu îndreptându-se spre el, încântată că-l descoperise pe cel căutat.

„Deci într-adevăr mă cunoaște și ea. De unde oare?” se întreba înainte ca frumoasa blondă să ajungă în dreptul său.

— Sună, bine că te-am găsit, îi mângâie azuzul o voce cristalină adresându-i-se... lui Geo. Bănuiam că pe aici trebuie să fii și am venit să te iau.

Cel în cauză, cu un aer nu prea fericit, se ridică în picioare și sărută obrazul noii venite.

— El e Dragoș Dragomir, un vechi coleg de școală, rosti, indicându-i pe vecinul de masă.

Acesta se grăbi să ajungă în poziția verticală, impusă de regulile de politețe. Constată cu neplăcere că diva era chiar mai înaltă decât părea la prima vedere. Abia dacă îi venea până la sprâncene, cu toate că nici el nu putea fi socotit tocmai un pitic.

— Amanda Miroiu... hm... prietena mea, răzbi ca din fundul pământului glasul unui Geo teribil de încurcat.

Câteva momente, ululala lui Dragoș se amestecă atât de bine cu

vaporii berii îngurgitate, încât nu mai înțeleg nimic din cele ce se petreceau în jurul său. Când își reveni, Geo tocmai se pregătea să plece, urmând-o pe fata ajunsă deja în apropierea ieșirii localului. Dragoș își privi amiculi într-un mod care determină apariția pe chipul acestuia a unei nuanțe de roșu mult mai intensă decât cea provocată încredințându-se de câteva beri.

— Te întrebă probabil cum de a devenit Amanda prietena mea, se hotări Geo să înceapă, privind fâstăcit spatele nepăsător al subiectului discuției (și era limpede că exact asta se întreba Dragoș). El bine, lucrurile sunt destul de simple. La puțin timp după povestea aceea, m-am certat cu Emil.

STĂTUTUL DE SERB

Pagini realizate de Alex Ștefănescu

La Mulți Ani !

VĂ DOREȘTE

CLUBNORD

NORD HOTEL, CALEA GRIVIȚEI 143

OPEN DAILY 9 PM - 05 AM

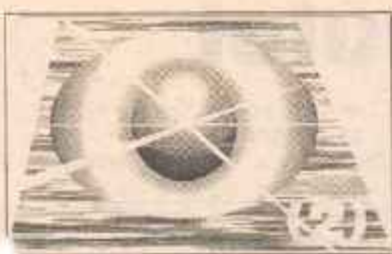
RESERVATION PHONE 659 37 74

CLUBNORD

locul unde s-a decernat pentru a treia oară,
în ziua de 20 decembrie 1994,

FIERUL DE CRISTAL !

20 000 de picioare sub mări

O stranie întâmplare găsim și în cartea Kon-Tiki, scrisă de Thor Heyerdahl: „De câteva ori am plutit pe lângă o enormă masă neagră, care avea dimensiunile unei jumătăți de cameră și care stătea nemișcată la suprafața apei.

(...) Într-o noapte, aproximativ la ora 2, când era o ceață puternică, iar timonierul deosebea cu greu suprafața neagră a oceanului de cerul întunecat, acesta a văzut o lăcărire slabă în ocean; încet, încet, a luat forma unei vietăți de mari dimensiuni. Ba era rotundă, ba „se despărțea” în două părți care se apropiu sau se depărtau una de alta. Spre sfârșit au rămas trei asemenea „forme” luminoase care se roteau sub pluta noastră”.

Obiectul, roșu aprins, s-a ridicat din apă și a dispărut!

Întâmplări identice cu cele relatate au avut loc și într-un trecut mai îndepărtat. În jurnalul vasului **Andreas Bloksse**, publicat în anul 1825, găsim următoarea însemnare: „Azi, 12 august 1825, aproximativ la ora 3,30 minute dimineața, marinarul de serviciu de pe punte a rămas înmărmurit: în jurul lui totul a fost cuprins de o lumină puternică. Uitându-se spre est, acesta a văzut un imens corp luminos, care se ridica din apă, spre nord, sub un unghi de 7 grade, după care a dispărut în înaltul cerului. Obiectul avea o culoare roșu-aprins, avea dimensiunea Soarelui și reflecta o lumină datorită căreia puteai găsi chiar și un ac pe punte!”

O antenă radio pe fundul oceanului!

Dar să ne întoarcem în zilele noastre. Într-un anunț publicat de Serviciul telegrafic internațional se spune: „Fotografia fundului mării la o adâncime de 2250 de stânjeni marini, la 1000 de mile spre vest de Capul Horn (America de Sud), a pus în incurcătură echipajul format din cercetători științifici de pe nava **Etanin**. Fotografia a fost realizată la 29 august 1964. Pentru un nespecialist, pe fotografie se vedea „ceva” asemănător unei antene radio, fixată pe fundul mării, pe un strat de noroi. Biologul principal, dr. Thomas Hopkins, care se afla la bordul navei, a opinat că nu este vorba de o plantă: „La o asemenea adâncime lipsește

lumina, procesul de fotosinteză este imposibil și, din această cauză, viața plantelor este exclusă. Se prea poate să fie o formație stranie de corali, cu toate că nimeni dintre noi, până acum, nu a văzut așa ceva. Nu vreau să spun că ce este „picat” pe fotografie este făcut de om, pentru că imediat se pune întrebarea - cum a putut fi fixat la o așa adâncime? Este o formă simetrică, iar toate „brațele” sunt dispuse sub un unghi de 90 de grade. Iată de ce această „instalație” a provocat discuții aprinse”. Dr. Hopkins, absolvent al Universității din Carolina de Sud, a mai declarat că fotografii navelor a fost supus unei sever interviu și că „toți au fost convinși că fotografia nu este un fals”. Și atunci - ce este această „antena” complicată? Dacă nu este produsul minții omenești, atunci ce este și de cine a fost ea realizată?!

Mesaje codificate, venind dintr-o groapă a Atlanticului!

Încă un caz straniu este relatat în **Men Illustrated** de Ed Hayde, în numărul din martie 1966.

Este vorba de un grup de oameni de știință din cadrul Comandamentului Forțelor Maritime Militare ale SUA, care cercetau legăturile submarine la mare distanță. O antenă cu lungimea de aproximativ 1 milă a fost instalată de-a lungul platoului continental, care se întinde la 100 de mile de litoralul Americii, iar apoi se întinde brusc, după care sunt cele mai mari adâncimi ale Oceanului Atlantic. Departamentul, în larg, se afla o navă echipată cu hidrolocatoare, coborâte în fundul oceanului, pentru a

recepționa semnalele transmise. A început transmiterea semnalelor... Și toți au fost surprinși: la început, nava primea semnalul, care apoi se repeta, ca un fel de „ecou”, după care urma un fel de „anunț codificat”, pe care până în prezent nici un calculator electronic nu a putut să-l decodifice! Se pare că „cineva” sau „ceva” capta semnalele, le imita, iar apoi trecea la transmiterea de semnale proprii pe aceea lungime de undă! „Fenomene stranii se petreceau acolo, în adâncuri” - se subliniază în raport. Oamenii de știință au „fixat” direcția din care veneau semnalele străine și... stupefacte! Ele veneau dintr-una din cele mai adânci regiuni ale Oceanului Atlantic!

Oare o formă de viață rațională încearcă să intre în contact cu omenirea?

În jurnalele de bord ale navelor militare, comerciale, cât și în arhivele țării cu ieșire la mare, există zeci, dacă nu chiar sute, de asemenea întâmplări stranii...

Și, în încheiere, punctul de vedere exprimat de cunoscutul om de știință american dr. **A. Saunders**, cu care puteți sau nu să fiți de acord. Dar important este să-l cunoașteți:

... „Oare nu conviețuiesc, alături de noi, în adâncurile oceanelor, „frații” noștri întru rațiune? Oare nu există această „lume paralelă”?

(...) Când va putea răspunde omenirea la întrebarea: Există o civilizație subacvatică pe Pământ?

Să nu ne grăbim în a da sentințe pentru că așa cum scria undeva Alexis Carrel „este de datoria științei să nu respingă tapte numai pentru că ele par a fi neobișnuite și pentru că nu poate să le explice”.

ALECU MARCIUC ■

Cui îi e frică de Dracula?

□ Culturnicii refuză exploatarea turistică a Castelului Bran

O dată cu publicarea, în 1897, a romanului gotic Dracula, britanicul Bram Stoker pune în mișcare unul dintre cele mai populare motive culturale ale secolului nostru: legende cu vampiri. Reînviind un vechi cuvânt de origine slavă, contele Dracula (creat, avându-l ca model pe Vlad Tepeș) a fost subiectul a numeroase cărți, piese de teatru, dar mai ales filme, de la Nosteratu lui Munrau (1922), trecând prin celebrul Dracula (1931) cu Bela Lugosi în rolul principal și ajungând la recenta peliculă a lui Francis Ford Coppola. Toate acestea au creat un adevărat fenomen, povestea vampirului din Transilvania devenind cunoscută în toate colțurile lumii, Castelului Bran atribuindu-i-se „onoarea” de a fi numit „Castelul lui Dracula”.

Dar, în România, pentru exploatarea acestui uriaș potențial turistic nu s-a făcut nimic. Mai mult chiar, abia s-au găsit bani pentru începerea lucrărilor de consolidare a stâncii pe care se află castelul și care e în pericol de a se prăbuși. Ce-i drept, e drept, interiorul castelului a fost restaurat excelent, iar muzeele se află într-o stare cât de cât acceptabilă, ca de altfel tot ce se află sub jurisdicția Centrului de cultură Bran. Capela Reginei Maria, însă, aflată doar la câteva zeci de metri în afara acestei zone, pe pământul primăriei, are o altă soartă. Această mică bijuterie, ale cărei fresce au fost, se pare, pictate de Artur Verona, este complet devastată și transformată în înlocuitor de WC public de către Țiganii ce locuiesc în barăcile care o înconjoară. Cui aparține această construcție este încă neclar: fie primăriei, fie, după cum se zvonește, chiar... unității SRI de peste drum!

Pentru a afla mai multe informații, am solicitat un interviu domnului director al Complexului muzeistic și al Centrului de cultură Bran, Cornel Talos.

- Care este situația actuală a Castelului Bran, din punctul de vedere al conservării?

- Aceasta este o problemă delicată. Colaborez din '86 cu Muzeul Bran și am constatat că stânca pe care se află castelul este într-un proces avansat de degradare.

- Care e ritmul acestei degradări?

- Nu cred că pot aprecia. Oricum, evoluția este alarmantă. Am comandat o cercetare geologică și am cerut executarea unui proiect de consolidare a stâncii. Devizul a ajuns la 500 de milioane de lei. Câștigătoarea licitației, firma SC PRESCON, din Brașov, a semnat contractul luni, 12 decembrie, în aceeași zi începând și lucrările. Devizul oferit a scăzut prețul construcției la 433,8 milioane de lei.

- Cât de greu sau de ușor ați obținut banii?

- Această sumă, deocamdată numai 200 de milioane, din care deja s-au cheltuit vreo 40, am reușit să o obținem doar după ce am sesizat parlamentarii și după ce am făcut o campanie atât în presa românească,

cât și în cea internațională.

- Aveți promisiuni și pentru restul de bani?

- Promisiuni există, dar în materie de buget nimic nu poate fi sigur. Oricum, riscul crește dacă încep lucrările și nu se finalizează.

- Cum v-ați gândit să exploatați turistic fenomenul Dracula?

- În '92, văzând marea solicitare a subiectului, am improvisat în curtea interioară a castelului niște spectacole de mimă, cascade, muzică, lumini și umbre, pentru grupuri de turiști veniți special din SUA. Am fost nevoit să sistez aceste spectacole, pentru că a început o campanie de presă împotriva mea, pe motiv că au fost stricate obiecte de patrimoniu și că spectacolele promovează ceva neconform cu istoria, ba chiar că au degenerat în orgii sângeroase...

- Care e amploarea fenomenului Dracula în afara țării?

- Extraordinar de mare! Am să vă dau un exemplu concludent. În '87 au fost

Vlad Tepeș nu a fost niciodată proprietar al castelului. A poposit de multe ori la Bran, ba chiar a fost și închis o vreme de Matei Corvin, înainte de a fi dus la Vișegrad. Legenda însă afirmă că acest castel ar fi al lui Dracula.

■ prima mențiune datează din anul 1377

■ între 1395-1425, Castelul Bran este în posesia lui Mircea cel Bătrân și a fiului său, Mihail

■ intră în stăpânirea regelui Ungariei, pentru ca din 1498 până în 1878 să aparțină orașului Brașov

■ proprietate regală între 1920 și 1947, timp în care, sub conducerea arhitectului Limann, castelul a fost restaurat și extins în aripa de sud

niște cereri la Ministerul Turismului pentru vizita la „castelul Dracula” a unui grup de lorzi de la un club din Londra. Ministerul s-a pomenit într-o situație penibilă, căci pe vremea aceea nici nu era voie să pronunți Dracula. Atunci ei s-au adresat mai departe la CC, dar nimeni nu a avut curajul să-și asume o asemenea răspundere, astfel că s-a ajuns la Ceaușescu. Iar Ceaușescu a zis da, dar cu un preț foarte mare: 2500 de dolari de persoană pe noapte la Castelul Bran. Întâmplător, soția mea, care e agent de turism, a fost una dintre organizatoare, ocupându-se de partea de „regie”. S-a pus o masă mare într-una din sălile castelului și toată distracția a constatat într-un chef monstru. Lorzii s-au îmbătat, dar nu urât (ci așa, ca lorzii - n.n.)

- nu s-a deteriorat nimic din castel... pe scurt, s-au distrat pe cinste! Acum am primit două solicitări de la doi cetățeni din Statele Unite, care vor să doarmă o noapte în castelul lui Dracula, nu contează prețul. Și eu nu pot să le ofer acest lucru!

În aripa de sud sunt o suită de încăperi care nu fac parte din circuitul turistic. Aș vrea să fac un soi de „Disneyland” pe tema legendei lui Dracula, adică un traseu-spectacol de lumini, umbre, efecte de laser, pe o ilustrație muzicală adecvată. Iar într-una dintre săli, se poate amenaja o cameră a lui Dracula, în care cineva, contra unui preț ridicat, desigur, să poată dormi o noapte.

ALEXANDRU ARION ■

În preliminariile C.E.

ISRAEL - ROMÂNIA

1-1

□ Pentru cine ? !

Încep să regret că nu mai sunt la prima tinerețe pentru a avea o doză sporită de certitudine privind deslușirea enigmelor în care s-a învăluit comportarea echipei naționale din ultimul timp. De multe ori, am un ciudat sentiment de stinghereală uitându-mă la zbaterea degeaba a unor confrăți - unii dintre ei aflați la vârste venerabile - de-a pătrunde dincolo de fortăreața în care sunt canțonați componenții lotului reprezentativ. Putem afla tot felul de amănunte, mai mult sau mai puțin relevante, despre adversarii de moment ai „tricolorilor” sau despre evoluția acestora peste hotare. Dar o dată intrați sub comanda generalului, este instaurată secretomania. Nici ultima convocare dinaintea confruntării cu selecționata Israelului nu a făcut excepție, ba mai mult, stagiul de pregătire s-a efectuat în insula Afroditei. Au circulat tot felul de zvonuri în

legătură cu starea fizică a lui Răducioiu sau Hagi, de exemplu, precum și cu eventualitatea unei remize, propunere avansată public de antrenorul Shlomo Sharf. Premoniție sau pură coincidență? Desfășurarea jocului și prestația unora dintre jucătorii noștri ridică, pe bună dreptate, numeroase semne de întrebare. Ca să nu mai vorbim de obstinția selecționarului unic față de jucătorii din Capitală și dintr-un anumit cartier, golgeterul Craioveanu fiind omis din lotul pentru World Cup sau transformat în simplu turist în

■ ■ Lipsă la apelul bucureștean al lui Anghel Iordănescu, spuma fotbalistilor români a ajuns totuși - fiecare cum a putut - la Tel Aviv. De parcă fără atâtea jucate temeri ale lui Iordănescu nu s-ar fi ajuns tot acolo. Dar, se vede treaba că selecționarul cu bulan știe să cânte și din goarnă. Și, când nu-l audiază nimeni, se supără. Baza rămân tot jucătorii, fie ei veniți pe căi mai ocolite sau oable dinspre London sau Barcelona. ■ ■ Golul „arhaic” al lui Gică Hagi înscris de la 50 de metri celor de la Celta Vigo l-am văzut și noi care cum a putut, mai prin ceață, mai prin fum. Cert e că Gică rămâne unul din cei mai mari jucători ai deceniului, și de ce nu, al... anului, indiferent de anchetele sfârșitului de decembrie.

■ ■ Sburlea, peste care a curs atâtea cerneală de nu-l spală apele Jiului, ar ajunge prin Ungaria. La valoarea lui ar fi meritat o cu totul altă soartă, indiferent că interesele sunt altele.

■ ■ Nici noi nu mai știm unde-l de găsit Ilie Dumitrescu. E el la Tel Aviv, dar drumul până în Japonia - altă bază de acțiune, după episodul mexican - e cam lung și ți se alungesc și ochii. Cum Ion Becali e plecat din țară până la

sfârșitul anului, s-ar putea ca tot Germania pentru Ilie al nostru să rămână de bază.

■ ■ Dacă Batistuta s-a tuns la indicațiile prețioase ale lui Pasarella, nu știm ce ne vom face cu Joe Panait, singurul mohican de la Steaua, sau cu Frunză, care până a ajunge la Eindhoven și-a lăsat și un... peduncul.

■ ■ Eliminați, dar nu bătuți, din jocurile Ligii Campionilor, cei de la Steaua au pe ce să-și cheltuiască milioanele verzi - plus cel oferit de Benfica pe Panduru - prima mutare ar fi însă întărirea echipei, fie ea și cu un ghanez dintre care au început să mișune prin fotbalul românesc.

■ ■ Liță Dumitru s-a pus rău cu toți oamenii de bine. Declarațiile lui (de unde dovezii, coane, la margine de Orient?), au bășicat pe unii, i-au fiert pe alții, ceea ce nu-l împiedică pe Dumitru să finalizeze că, dacă ar pleca de la FC Național Cornel Dinu, nici el nu ar vedea de ce ar mai sta.

■ ■ Prin tenebrele diviziei secunde, Jiul a împlinit 75 de ani. La mai mare și ieșire grabnică din șut - ar spune Miron Cozma, care știe el ce știe.

OZONEL ■

GLASUL
ROTILOR
DE TREN

40

Conducători, jucători, druckeri - mai toată lumea din Giulești, punându-l aici la socoteală și pe membrii garteriei, așteaptă ce se va întâmpla. Pentru că, din câte se aude - dar atât, „se aude” - Rapid va reveni, cu fotbal și cu toate celelalte sporturi, sub patronajul Ministerului Transporturilor. Se poartă discuții, se întreabă liniile telefonice, au loc ședințe la Guvern, semne că ceva-ceva se va produce, dacă nu cumva o mișcare ce ar fi trebuit să

se producă mult mai demult.

În timp ce echipa de fotbal face antrenamente asidue, pregătindu-se pentru Târgoviște și împrejurimi, Chiriță e în spital, iar Fane Iovan abia a părăsit spitalul, monomul subțiat al lui Viorel Hizo fiind întărit, paradoxal, de chemarea la lotul național a lui Vlădolu și Matei, plus Stanciu la echipa olimpică. Dacă ultimul a jucat la Jaffa, Jean Vlădolu a evoluat și el la Tel Aviv. Apele se pare că s-au mai liniștit și ele prin

Giulești (să nu fie liniștea dinaintea furtunii, dară) în așteptarea Adunării generale a clubului, programată evaziv după terminarea turului Diviziei Naționale.

Cam astea ar fi de spus despre echipa cheferului, acum în prag de ultim joc al toamnei, dincolo de temerile ultimului joc cu Oțelul, neuitând că am citit undeva că Sportul Studentesc vizează trei puncte în retur, cu Rapid, la... Târgoviște, că unde în altă parte. Să așteptăm și noi, cei cu inima vișinie, meciul de la Galați, după care s-ar putea trage linie la un tur bulversant ce poate duce departe, și în sus, dar și în jos.

Bogdan Stelea nu a fost doar ultimul apărător, ci singurul jucător român care poate fi remarcat

Țara Sfântă. Am câștigat un punct (sau am pierdut două), dar să nu uităm că norocul ține și el cât ține. De asemenea, considerăm că Franța nu și-a spus ultimul cuvânt, ca și Polonia, de altfel. Și, vorba președintelui F.R.F., dl Mircea Sandu: „Nu ne e dat să avem niciodată o iarnă liniștită”. (P.L. Dumitrescu)

PRELIMINARIILE CAMPIONATULUI EUROPEAN

Grupa 1

Israel - România 1-1
Azerbaidjan - Franța 0-2

1. România	4	2	2	0	7-3	8
2. Israel	4	2	2	0	7-4	8
3. Franța	4	1	3	0	2-0	8
4. Polonia	3	1	1	1	2-2	4
5. Slovacia	3	0	2	1	4-5	2
6. Azerbaidjan	4	0	0	4	0-8	0

Grupa a 5-a

Olanda - Luxemburg 5-0
Malta - Norvegia 0-1

1. Norvegia	4	3	1	0	7-1	10
2. Olanda	4	2	2	0	10-1	8
3. Cehia	3	1	2	0	6-1	5
4. Belarus	3	1	0	2	2-5	3
5. Malta	3	0	1	2	1-7	1
6. Luxemburg	3	0	0	3	0-11	0

Grupa a 7-a

Moldova - Germania 0-3
Țara Galilor - Bulgaria 0-3
Albania - Georgia 0-1

1. Bulgaria	3	3	0	0	9-1	9
2. Germania	2	2	0	0	5-1	8
3. Georgia	4	2	0	2	6-3	8
4. Moldova	4	2	0	2	5-9	8
5. Țara Galilor	4	1	0	3	4-11	3
6. Albania	3	0	0	3	1-5	0

Grupa a 3-a

Turcia - Elveția 1-2

1. Elveția	3	3	0	0	7-3	8
2. Suedia	3	2	0	1	5-4	6
3. Turcia	3	1	1	1	8-4	4
4. Ungaria	2	0	1	1	2-4	1
5. Islanda	3	0	0	3	0-7	0

Grupa a 8-a

Finlanda - San Marino 4-1

1. Grecia	3	3	0	0	11-1	9
2. Scoția	3	2	1	0	8-2	7
3. Finlanda	4	2	0	2	9-7	6
4. Rusia	2	1	1	0	5-1	4
5. San Marino	3	0	0	3	1-10	0
6. Ins. Feroe	3	0	0	3	2-15	0

La sfârșitul săptămânii trecute au mai avut loc partidele:

Grupa a 2-a

Macedonia - Cipru
Belgia - Spania

Grupa a 6-a

Portugalia - Liechtenstein

Grupa a 7-a

Germania - Albania

Grupa a 8-a

Grecia - Scoția

Sferturile de finală
pentru
„primăvara europeană”Liga Campionilor
(1 și 15 martie 1995)

Bayern München - IFK Göteborg

Hajduk Split - Ajax Amsterdam

AC Milan - Benfica Lisabona

FC Barcelona - Paris St. Germain

Cupa Cupelor
(2 și 16 martie 1995)

Feyenoord - Real Zaragoza

Sampdoria Genova - FC Porto

Arsenal Londra - AJ Auxerre

Chelsea Londra - FC Bruges

Cupa U.E.F.A.
(28 februarie
și 14 martie 1995)

Eintracht Frankfurt - Juventus Torino

Lazio Roma - Borussia Dortmund

Bayer Leverkusen - FC Nantes

AC Parma - BK Odense

Știri din NBA

● Luni, New Jersey Nets a spart ghi-nionul care l-a făcut să piardă opt meciuri consecutive, dar nu oricum, ci printr-o victorie, nici mai mult nici mai puțin decât asupra echipei Orlando Magic, la scor: 128-101. Orlando este în momentul de față cel mai bun team din NBA, iar starul ei, Shaquille O'Neal, este cel mai bun marcat, cu o medie de 30 de puncte pe meci. New Jersey a luat însă partida în serios, reușind să-l țină pe Shaq la oarecare distanță de panou, acesta reușind doar 18 puncte pe când, de cealaltă parte a baricadei, Derrick Coleman a înscris în contul personal 22 de puncte.

● Dacă tot este vorba despre ghinion, acesta se ține scal de echipa lui Patrick Ewing, New York Knicks pierzând la Madison Square Garden cu 122 la 111 în fața celor din Miami. Glen Rice și-a „încălzit” echipa marcând 38 de puncte pentru Miami Heat.

● La Boston, Celtics i-au învins pe Denver Nuggets cu 113-103. Boston sunt la a doua victorie în ultimele 7 partide, reușind astfel să întrerupă seria de 4 victorii consecutive ale baschetbaliștilor din Denver. Antrenorul „celt” Chris Ford va întrerupe pentru trei săptămâni antrenamentele cu echipa sa pentru a fi supus unei intervenții chirurgicale.

● Pe o muzică învăluitoare de jazz, Utah Jazz i-a înfrânt pe Portland Trail Blazers cu 101-89, consolidându-și victoria încă din primul sfert. Karl Malone și-a făcut datoria înscrisând pentru „muzicieni” nu mai puțin de 27 de puncte.

● Într-un meci cu multe faze spectaculoase de atac, dar și cu multe ratări, la Phoenix, Aștri i-au învins pe Războinicii din Golden State cu 90 la 84. „Sir” Charles Barkley se află într-o vizibilă scădere de formă, o fragilitate cauzată de dese accidente, el nereușind decât 19 puncte, în schimb, Danny Manning i-a salvat pe Aștri de sfârșitul unei partide incerte, reușind 10 puncte în ultima parte a meciului.

● Într-o repriză a treia, explozivă, San Antonio Spurs s-au desprins definitiv de Washington Bullets (echipă la care mai intră - încă - din când în când, românul

Ghiță Mureșan). În această partidă a jucat și recalitranta extremă Dennis Rodman, care a făcut un joc slab (6 puncte doar) pentru că abia a revenit în teren după o perioadă de suspendare. Scor final, 122-101.

● În meciul cu Chicago Bulls, noul superstar al formației Washington Bullets, „the fabulous” Chris Webber a reușit ratarea săptămânii. Făcând o interceptare la Myers (înălțime: 217 cm) și scăpând singur pe contraatac, el a încercat un slam-dunk la 360 de grade (execuție tehnică pe care am mai văzut-o la acest jucător), pe care însă l-a ratat incredibil, sub privirile stupefiate ale celor 12.000 de fani aflați în US Air Arena. Și ca să fie tacămul complet, același nr. 2, Webber, în faza imediat următoare, și-a reparat greșeala, înscrisând un coș de 2 puncte.

În această partidă, Webber l-a ținut 6 minute pe Scottie Pippen atât de bine încât acesta n-a reușit să înscrie în intervalul respectiv decât 3 puncte.

● Va fi foarte interesant de văzut partida dintre Golden State Warriors și Washington Bullets în care Chris Webber va evolua împotriva tinerei vedete din San Francisco, Lathrell Sprewell, cu care anul trecut a făcut un tandem teribil în echipa Războinicilor.

VADIM GEORGE CUȘNARENCO ■

P.S. Deși sunt un proaspăt semnatar al acestei rubrici, vă doresc, totuși, stimați cititori, un Crăciun teric și La Mulți Ani!

Shaquille O'Neal

George Arion (decanul de vârstă al competiției) și Alexandru Arion (căpitanul „flăcăriștilor” și cel mai bun de pe teren), cu trofee care l-au recompensat, oferite de sponsorul oficial - Coca-Cola.

FLACĂRA

În Cupa Presei la baschet

Așadar, semifinalele au reunit un trio al audiovizualului, Flacăra fiind singura reprezentantă a presei scrise.

Pentru a vă oferi deplină obiectivitate, iată, de altfel, relatarea din ziarul „Ziua”: „Meciul dintre Radio România și Flacăra (...) a demonstrat că ambele team-uri au meritat să ajungă în această fază a competiției. După primele 20 de minute de joc, Flacăra conducea cu 26-17. A doua repriză a avut cu totul alt aspect, mai ales după ce Alexandru Arion, cel mai bun «flăcărist», a fost eliminat pentru cinci greșeli. Radioul a egalat și s-a mers cap la cap până aproape de final când s-a desprins și a câștigat cu 47-42”. Putem spune că am pierdut pe mâna noastră și am ajuns astfel în finală mică, alături de TVR. Câteva indisponibilități (accidentări sau jucători reținuți de îndatoriri profesionale) ne-au făcut să apelăm la „debutanții” Tudor Liviu Iacob (care a îndeplinit și funcția de antrenor ad hoc) și Vadim George Cușnarencu. Deși cu o arle de selecție de 100 ori mai mare decât a noastră, televizionistii au depus eforturi serioase pentru a se impune cu 72-62. Marcatorii noștri: Alexandru Arion 23, V. G. Cușnarencu 20, Iacob 15 și G. Cușnarencu 4. Înaintea festivității de premiere (locul 1-Canal 31), SC Publicațiile Flacăra SA a inițiat un concurs de aruncări la coș (de 3 puncte), câștigătorul (Ionuț Popa - TVR) fiind răsplătit cu 25.000 lei. În încheiere, mulțumim sponsorilor Rhône - Poulenc și SCOP care ne-au înlesnit participarea într-o ținută elegantă, cât și organizatorilor (ziarul „Ziua” - Teodor Hossu Longin și F.R. Sportul pentru toți - secretar general, dna Aurelia Sucu).

CUM ÎȚI AȘTERNI...

De vreo săptămână distinsul nostru confrate (că, oricum, seamănă la gazetă) Cornel Dinu se vaită pe toate canalele cum că primește amenințări cu moartea tocmai din Belgia (de unde o ști că vin din Belgia, că doar răii ăia nu dau telefon cu taxă inversă?), ba că n-are bani să plătească jucătorii, ba că l-s-a făcut lehamite și îi vine să se lase de fotbal, că nu și-a închipuit că sunt atâtea lucrături. Mă rog, chestii de-astea, că-l știți pe „Procuror”, nu-și ține el gura închisă, și bine face. Numai că în valul ăsta de of și zău, ne-a reținut atenția și o chestie cât se poate de interesantă: zice directorul general al SC Progresul SA că lipsa banilor s-ar datoră obligării clubului de fotbal să se constituie în societate non-profit, altfel ar fi fost dacă li se dădea voie

**HERCULE
LE CHAT**

să se facă societate comercială. Acum dv. ne știți că avem memorie (și suntem conștienți că și Cornel Dinu are, dar nu vrea să recunoască), așa încât punem o întrebare: cine l-a obligat să facă societate non-profit? Răspundem tot noi, să nu vă mai chinuți: conducerea Ligii cluburilor. Păi cine conduce Liga cluburilor? Exact persoanele pe care domnul ministru secretar de stat Cornel Dinu, aprobând, în 1990, un regulament strâmb, le-a ajutat să ajungă în frunte. Și care l-au mai și suspendat

pe vreun cincinal, amenințându-l (sic!) cu scoaterea din fotbal. Așa că tare ne pare rău de el, dar lacrimi nu putem vărsa, că și-a făcut-o singur.

VALOAREA N-AȘTEAPTĂ NUMĂRUL LUNILOR

La meciul România-Israel (adică invers, c-a fost la Tel Aviv), ați putut asista, stimați compatrioți, la o minune. Dacă nu v-ați dat seama, vă spunem noi, că suntem informați, folosind toate sursele posibile: arbitru întâineri, spaniolul Martin Navarrete, a condus dificila partidă la 10 luni neimplinite. Domnule, ne-am zis, preso spaniolii ăști a mai ceva ca-n povești, alea cu Făt-Frumos-Ilul lepel. La numai 10 luni (fără o zi, ca să fim mai exacți!) să fi tu tatăl lor. În fața unor ditamai hândralăi în floarea vârstelor! Veți zice că exagerăm. Nu, iată ce

scrie negru pe alb (era să zic pe roșu) un ziar de specialitate, iar noi, mai nepricepuți, de, avem încredere în asemenea organe: „Meciul de la Tel Aviv are o semnificație aparte pentru arbitru Martin Navarrete. Născut la 15 martie 1994...”. Și când te gândești că ăsta a fost și ultimul lui meci internațional. Apropos, de ce om fi noi atât de băgați în seamă, asta pe de altă parte, să primim „când l-e greu voinicului”, delegări „pe ultimii metri”. Adică, atunci când tentația unui „tun” final e mare...

PROVOCAREA CĂLUGĂRIȚELOR

Puțină lume știe, dar Cetatea Vatican organizează anual un campionat de fotbal în toată regula, cu participarea echipelor formate din membrii diferitelor servicii de pe lângă Sfântul Scaun.

Este vorba, de fapt, de laici (de pildă, ultimele ediții au fost dominate de garda elvețiană, urmată îndeaproape de funcționarii de bancă), fără implicarea directă a ieșilor bisericești.

Acest embargou - nerostit, totuși - a fost recent înălțat în Franța și, culmea, de către măicuțe, după cum se vede și în fotografie. Ambicioase, pe deasupra, cum veți vedea în ultimele rânduri. Sufletul echipei, dacă se poate spune așa, este chiar starea unei mănăstiri de lângă Paris, sora Marie-Marguerite, din „ordul” Tuturor sfinților, căpitanul și vârfurile de atac al echipei. În fiecare duminică, imediat după slujbă, toată lumea se deplasează la terenul de fotbal, unde, în ultima vreme, au început să apară și „reprezentative” ale altor mănăstiri, încingându-se aprige meciuri, pe „selecționate” de ordine.

El bine, încurajată, pesemne, de progre-

sele astfel înregistrate, starea Marie-Marguerite a lansat, în hebdomadarul Infos du Monde, o provocare către campioana Franței, Paris Saint-Germain, formația cea mai în formă a momentului, dacă ținem seama că, în actuala ediție a Ligii Campionilor, a înregistrat numai victorii. În aceeași publicație, autoarea provocării a declarat: „Nu ne antrenăm ca niște damne pentru mărurișuri, dacă permiteți expresia. Cei de la PSG nu vor cântări prea mult în fața sprijinului lui Dumnezeu!”

TEODORA OPREA ■

Pagini realizate de Pompiliu L. Dumitrescu ■

Grupul de firme FREEDOM STAR urează

Sărbători fericite
partenerilor săi de afaceri

**PARTENERUL
DUMNEAVOASTRĂ
IDEAL
ÎN METALURGIE
ȘI ELECTRONICĂ**

Adresa: Str. Decebal nr.22
8700 Constanța România

Telefon: 40 - 41 - 61 82 00, 61 54 66
66 17 81, 63 81 01

Fax: 40 - 1 - 312 14 76
40 - 41 - 61 65 18

Telex: 14466 fstar r
16424 fstarg r

FREEDOM STAR ELECTRONICS S.A. CONSTANȚA

Vă oferă tehnică TV - Audio Video fabricată în România:

- Televizoare color FREEDOM 37 cm, 51 cm, 55 cm teletext
- Receptoare TV color portabile
- Compact disc player
- Walkman
- Radiocasetofoane portabile
- Combine audio Hi-Fi
- Radiocasetofoane pentru copii
- Radiocasetofoane auto

Toate acestea le găsiți la punctele noastre de desfacere din toată țara. Service asigurat.

FREEDOM STAR ELECTRONICS
Adresa: str. Celulozei nr. 2A
Constanța România
Telefon: 041/622949
Fax: 041/639702
01/3113111
Telex: 16421 fstarel-r

**FREEDOM STAR ELECTRONICS -
SERVICE BUCUREȘTI**
Adresa: Șos. Mihai Bravu nr. 126,
bl. D25, parter, Sector 2
București România
Telefon: 01/2503620
Fax: 01/2507054

FREEDOM STAR - premiul Consiliului Național al Întreprinderilor Private Mici și Mijlocii din România pe anul 1993 pentru promovarea producției, comerțului și crearea de locuri de muncă.

Magazin de Crăciun și Revelion

SUPLIMENT AL REVISTEI FLACĂRA

❖ **Cadouri pentru mari și mici**
Ghid util pentru orice buzunar

❖ **Cum ne pregătim să primim invitații**
Un an de sărbătoare în căminul nostru
Recomandări pentru aranjarea mesei
Arta de a oferi cadouri

❖ **Chiar
și o bună
gospodină
mai are
ceva de învățat**

**Rețete din
gastronomia
națională
și mondială**

❖ **Horoscop 1995**

❖ **Integrame**

❖ **Umor**

❖ **Sport**

❖ **Curiozități**

um a devenit Moș Crăciun un personaj vesel

Până la sfârșitul secolului trecut, Moș Crăciun a fost un personaj amenințător pentru copii. Moș Crăciun modern, vesel, cu costumul său roșu și ochii strălucitori, este un amestec de mituri aduse în SUA de emigranții din Europa, cu trăsături de caracter adăugate de caricaturisti politici și artiști de reclamă. El nu mai seamănă cu Sfântul Nicolae cel sever, care aplica pedepse și aducea cadouri copiilor Europei continentale, sau cu figura bahică a vechiului Crăciun care participa la festivitățile din Anglia ce se terminau cu cheuri.

Copiii din Germania puteau povesti despre vizita anuală a lui

Weinachtsmann, care aducea vergele de mesteacăn pentru a pedepsi copiii răi, și daruri pentru a-l răsplăti pe cei buni. Într-un desen din secolul al XIX-lea, expus la Muzeul Bethnal Green al Copilăriei din Londra, copii speriați se ascund în spatele părinților în momentul în care un personaj cu pelerină și glugă, purtând un sac cu jucării și o creangă de mesteacăn, își face intrarea în căminul familiei. Moș Crăciun era uneori însoțit de unul dintre numeroasele personaje sinistre, inclusiv mâncătorul de copii specializat în a tăia capul acestora.

Numele de Santa Claus (numele englezesc al lui Moș Crăciun - n.r.) provine din olandezul Sinterklass - Sfântul Nicolae, episcopul din secolul al IV-lea, din localitatea Myra, Turcia, și sfântul patron al copiilor.

În Marea Britanie aducătorul de daruri era personajul secular denumit Old Christmas (Moș Crăciun), un individ cu barbă și cu pelerină lungă. O figură mai degrabă slabă,

cu înfățișare ascetică, în secolul al XVII-lea, Old Christmas a fost reînviat în secolul al XIX-lea, când victorienii au reintrodus sărbătorirea Crăciunului. Sub pana artiștilor victorienți el a devenit un bețiv cu privire fixă, cu un râșnet scârbos și o cunună din frunze de stejar așezată neglijent pe cap.

Ca să cumperi „Moșul cu sacul” dai un sac de bani: 386.000 de lei

Brazi la un milion de lei bucata, dar și unii mai ieftini

Români, dați buzna, se vând brazi din plastic cu „numai” un milion de lei! Unde îi găsiți? La arhicunoscuta florărie din Piața Romană, la coloane. Brazilii sunt expuși la vedere, ca și prețurile: 999.000 lei, dar sunt și brazi mai

„ieftini”, la 478.325 lei sau 274.140 lei. Dacă tot suntem în florărie, ne uităm și la prețul unui fir de garoafă: 1200 lei. Firul de frezie e mai ceva: 3.988 lei, iar orhideea: 20.353 lei.

Dar Moș Crăciun, știți cât costă, pitic și cu ochelari? 386.000 lei! Instalația de pom e mai modestă la preț: doar 81.300 lei. În același magazin, însă, găsim și prețuri acceptabile: brăduț artificial la 15.600 lei și lumânări de brad la 350 lei bucata. Dar am văzut lumânări de brad la 1300, 2600 sau chiar 3900 lei bucata.

Jucării și jucării

minge - 2417 lei, un câțel cu baterie - 16.939 lei, iar felicitările de Crăciun variază în jurul a 400 de lei.

De reținut că oferta de jucării din producția internă este ZERO, la această oră, necesarul de marfă fiind satisfăcut din import.

Oh, brad frumos...

Brazi de Crăciun se găsesc în cantități îndestulătoare, în mai toate piețele din București. Sincer vorbind, nu prea am văzut lumea îmbulzindu-se să cumpere. Probabil, testează... piețele în căutarea bradului potrivit la... prețul potrivit, mai ales că zvonurile antedecembriste situau investiția la 20-30 de mil de lei. Din fericire, de această dată, zvonurile au fost infirmate și prețurile au urcat... accesibil. Iată, în cea mai „scumpă” piață, piața Amzei, întreprinzătorul din Sănic Moldova îl „dădea” astfel: 7000 de lei cel de peste 2 metri și 5300 de lei cel peste 1-3 metri. În Rahova, prețurile oscilau, fără a ține cont de „regimul” de înălțime între 6000 și 8000 de lei. În piața Sudului, până a-și face apariția doi ofițeri de Poliție, negricioși și-i ofereau la 7000-8000 de lei. Aceleași prețuri în Crâng și Galați. Pentru a satisface și dorințele celor mai săraci, comercianții cu inițiativă, au jumulit brazilii, oferind crengi de diverse forme și mărimi, funcție de calitatea ramurilor. Tot negricioși au „rup” gura târgului de lei. Dacă te găsești pe drum, comerciantul îți va face, poate, o

la prețuri între 500-1000 de lei bucata, funcție de dimensiunile produselor din... brad, etalând cununi, de un gust cam... îndoielnic. Dacă doriți să vă decorați, totuși, locuința, veți găsi astfel de obiecte, din beșug, în Amzei, în sec- reducerea că, deh, suntem la piață, nu-i așa?

Sunt câțiva producători particulari, mici, care livrează jucării foarte ieftine, la 400-500 de lei bucata. Librăriile vor fi deschise în ziua de 30 decembrie, iar programul pentru 31 decembrie urmează să fie stabilit.

Într-adevăr, la librăria din Piața Romană, de la coloane, am văzut foarte multe jucării din import. Un tigru gigant costă 136.880 lei, o omidă - 20.361 lei, un dinozaur - 16.939 lei, o păpușă - 7.000 lei, o cutie cu patru globuri - 5000 lei, un tren electric - 31.388 lei, o

1.817.001 lei. Ne uităm la compact discuri și vedem prețuri între 7466 și 42.250 lei, sau un set de 4 CD-uri cu muzica lui Pavarotti, la prețul de 84.960 lei.

Jucăriile românești nu au căutare

La mai puțin de un an de la revoluție, jucăriile de producție autohtonă au dispărut, ca prin farmec, din galantarele magazinelor specializate. Este drept, România nu avea o tradiție recunoscută în industria jucăriilor iar designul acestora era, de cele mai multe ori, sub așteptări. Totuși, ele erau solide și aveau iză la cei mici dar, mai ales, la buzunarul celor mai mari. Astăzi, în București, putem

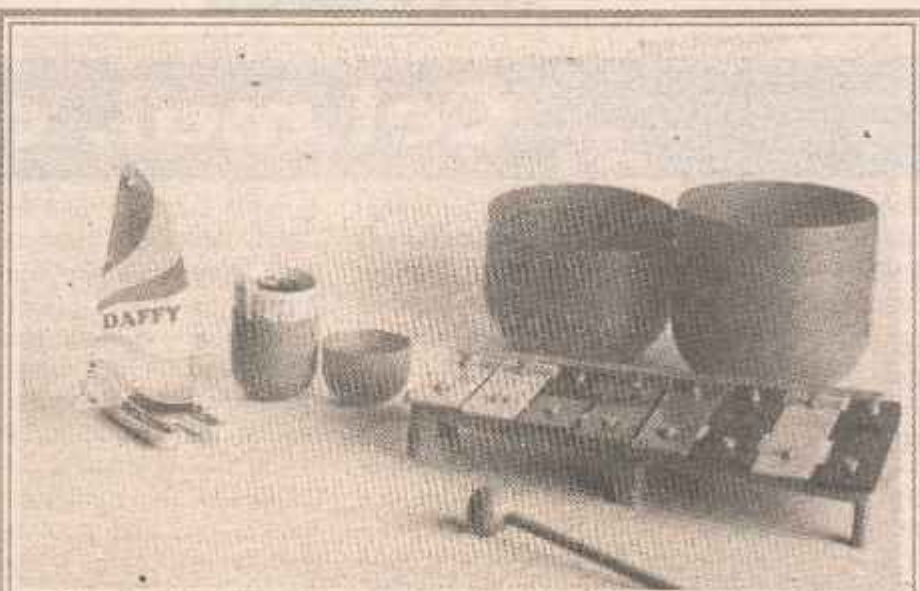
afirma cu mână pe inimă că nu mai vezi urmă de jucărie românească. Rafturile sunt pline cu importuri strălucitoare, extrem de atrăgătoare și foc de scumpe, sofisticate sau simple, pentru sugari dar și pentru... tăticii lor. Am încercat să aflăm o explicație pentru această stare de lucruri. Ne-a răspuns dna **ec. Dolna Ionescu**, director comercial la **SC Metaloglobus SA**: „Producția românească de jucării este foarte mică.

Practic, se lucrează numai în ultimele trei luni ale anului, atunci când ne așteptăm să crească cererea de jucării. Noi producem căței, pisici și urși din pluș, precum și jucării mecanizate (singurii din țară): pistoale, puști, mașinuțe.

prinderilor cu ridicata... Este drept, ne simțim sabotati dar suntem prea mici pentru a putea face ceva. Așa că, nu are rost să le căutați prin magazine, „materne” sau librării. Deși le-am facilitat plata la 30 de zile, conducerile respective au refuzat, cu îndârjire, să mai achiziționeze produsele noastre. Dintre județe, mai cumpără, deși în cantități mici, doar Câmpulung, Pitești, Craiova. În rest, nici nu vor să audă... În București, mai produce jucării cooperativa „Arta aplicată” și în țară: „Plastor” Oradea (numai din materiale plastice), „Arădeanca” și alte câteva ce o duc tot la fel de prost ca și noi”.

Despre vânzări, ce să mai spun. Nu s-au vândut nici măcar 10 mii de jucării pe lună, deși sunt mult mai ieftine decât cele din import. Iată, cel mai scump și cel mai mare cătelus costă 6800 lei fără TVA și fără adaos comercial. De când cu desființarea între-

Un contract avantajos cu Plastic Legno (Italia) obligă 600 de angajați să introducă... surprizele în... ouă. Adică, totul vine din afară, românii executând doar montajul și înblnarea celor două jumătăți. Ouăle mari sunt... umplute cu xilofone de producție... autohtonă.

Cadouri pentru

Romantice, de Revelion

Dacă nu v-ați decis încă ce fel de coafură să abordați în noaptea de Anul Nou sau cum să vă mai cosmetizați aspectul pentru ca el să fie mai veridic decât tranziția, vă spunem noi,

Neapărat, dacă aveți păr lung, nu trebuie să ratați ocazia de a vă arăta cât mai romantică și feminină strângându-vă părul într-un coc cu cât mai multe bucle. Culoarele folosite sunt cele mai apropiate de culoarea naturală a părului dumneavoastră, eventual cu câteva suvițe decolorate foarte discret pentru a da strălucire coafurii. Tunsorile foarte scurte au ieșit din

modă! Așa că spre ceată și în jurul urechilor părul va fi mai bogat, cât mai franjurat. Înspre trunte, în stilul anilor '83, '73.

Foarte important este ca ați scăpat de corvoada asortării machiajului cu vestimentația, astfel încât puteți să țineți cont numai și numai de particularitățile feței dumneavoastră. Înainte de demararea operațiunii, neapărat să vă înarmați și să uzați de o cremă de zi sau (dacă puteți) de o cremă-bază de machiaj și de un fond de ten cu o nuanță potrivită cu tenul pe care-l aveți. Pudra va fi în ton cu fondul de ten. Nuanțele de maron, ocru, bej les treptat din arenă, lăsând loc romanticelor nuanțe de roz, ciclam, lila. O ultimă noutate la nivelul sprâncenelor

dumneavoastră: vor fi conturate cu creion dermatograf negru, ca și ochii și, eventual, buzele.

Ne-am interesat și am aflat că acestea la Beauty Salon în Piața Romană tot tacâmul v-ar duce la 13.000 de lei mititei. Să vă fie cu noroc dumneavoastră, iar mititeli, de cap lor!

La magazinul firmei Dumarex de pe Calea Victoriei miroase european. Dacă vă pune Dumnezeu mâna în cap și puneți și dumneavoastră mâna pe vreo sticlă mai prețioasă decât munca dumneavoastră pe o lună sunteți un om făcut și vă puteți petrece Revelionul

cu succes și la Paris, căci, după cum ne-a spus domnul Liviu Duma, patronul magazinului, „nu putem spune că suntem mai ieftini sau mai scumpi decât la Paris”. Așa că aveți la dispoziție o serie întreagă de parfumi Karl Lagerfeld 102.000 de lei sau 170.000 de lei o sticlă de parfum.

50.000 de lei o apă de toaletă sau 65.000 de

lei o sticlă de 30 de mililitri pe care scrie Sun Flowers și care este o noutate, lansată special pentru „o doamnă visătoare”.

Dacă nu aveți de gând să intrați în noul an pe la Paris, cine știe, poate-o să reușiți să vise ceva mai ieftin...

Bijuterii mari, în colțuri, pătrate sau romburi cu pietre mari (se poartă gri-ul) asta este linia modei în materie de podoabe. Deci stilul oriental, cu talismani, crucifixe supradimensionate sau numele trupe rock preferate. Inele mari, aproape bărbătești pentru deștele ce vor fi sărutate la pragul dintre ani.

Cel mai, cea mai...

CEA dintâi imagine a porumbelului ca simbol al păcii a existat înaintea erei noastre. O străveche - și frumoasă - legendă greacă spune că, odată, Marte, zeul războiului, a fost oprit să plece la luptă pentru că în coiful său și-a făcut cuib și a scos pui o porumbiță albă.

CEL mai mic tom a fost editat la Padua, în anul 1896. Minuscula carte cuprindea scrisoarea adresată de Galileo Galilei signorei Christina de Lorena, în anul 1615. Ea are iliputanele dimensiuni de 10 milimetri pe 15.

CEA mai voluminoasă carte cunoscută este Atlasul geografic editat în 1669 în Olanda. Atlasul se află în prezent la Muzeul britanic și are 1,15 m pe 1,75 m.

CEL mai bizar supeu a fost oferit de un savant englez unui grup de chimiști, reprezentanți ai celor mai mari firme de produse alimentare. La masa respectivă au fost servite patru feluri de mâncare, conservată în cutii

ermetice închise: felul întâi - pateu pregătit în 1900; felul doi - friptură de miel preparată în anul 1849; felul trei - budincă gătită în 1823 și, în fine, ca desert - ciocolată datând din 1915.

CEL mai „luminos” copac crește în Africa de nord. Este vorba de așa-numitul „copac al diavolului”, a cărui scoarță conține o cantitate atât de mare de fosfor, încât noaptea se poate citi la lumina iradiată de el.

CEL mai temut dușman al rechinului - spaima mărilor - nu este altul decât peștișorul „diodon maculatus”, care trăiește în apele mărilor Americii de Sud. Fiind înarmat cu un ac foarte ascuțit, micul pește, odată înghițit de rechin, îi străpunge cu acul pereții stomacului, provocându-i pe loc moartea.

CELE mai mari ciuperci, numite „fulin”, cresc în China.

O asemenea ciupercă cântărește peste 5 kg. Acest gen de ciuperci se folosește pe scară

largă, atât în medicină, cât și în bucătăria chineză, fulinul la grătar fiind o mâncare foarte apreciată de localnici.

CEA mai puțin răspândită maladie de pe Pământ este „boala răsului”. De ea nu suferă decât membrii tribului Foru, din Noua Guinee. În pofida numelui, este vorba de o maladie gravă, pentru care nu s-a descoperit încă nici un leac.

CEL mai uluitor exemplu de memorie omenască l-a oferit, se pare, Mohamed Ali Halik, din Ankara. În prezența unei comisii formate din șase persoane, el a recitat 6 700 de versete din Coran.

CEL mai înalt om din lume, atestat în documente oficiale, a fost Robert Wadlow, născut la 22 februarie 1918, în statul Illinois - SUA. La 5 ani, el avea 1,63 m, iar la 20 de ani atinsese 2,72 m. Din fericire, aici s-a oprit din creștere...

mari și mici

Ce se poartă, dar mai ales ce poate cumpăra cetățeanul mediu

Stimați concetățeni, au venit sărbătorile de Crăciun, dați buzna în magazine, restaurante și bodegi, de unde vreți să ieșiți satisfăcuți. Problema este să nimeriți acolo unde locul se potrivește cu buzunarul dumneavoastră, ca să nu fiți obligat să vă vindeți și haina, pentru a scăpa basma curată. Așa că fiți atenți la ce vă zicem noi, fetele și băieții de la revista **Flecăra**, care ne am interesat de marfă și prețuri.

În legătură cu spumele de bărbierit, deodorante și creme, vă informăm că la magazinul **Thenaeum** din Piața Kogălniceanu găsiți, pentru dame deodorant Malizia, la prețul de 8150 lei și cremă Oil of Olaz, la 6250 lei. Pentru bărbați,

spumă de bărbierit Williams, la 6200 lei sau Gillette la 6650 lei, deodorant Malizia, la 13.200 lei. Dacă vreți ceva mai ieftin, cumpărați deodorantul bărbătesc Athos, la 3000 lei.

La Casa de modă Venus, ni se prezintă „diamantul” mărfurilor de aici: haina de blană de nură, la prețul de 7 milioane de lei. Dar nu vă impacientați, domnilor, sunt și mai ieftine, cum ar fi hainele din blană de capră sau de iepure, cu prețul în jur de 200.000 de lei. Dacă nu știți, aflați că sunt la modă căciulile din blană de vulpe, la aproximativ 100.000 lei. În altă ordine de idei, ni se recomandă bocancii de damă, din import, la 60.000 lei, dar adevărul

este că încălțăminte de iarnă nu prea se cumpără, chiar dacă este iarnă, dar zăpadă ioc!

La magazinul Victoria, găsim poșete din piele la 50.625 lei, sau portmoneie din piele pentru damă, la 8509 lei, umbrele de damă, neautomate, la 10.055 lei, mănuși de ski, la

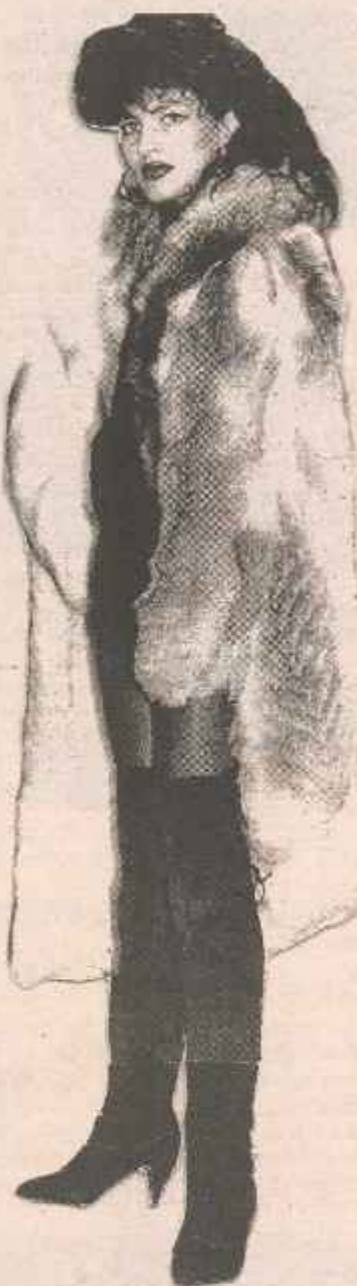
14.575 lei sau 21.480 lei. Dar sunt și mănuși de damă din înlocutori, la 2205 lei, iar mănușile bărbătești la 11.505 lei. Genți diplomat, din înlocutori - 33.750 lei.

Tot la magazinul Victoria, dar la raionul de încălțăminte pentru bărbați, ni se oferă pantofi italiești din piele la prețuri de 76.700 lei și 96.645 lei sau bocanci din piele la 47.000 lei și ghete îmblănite, la 48.000 lei.

În privința încălțăminte pentru copii, ni se recomandă ghete Adidas, originale, la prețul de 20.200 lei, apreschiuri, la 10.081 lei, pentru copii până la 10 ani.

Pentru adolescente, ne sunt recomandate cizme din antilopă, la 29.800 lei și pantofi din piele, la 19.900 lei.

Să le purtați sănătoși, stimați concetățeni!

**Există
și haine de nură
la 7 milioane de lei,
dar și din blană de capră
la 200.000 de lei**

Cadourile

Toți acești oameni au primit câte patru cadouri de la Moș Crăciun. Dintre ei, numai doi au câte patru pachete la fel. Care sunt aceștia?

Jocul detaliilor

Dintre cele cinci detalii, numai unul se potrivește în desenul din stânga. Care este acesta?

Seara de Crăciun și Revelionul Cum vă pregătiți

E bine de știut

Aranjarea unei mese

Tacăturile se așază astfel: lingura de supă și cuțitul la dreapta farfurilor, furculița în stânga, lingurița sau tacămul de desert în fața farfuriei. De multe ori, lingurițele se aduc împreună cu furculițele de desert, atunci când acesta se servește pe farfurioară (de exemplu tort, înghețată), după ce în prealabil s-au scos toate celelalte farfurii și s-au înlăturat firmiturile de pe masă. Dacă se pun două rânduri de tacături, se așază furculițele la stânga și cuțitele la dreapta.

În general, se așază la dreapta, de la margine spre farfurie: cuțitul pentru gustări sau pește, apoi cuțitul pentru carne; la stânga, de la margine spre centru: furculița de gustare, furculița pentru pește, furculița mare.

Pentru pește, în lipsă de tacături speciale, se folosesc câte două furculițe pentru desfăcutul peștelui. Suporturile pentru tacături nu se pun la astfel de mese.

Paharele se așază în fața farfurilor în ordine crescândă de la dreapta spre stânga. Chiar dacă se servește un singur fel de vin, se pun trei pahare de mărimi diferite: pentru iulcă, pentru vin și unul mare pentru alon sau apă minerală. Paharelele de lichior se aduc pe o tavă, cu sticla lor, când se servesc desertul și cafeaua.

Farfuriile pentru salată și castronașele pentru compot se pun tot în fața farfurilor, spre stânga. Șervetul se poate pune pe farfurie sau la stânga farfuriei, strâns în diferite forme.

Chiflele se aranjează (câte una de tacăm) pe șervet sau pe farfuria de salată.

Cartea de vizită se pune sau la picioarele paharelor sau pe șervet sau pe farfurie și se folosește numai la mesele festive cu invitați mulți.

Cum pregătim locuința

La revelionul petrecut în familie, ca și la cel într-un cadru festiv, invitațiile se fac cu cel puțin zece zile înainte. Gestul de atenție pe care-l reprezintă o invitație la Revelion obligă și pe invitat să vină la timp, îmbrăcat elegant și cu o atenție cât de mică pentru gazdă: flori, bomboane etc.

Tineretul preferă să danseze mai mult decât să

Se va da un aer de sărbătoare locuinței.

Serpentinele, ghirlandele și lumânările colorate dau un aspect sărbătoresc.

La ferestre, pe geamurile bine închise se aplică ușor conturul unui brad și stelute colorate sau fulgi de zăpadă stilizați, tăiați din staniol alb sau se cos pe perdelele steluțe tăiate din staniol. Pe o lampă cu abajur se atarnă fire de beteală, care se lasă libere s-au se strâng jos cu o panglică.

Pentru a parfuma aerul, se taie câteva mandarine pe lățime în două jumătăți și se scoate cu atenție miezul, astfel ca să rămână coaja întreagă. Se pune în fiecare o lumânare colorată și se acoperă cu al doilea capac în care se face o gaură, prin care să poată să treacă lumânarea. Când se aprind aceste mici lampioane, în apartament se degajă un parfum plăcut. Pe servanță se pune un aranjament din câteva crengi de brad și lumânări colorate.

Draperia se împodobește cu ghirlande din beteală și fâșii de celofan alb și colorat.

În cameră, dintr-un colț într-altul se agață diferite ghirlande din hârtie colorată.

Pe bufet sau pe servanță este foarte decorativ să se improvizeze un sfeșnic dintr-un pahar obișnuit de apă, pictat cu culori tempera, în care se introduce o lumânare

albă, groasă.

Tot pentru lumânări groase se poate face un suport din carton metalizat sau colorat.

Trei-patru conuri de brad sau pin, aurite cu bronz, prinse fiecare cu o panglică, se atarnă de lustră, în sufragerie.

Ghirlandele de brad și beteală se prind de partea

de sus a oglinzii și se lasă să atarne pe lături.

Într-un apartament unde vor petrece

revelionul un grup de tineri,

se scol tablourile și se atarnă în locul

lor măști de carnaval, făci

din pungi de hârtie pe care

se lipesc diferite forme: pentru

nas - hârtie roșie, iar pentru

păr, barbă și sprâncene -

hârtie neagră, albă sau maro;

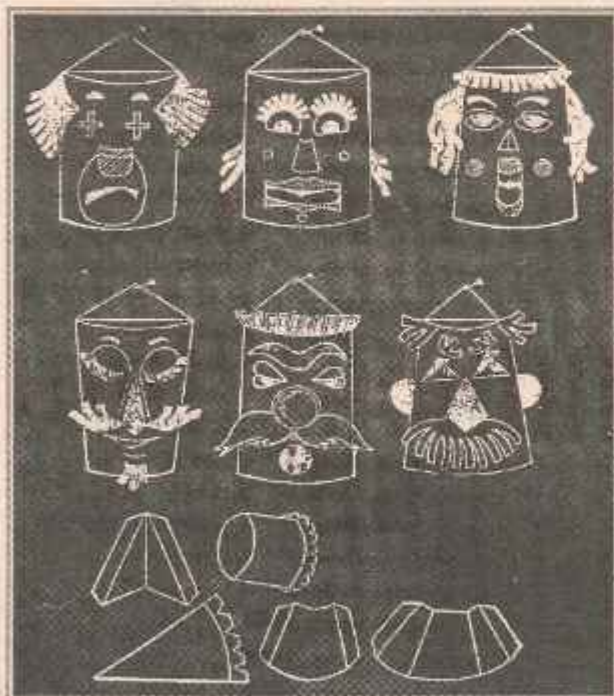
se completează figura cu aju-

torul acvarelelor (vezi desenele)

Canuna pentru ușa

Această piesă de decor festiv poate fi cumpărată sau confecționată după fantazia fiecăruia. Pot fi folosite crengi de brad sau merișor. Canuna este

prinsă de ușă cu o panglică de 5 cm lățime și 1,60 m lungime. În partea de jos, alte două panglici, de culori diferite, în lungime de 1,10 m și lățime de 4 cm. Ele sunt înfășurate într-o fundă mare. La mijloc, se pot pune jucării de pluș: ursuleți, câțel, pisicuțe. De fundă se mai pot prinde jucării mici din plastic.

stea la masă. În acest caz se va aranja un bufet rece cu tartine și sandvișuri, chifteluțe, măsline etc. Farfurioarele se pun teanc cu tacăturile alături și fiecare invitat își ia cât are nevoie. Dacă s-a pregătit revelionul chiar în ziua respectivă și se improvizează pe loc, fiecare invitat vine cu contribuția lui din preparate de casă sau din comerț. Deși se așază masa, nu este nevoie de față de masă: pe o masă propriu-zisă sau improvizată se pot pune coli de hârtie creponată sau lucioasă, pe care se așază tacăturile respective și șervetele de hârtie. Decorul se poate face din câteva mere în care s-au înfipt lumânări colorate de la pom, sau din sticle pe care s-au lipit stele de staniol colorat și în care se fixează lumânări groase.

Pentru gospodinele care-și pregătesc din timp această sărbătoare se vor mai lua în considerare recomandările care urmează.

să primiți invitații

Armonia mesei de Anul Nou

Pentru sărbătoarea Revelionului într-un cadru festiv, se acoperă masa cu o față de masă brodată, iar tacâmurile se aranjează corespunzător. Desigur că florile și efectele de lumini sunt indispensabile la înfrumusețarea mesei. Pentru masă de Revelion se preferă însă bradul și feriga, care vor fi grupate în buchete sau ghirlande, presărate cu acid boric cristalizat; de asemenea, vâscul și mahonia cu boabe roșii dau aranjamente frumoase. În

Mese festive

Față de masă din damasc pe care se pot lipi stelute mici din staniol. Pentru suporturile de farfuri, se vor decupa din folii de staniol stele cu 8 colțuri cu un diametru de 42 de cm. Ca suport pentru lumânări, dintr-un carton colorat se va decupa o stea în opt colțuri, cu diametru de 14,5 cm. În centrul ei se va lipi un capacel din plastic, luat de la cutile de medicamente. În ele se vor fixa lumânări în „cleiul” din ceară topită.

Support pentru servete

Material: resturi de lămâie, burete și melanj. La dorință, și un ciucure din fir de lămâie. **Confecționarea:** Se decupează dintr-un cerc cu diametrul de 10 cm, două stelute, lăsându-se la un colț spațiu prin care va fi introdus buretele sau melanjul. Apoi se coase și acest colț. De unul din vârfurile steluței se prinde ciucurele. Apoi se croiește o bandă din lămâie, tivită pe margini. Această bandă se va prinde de stoa, astfel încât să realizeze un anou prin care se va trage servetul.

Cu stelute asemănătoare se pot orna și fețele de masă.

cele ce urmează se prezintă câteva astfel de aranjamente.

— În mijlocul mesei se pune o oglindă cu fața în sus. Pe ea se așază un mănunchi de crengi de brad, suflate cu ceară pentru a da iluzia zăpezii. Acest efect se obține topind o bucată de lumânare albă și pulverizând crenguțele cu ajutorul unui pulverizator introdus în lichidul respectiv. În cazul când ceara se încheagă, se va reincălzi. Crenguile se leagă la un capăt cu o panglică aurie, iar în mijlocul lor se fixează lumânări viu colorate, prinse în sfeșnice speciale de metal. Dacă se adaugă ciupercuțe și conuri de brad aurite, se mărește efectul ansamblului.

— Se așază în centrul mesei ramuri de brad și pe ele din loc în loc jumătăți de nucă aurită, în

care se fixează prin lipire cu ceară câte o lumânare roșie. În locul nucilor se pot întrebuința jumătăți de mandarine.

— Se așază în mijlocul mesei la distanțe egale sfeșnice cu lumânări. Se leagă între ele cu beteală sau panglici argintate iar din loc în loc se pot pune crenguțe de brad.

— Se formează din crengi de brad cu ajutorul unei sârme subțiri o cunună de brad, căreia i se dă forma ovală. Se așază în centrul mesei și pe ea, din loc în loc, se fixează lumânări mici în suporturi. În golul din centru se împrăștie stele și semilune tăiate din carton și acoperite cu staniol.

— În fața fiecărui tacâm se așază câte o crenguță de brad, pe care se fixează două, trei flori de staniol alb.

— Pentru o masă rotundă se cumpără un brăduț de la florărie, pudrat cu acid boric praf și se agață de crenguile lui globuri mici.

— O ghirlandă de brad se poate forma cu beteală și flori de staniol și trei lumânări albe, mari, fixate în câte un cornet de carton pe care s-au lipit stele și flori din staniol, iar la cele două margini, franjuri din hârtie colorată.

— Pe o masă lungă se înșiră pe mijloc de la un capăt la celălalt două ghirlande de beteală așezate șerpuit. În buclele dintre ghirlande se pune câte un sfeșnic cu lumânări groase, albe.

Mici fantezii

Pe geamul sau oglinda din camera copiilor se pot lipi diverse figuri din hârtie colorată: brăduți, om de zăpadă, fulgi de nea din vată.

Marcarea locurilor la masă

Pentru masa de Anul Nou cărțile de vizită care vor marca locurile se pot confectiona în mai multe feluri după cum urmează:

- un cartonaș dreptunghiular alb sau colorat, pe care s-a lipit o stea de staniol se scrie numele invitatului și se prinde apoi o crenguță de brad;
- din carton roșu se face un cornet pe care se lipește vată, se desenează ochii, sprâncenele și gura obținându-se un Moș Crăciun pe mântia căruia se scrie numele invitatului;
- pe o crenguță de brad se prinde un glob mic, două ghirlande sau un con de brad argintat, o fundă roșie, pe care se agață cartonașul cu numele invitatului;
- pe o crenguță de brad se prind un globuleț, câteva fire de beteală, un pachetel învelit în celofan în care s-a pus o mică atenție pentru fiecare invitat și pe care se scrie numele invitatului. Crenguțele astfel aranjate se așază în fața fiecărui tacâm.

Artă de a face daruri

Pomul de Crăciun înseamnă și bucuria de a face daruri celor dragi. Această este o artă care înzestrează din grija ca un cadou ales să satisfacă o preferință sau o preocupare specială, să amintească de anumite momente plăcute din viață, din dorința de a face o surpriză plăcută celor dragi.

Mai importantă decât valoarea materială a darului este grija cu care el a fost ambalat. În cele ce urmează se dau câteva modele de ambalare.

- Se înfășoară darul în hârtie subțire sau celofan și se leagă cu o panglică. Deasupra se prind de funda panglicii o crenguță de brad și un glob colorat.
- Tot așa de simplu este să se împacheteze darurile în pungi din material plastic, pe care se lipește stelute din staniol. Se leagă punga cu o panglică și se face o fundă. Un dar care este într-o cutie se învește într-o hârtie frumoasă, apoi cu puțină dantelă și panglică se aranjează.
- La pomul de Crăciun darurile destinate aceleiași familii vor fi legate între ele cu o panglică.
- Sticlele cu băuturi se împachetează în multe feluri. Se pot ambala în formă de pisici. Pentru capul pisicii se folosește un cartof sau un măr învelit în hârtie gofrată neagră, pe care se fac întâi două urechi și se prind cu ață. Ochii și mustățile se decupează din hârtie albă și se lipește la locul respectiv. Corpul se învește cu hârtie lăptosă simplă sau în carouri. Coada și gâtul se fac din carton negru.
- Sticlele se înfășoară într-o bucată de carton alb și se leagă cu o fâșie de material colorat care împiedică să se desfacă tubul și în același timp formează fularul unui om de zăpadă. Pălăria și ochii se fac din hârtie neagră, iar gura din hârtie roșie; toate se lipește cu pelicanol de tubul de carton.
- Pentru a ambala diferite obiecte de împăcăminte, se face din ele mai întâi un pachet dreptunghiular. Din carton verde se taie doi brazi destul de mari și pe fiecare se fac șase tăieturi prin care se trece o panglică de mătase. Cadoul este așezat între brazi și panglica este strânsă.

— Tacâmul de salată pentru mama se poate ambala astfel: șapca și boneta se fac din hârtie albă creponată. Părul este rulat din hârtie neagră. Ochii sunt confectionați din hârtie neagră, iar gura din hârtie roșie. Acestea se lipește pe dosul lingurii. Tacâmul se leagă cu panglică roșie.

— Batistele pentru tata se răsucesc ca un cornet, se prind la un loc și apoi se învelesc cu o manșetă de hârtie. Pentru manșeta se trage în jurul aceluiași centru trei cercuri (diametrul 11, 17 și 30 cm). Cercul interior se decupează și se scoate. De la cercul exterior până la cel mijlociu se taie colțuri, care se îndoaie la mijloc. Coroana de colțuri, deschisă, se așază în jurul batistelor, suprapunându-se capetele, și se fixează între ele.

P

Rețete din gastronomia națională

Poltrici la

Chiar și o bună gospodină mai

N-aveți curcan?

E bună și:

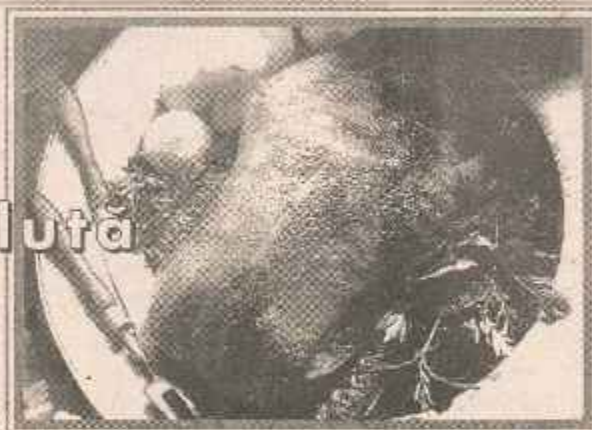
Friptura de gâscă umplută

- Vă propunem o rețetă din tradiția germană

După cum, la americani, sărbătorile de iarnă sunt de neconceput fără friptură de curcan, tot așa la nemți și austrieci, Crăciunul fără friptură de gâscă nu e Crăciun.

Iată o rețetă pentru 6 persoane: **Compoziția:** o gâscă tânără, îngreșată, în greutate de 3,5 kg.; o legătură de verdeață pentru supă; un kg castane comestibile; sare; inima și ficatul de gâscă; 200 gr. pastă de cârnați; două felii pâine prăjită îmbibate în lapte; o ceapă; un arpagic, un câțel de usturoi; 20 gr. rachiu de cireș; o lingură pătrunjel tocat; piper negru, bere pentru a stropi gâsca în cuptor; o linguriță de zahăr și puțin mioran.

Prepararea: dacă nu dispuneți de o gâscă tăiată proaspăt, folosiți una congelată, care se scoate din vreme din congelator. Ficatul și inima se pun deoparte, se spală, se usucă. Din măruntaie, verdeață și sare se fierbe o zeamă. Castanele se dau la cuptor la 200 grade, circa 20 minute. Apoi se decojesc și se săroază. Din inima, ficatul de gâscă, cu pasta de cârnați și pâinea înmuiată se face un piure prin

mașina de tocat. Se adaugă ceapa, usturoiul și câteva castane tăiate mărunț, precum și 10 gr. rachiu. Se condimentează accentuat cu pătrunjel, sare și piper. Umplutura se introduce în gâscă, iar deschiderea se coase cu ață albă. Gâsca se pune în tavă cu burta în jos. Se toarnă jumătate litru apă clocotită. Tava se așază pe treapta de jos a cuptorului, încins la 200 grade. Durata: o oră. După care pulpele se înțepă cu furculița și se scoate grăsimea din tavă, iar gâsca se frige încă o oră și jumătate. Din când în când se unge cu bere, folosind o pensulă sau o pană de gâscă. Din grăsimea scoasă din tavă, se iau 3 linguri în care se călesc castanele. Se presară zahăr (o linguriță). Sosul rezultat în tavă se degresează și i se adaugă restul de rachiu și o ceașcă de zeamă clară de gâscă. Se adaugă mioranul și se dă în clocot. Se tranșează gâsca iar umplutura se taie felii. Se servește pe un platou, castanele și sosul separat. Ca salată se potrivește varza roșie sau varză albă murată.

Mâncare
cu carne de v

Se rumenesc două cepe, se adău
tăiată, se toarnă o ceașcă de
se taie o ceapă, se rumenește,
vită) tăiată bucă
Peste carnea fiartă se pune va
niște debrețin tăiat bucă
circa 20

Cotlete de p
cu piure

Cotletele se fierb o oră și jum
pregătește sosul, rumenindu-
dele, la care se adaugă muștar
lasă să dea un clocot și se to
servesc cu piure de mero, ob
tălate și curățate sters, în p
pastă la care la stărșit

Sos i

Se taie câteva cepe în f
puțină făină. Se adaugă rădăcin
tăiate mărunț, cimbru, foi de
fiarbă în zeamă de carne tim

Ruladă de p
PER

Se curăță puul, se dezosează,
sare, piper și verdeață. Se p
mărunț și bine storși de zeamă
se unge cu untură. Se rulează
tava unsă. Se dă la cuptor o
potrivit și se servește

Spre capitalism în zbor!

**SE AȘAZĂ PORCUL
IN TAVA
ȘI SE UNGE CU UNTURĂ**

Români, ceasul porcului a sunat! A
sosit clipa cea mare, să ne
bucurăm din plin, să-i scoatem din
coteț și să-l tăiem, să-l punem la
rumenit și, în sfârșit, să mâncăm și
noi ca oamenii, o dată-n an, că
doar românii suntem!
Pentru că viața noastră e o salată,
o să începem cu

Salată de carne

Se taie felii carne fiartă sau friptură,
cartofi fierți și castraveți proaspeți
(de unde?). Se pun în castron și se
adaugă un sos maioneză, sare, apoi
se amestecă totul. Se așază în
salatieră (nu salatieră de argint) și

traveți și
bucățele de carne. Pentru 200 gr.
de carne, se iau 4-5 cartofi, 2 cas-

traveți, 100 gr.
salată verde și 1/2 pahar sos maioneză.

Tocană națională

Se alege carne de mânzat sau de vacă
de la piept sau carne de porc. Se
taie bucăți și se prăjește în tigaie,
într-o lingură de untură. Într-o cratiță
mai mare se prăjește ceapa tăiată
feloare subțiri, până se rumenește
bine. Se așază bucățile de carne
peste ceapă, se pun deasupra roșiile
tăiate felii, ardei grași tăiați ca
fideaua și se toarnă apă sau zeamă
de carne, cât să acopere totul. Se
fierbe înăbușit, scuturând din când
în când cratița, să nu se lipească
mâncarea de fund. Dacă scade, se
adaugă puțină apă fierbinte, până ce
carnea este bine fiartă. Se servește
fierbinte, cu mămăliguță.

Pentru 750 g.
carne, se iau
10-12 cepe, 2
linguri untură,
7-8 roșii, 2-3
ardei grași.

Porc la tavă

O bucată de
pulpă de 1-2 kg, sare, puțină untură.
Se sărează carnea, se așază în
tava unsă cu untură, se adaugă 3-4
linguri de apă și se dă la cuptor,
mai întâi la foc mare, apoi, pe
măsură ce se rumenește carnea,

focul se face mai slab. În tot timpul
frigerii, carnea se stropește cu
zeamă din tavă. Se ține la cuptor 1-
2 ore.

Ciorbă de potroeco

Doi litri de apă, 1 litru zeamă de varză,
măruntaiele și aripile de la pasăre
(gâină, curcan, gâscă), un morcov,
un pătrunjel, o ceapă mare, o
jumătate de țelină, leuștean, sare.
Se fierb măruntaiele cu zarzavatul și
ceapa, zarzavatul tăiat mărunț. Se ia
spuma și se adaugă sare. Când
carnea e fiartă, se adaugă zeama
de varză, fiartă separat, leușteanul și
se lasă să se dea în clocot.

Ciorbă de carne

Doi litri apă, 500 g carne de
vacă, un morcov mic,
pătrunjel, o ceapă, o sfeclă
roșie, leuștean tocat, sare.
Se pune carnea tăiată bucăți la
fier, la foc mic și se ia
spuma. Se pune sare și
se fierbe, cu capac. Când
carnea e aproape fiartă, se
adaugă sfeclă, ceapa, morcovul
și pătrunjelul, totul tăiat mărunț.
După câteva minute de clocot, se
adaugă roșiile sau bulionul. Se fierbe
acoperit până când tot zarzavatul
este fiert. Ciorba se servește
„dreasă” cu o lingură de smântână.

și mondială-

maia !

are ceva de învățat

ungurească
ită și de porc

gă varză murată bine scursă și
pă și se lasă la fier. Separat,
se adaugă carnea (de porc și de
vâsc, și se fierbe.
varză, se toarnă zeamă de roșii,
sămânță. Se mai fierb
de minute.

orc suedeze
de mere

tate în apă cu puțin sare. Se
în untură, cepele tăiate ron-
și smântână. Se amestecă, se
nă peste cotletete fierbe. Se
nut prin înăbușirea merelor,
tîn untură apă până se obține o
se adaugă puțin zahăr.

ndian

e rumenesc, adăugând și
de porumb și frunze de țelină
afin, sare și boia. Se lasă să
de 30 de minute la foc mic.

i cu ciuperci
LA

e pune un strat de ciuperci cu
un strat de gogoșari tăiați
după care se presară sare și
pușul, se leagă și se așază în
ră, o oră și jumătate, la foc
cu diverse garnituri.

Cozonac cu cacao

Rețeta ne-a fost oferită de dl Cristian Ilina, patiser la firma El Toro - Iberdrola, cu „Indicația” de a o respecta întocmai:

„Sunt necesare următoarele... materii prime: făină albă de patiserie „cinci nule” (minimum admisibil „trei nule”) - 1 kilogram, care este de bază. Se prepară așa-numitul șodou din 400 grame de zahăr, 5 bucăți ouă, lapte, esență de rom, esență de vanilie, coajă rasă de lămâie. Separat, avem nevoie de margarină - 150 de grame, ulei - 300 de mililitri, drojdie - 65(70) de grame - și cacao - 100 (150) de grame. Întâi, se pregătește maioua folosind drojdia, puțin zahăr, apă caldă și puțină făină. Se lasă la crescut. După aceea, se adaugă șodoul încălzit ce se frământă cu maioua până când începe să se formeze coca. Treptat, treptat, se adaugă margarină pentru frăgezire și se încorporează făina frământând energic până la... completa epuizare a gospodinei. Alci, mi-aș permite să sugerez gospodinei să-și invite soțul sau fiicail să-și încerce... forțele.

Uleiul se adaugă tot către sfârșitul etapei de frământare. Apoi, se ia o treime din cocă și se amestecă adăugând puțină apă caldă, puțin zahăr, esență de rom și cacao până când devine afânată. Restul de cocă se întinde cu făcălețul, așa încât să capete o formă rotundă. Partea „neagră” se întinde peste cea „decolorată”. Marginile se răsucesc puțin și se rulează totul de jos în sus, strâns bine. Forma de cozonac trebuie unsă cu margarină și tapetată cu unt și zahăr.

După aceea, gospodina trece la alte treburi, căci cozonacul este „dator” să crească. Ea poate ajuta spunând o... rugăciune. Tot secretul este că ingredientele trebuie să fie foarte proaspete și de bună calitate iar atmosfera să fie... caldă. După ce cozonacul a crescut, se unge cu gălbenuș de ou, zahăr și apă. Se coace la foc mic (160-180 de grade Celsius) timp de 45-60 de minute. Se testează starea de coacere cu clasicul pai de măsură (băt de chibrit, scobitoare etc.). După ce este gata, se lasă să se răcească puțin, se scoate cu dibăcie din formă și se așază pe un fund de lemn.

Atenție, dacă nu vă reușește cozonacul, este numai vina... dumneavoastră!”

Tort bezea

Tot testând... piața cofetărilor bucureștene, am ajuns la concluzia (și vă îndemnăm să ne acordați încredere) că cel mai fin tort care se pregătește în prezent este cel de bezea. Veți observa că este și... scump nu numai... dulce. Rețeta aparține dnei cofetar Gabriela Ilina, de la firma El Toro-Iberdrola:

„De obicei, în seara de Revelion, dulciurile sunt cam neglijate, apetitul fiind satisfăcut cu șorici, cârnați, sarmale... Așa că, îmi permit să vă sugerez că

un kilo-gram de tort va fi sufi-

cient pentru toată lumea. Dacă vă decideți să alegeți rețeta noastră, atunci trebuie să vă acordați două... zile. Nu pline, fiți siguri!

Deci, aveți nevoie de 10 albușuri, 500 grame de zahăr tos pentru blat, iar pentru crema ganaj folosiți 200 de grame de ciocolată și 200 de grame de frișcă. Bezeaua se prepară astfel: se încălzesc albușul cu zahărul, nu prea tare (atenția, să fie suportabil pentru buză) și se amestecă astfel încât să se topească zahărul. Apoi, se utilizează mixerul până la întărirea completă a bezelei.

Amestecul se toarnă în șpritz. Pe o coală albă de hârtie se trasează trei cercuri

și se umplu într-un strat nu prea gros. Se lasă la uscat. Pot fi introduse chiar și în cuptor la foc slab. Preferabil este să se lase la uscat, la temperatura camerei circa 24 de ore. A doua zi se vor dezlipi foile.

Crema se prepară astfel: tot cu o zi înainte, se fierbe ciocolata cu frișcă până când se topește complet ciocolata. Se introduce în frigider. A doua zi, se scoate, se lasă să se înmoaie puțin pe margini și se bate cu telul până se spumează. Se umple tortul și se pune la rece. Când a înghețat, se ornează. Marginea se îmbracă în 100 de grame de ciocolată topită iar fața se decorează cu frișcă. Pentru alte... împodobiri, dăm mână liberă imaginației gospodinei.

Prăjitură ungurească

120 g făină, 125 g migdale, 8 gălbenușuri, 5 albușuri, 160 g zahăr, un pahar de rom, 100 g de stafide, 160 g fructe zaharate, 130 g unt, glazură de rom

Se pisează migdalele și se amestecă cu două gălbenușuri. Se adaugă zahărul frecat bine cu restul de gălbenușuri, stafidele, fructele tăiate mărunt, romul, untul topit, făina și albușurile spumă. Se coace și se acoperă cu o glazură de rom.

Savarina suedeză

150 g zahăr pudră, 5 ouă, 150 g unt, 250 g făină, 200 g stafide, 2 linguri de coniac, coajă de portocală, rasă, sare, nucșoară. Sirop: 250 g zahăr, 1/2 l apă, un pahărel de rom.

Se freacă untul spumă, se adaugă zahărul, gălbenușurile, sarea, nucșoara, coniacul, coaja de portocală, făina, stafidele și albușurile spumă. Se unge o tortă cu fundul mobil și se toarnă compoziția. Se coace la foc potrivit 50-60 de minute.

Se scoate savarina pe o farfurie. După ce se răcește, se însiropează. Se servește rece, cu frișcă.

Prăjitură norvegiană

175 g făină, 500 g zahăr pudră, 250 g alune, 10 ouă, 175 g unt.

Se bat 7 ouă cu 250 g de zahăr pe baie de apă. Se adaugă 125 g alune pisate, amestecate cu 3 ouă, făina, untul topit și vanilia. Se toarnă într-o formă de tort unsă și se coace la foc potrivit. Separat se amestecă restul de alune prăjite măcinate, cu restul de zahăr, romul și un pahar cu apă. Se răstoarnă prăjitura și se acoperă cu acest amestec.

ALEGEȚI !

Revelion la Sinaia: 450.000 de lei Revelion la Paris: 1.500.000 de lei

Agentele de turism etalează o ofertă extrem de tentantă pentru petrecerea Crăciunului și a Revelionului și o fac cu succes desăvârșit. Când e vorba de distracție, uită românul de inflație, de șomaj sau de Văcăriul Deci, de pe la mijlocul lunii noiembrie, s-au pus în vânzare bilete pentru ceea ce ar putea deveni o minivacanță. Ferice de cei ce și-o pot oferi! Atât în țară cât, mai ales, peste hotare. Mulți consideră că este mai avantajos, nu numai din punct de vedere financiar, să sărbătorească în străinătate. Dovada? Până în 10 decembrie biletele în astfel de excursii se epuizaseră! Cea mai solicitată a fost **Franta**. **ONT Carpați** oferea opt zile de vis pe malurile Senei, începând cu data de 29 decembrie. Imaginați-vă, transport cu avionul, autocar la dispoziție, cazare în hotel de 2 stele, plimbări cu vaporețul și nesfârșite plimbări prin orașul Luminilor! Toate acestea la prețuri... accesibile: **1.350.000 de lei** (cazare în cameră dublă și fără cina de Crăciun sau de Revelion) sau **1.475.000** (varianta cu cina de Crăciun, data plecării 21 decembrie) sau **1.525.000** (varianta cu cina de Revelion). Ca avantaj, alergătura pentru obținerea

vizei de sejur revine organizațiilor. Călătorul mai trebuie doar să plătească, la CEC, taxa de **15.000 de lei** pentru trecerea frontierei. Tot **ONT Carpați** oferea și excursii în **Grecia** 9 zile (7 nopți), din 27 decembrie, transport cu autocarul, prin Salonic, Atena, Cap Sounion, Kalambaka, Meteora și multe alte locuri... istorice la preț informativ de **300 de dolari SUA și 253.000 de lei**. În **Cipru**, la Larnaca, 8 zile (plecarea 27 decembrie) te-ar costa **372 de dolari SUA plus 99.500 de lei**. Acolo, și s-ar oferi posibilitatea unor excursii optionale, cu plata pe loc, la Nicosia, Paphos, Limasol, **T r o o d o s**. Transportul este cu avionul. Însă mai trebuie îndeplinită o condiție: 600 de dolari în plus, jumătate recuperându-se la întoarcere, restul fiind necesari pentru cheltuieli optionale. Să călătorim și în **Egipt**, de Crăciun. Se pleacă din 17 decembrie și costă

535 de dolari SUA și 185.000 de lei. Și se oferă, în schimb, transportul cu avionul până la Cairo, transfer cu autocarul, 4 nopți la Cairo, cazare și demipensiune, 5 nopți croazieră pe Nil și pensiune completă, 1 noapte Hurgada cu demipensiune. Merită? Nu știm! Iar acum este prea târziu să vă îndemnăm să verificați. Oricum, cei ce călătoresc sunt,

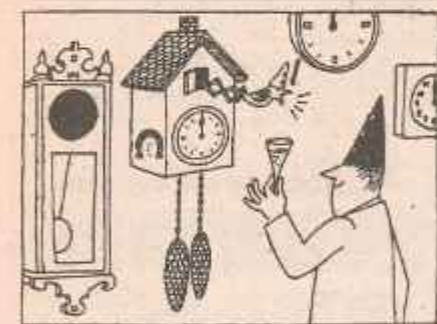
aproape exclusiv, oameni de afaceri, doctori sau pensionari cu rude în străinătate. Trebuie să ai un dosar curat ca... lacrima, altfel nu poți obține viza. Sunt excluși apriori, șomerii și țiganii sau cei ce nu au în cont cel puțin 2000 de dolari. Lasă, că a apărut un patiser (privatizat) ce a prezentat un cont cu nu mai puțin de... 18 milioane de lei!

Caraiman sau Internațional. De Crăciun este mai ieftin! Cina costă numai **60.000 de lei** față de **200.000** cea de Revelion. Locul este **12.500** față de **15.000** iar masa numai... **15.000 de lei** pe zi față de **20.000 de lei** în perioada Revelionului. Exemplu este pentru hotelul Palace din Sinaia. La **Predeal**, tot cinci nopți, tot de Revelion costă **380.000-650.000 lei** tot în funcție de categoria hotelului: Orizont, Rozmarin și Cioplea. **Brașovul**, ocupat cam jumătate, pune la dispoziție hotelurile **ARO Palace** și **Capitol** pentru suma de **250.000-300.000 lei** de persoană. În **Eforie Nord**, la hotelurile Bran, Bega, Brad, 4 nopți, cazare și masă plus cina de Revelion costă **150.000 de lei**. Stațiunile: **Herculane, Covasna, Căclulata** nu sunt solicitate deloc, având în vedere că de sărbători nu se fac tratamente. Totuși, de exemplu, 4 nopți cazare, masă și cină de Revelion, ba chiar și carnaval pe 1 ianuarie, la **Cozia din Căclulata** costă **192.000 de lei de persoană**.

Mai ieftin și nu prea, un revelion la Sinaia, Predeal, Herculane

Ne-am gândit că, poate, ar fi mai indicat pentru... punga noastră să... călătorim cu Noroscop, în țară. Cea mai solicitată a fost **Sinaia**, ocupată în totalitate. Cinci nopți și cina de Revelion face între **320.000 și 450.000 de lei de persoană** în funcție de hotelul ales: Palace,

Spațiul nu ne permite să... aprofundăm chestiunea ofertei turistice. Nu ne rămâne decât să vă sfătuim să priviți vitrinele agențiilor respective. Atențiune, prețurile nu sunt afișate!

Anul nou in lume

Cate tari atâtea datini

Celebrarea Anului Nou la 1 ianuarie este legată de tradiția romană, care atribuia zeului Janus - simbol al luminii și Soarelui - meritul tuturor începuturilor. În această zi, românii schimbau magistratura, își ofereau daruri și asistau la jocuri sportive.

În anul 46 î.Ch., cu concursul astronomului Sosigene, din Alexandria, și al romanului Flavius, Julius Caesar, în calitate de pontifex maximus, dispune o reformă a sistemului calendaristic roman. Inspirându-se din astrologia egipteană, schimbă data sărbătorii Anului Nou calendaristic de la 1 martie (prima lună de primăvară, dar și de început de an) la 1 ianuarie.

Ulterior - adică în decursul multor secole - mutația a fost preluată de multe țări și pboare ca sărbătoare tradițională de început a unui nou an calendaristic. Dar acest lucru nu a avut loc peste tot fără proteste. În Anglia, de exemplu, Anul Nou se serba la 25 martie. Când s-a introdus reforma calendaristică, în 1751, s-a acceptat ca noul an să înceapă, ca și în alte părți, la data de 1 ianuarie. Și s-au întâmplat lucruri nostime: a fost prezis sfârșitul lunii, iar femeile, „îmbătrânite” brusc cu aproape trei luni, au cerut... guvernului „să le redea tinerețea”.

În majoritatea țărilor, Anul Nou, Revelionul, se sărbătorește în noaptea de 31 decembrie spre 1 ianuarie, dar nu peste tot chiar în același timp, ci în funcție de fusul orar. Iar unii pot chiar să rămână... fără sărbătoare. Astfel, navigatorii care în ajun de An Nou călătoresc din Insulele Samoa spre Australia, indiferent de viteza vasului, trec peste linia convențională a timpului - linia schimbării datelor. Pornind la drum în zori zilei de 31 decembrie, ei ajung a doua zi în Australia, dar acolo în loc de 1 ianuarie este... 2 ianuarie.

În Birmania, noul an începe în aprilie, o dată cu „Sărbătoarea apelor”: stropirea celor dragi și apropiați cu apă, simbol al rodniciei. În Israel, Anul Nou se stabilește de la un

an la altul, în funcție de sărbătoarea religioasă Yom Kippur, care, conform dogmei, nu trebuie să cadă vinerea sau duminica... În calendarul musulman, care nu recunoaște rotirea Pământului în jurul Soarelui, Anul Nou se celebrează succesiv, la începutul fiecărui anotimp al anului. În Vietnam, întâmpinarea noului an are loc la începutul primăverii, iar în China - sărbătoarea se desfășoară în prima zi cu lună plină când Soarele se află în Constelația Vărsătorului.

Nu există colț al pământului unde oamenii să nu serbeze noul an, venit din rezervele nesfârșite ale veșnicului Cronos. Și, peste tot, cumpăna dintre ani - prilej de rememorare a bucuriilor din anul care se încheie, dar și de noi speranțe legate de cel care vine - este întâmpinată cu obiceiuri specifice. Iată deci câteva dintre datinile de Revelion și Anul Nou ale diferitelor popoare.

În îndepărtata Indie, spsirea Anului Nou este cinstită printr-o sărbătoare populară specială. Pretutindeni se aprind ruguri, în jurul cărora oamenii așteaptă - fascinați de jocul uriașelor limbi de foc - clipa în care tradiționalul lapte cu orez va da în clocot. Este clipa ce vestește un an nou pe care oamenii și-l doresc îmbelșugat și plin de bucurii. În Islanda, la masa de Revelion este nelipsită plăcinta denumită „riisi puuro”, având ascunse într-un colț câteva boabe de orz. După cum spune datina străveche, cel ce nimerește în bucata sa de plăcintă boabele de orz se va căsători, iar dacă e deja blagoslovit cu o nevastă, atunci anul nou îi va aduce o odraslă.

Anul Nou este sărbătoarea preferată a japonezilor. Într-adevăr, în Japonia, în cinstea sa se fac un noian de pregătiri. În dreptul fiecărei case se împănă ramuri verzi de pin și tulpini de bambus, simbol de viață lungă. La uși, de o stooră împletită din pai de orez, atarnă hârtii colorate, tălate artistic: la mijloc sunt prinse un uriaș rac roșu, o mandarină și câteva spice de orez. O străveche credință spune că, în felul acesta duhurile rele sunt ținute la distanță, iar anul ce

vine va aduce numai fericire și sănătate. De asemenea, în noaptea de Anul Nou, copiii așează sub pernă un desen înfățișând o corabie cu pânze, ceea ce înseamnă - spune obiceiul străvechi - că și se vor realiza dorințele. La miezul nopții, gongurile templelor bat de 108 ori. Este o tradiție de veacuri, înnoită doar prin faptul că, astăzi bătăile de gong sunt... transmise la radio.

Și în Scoția, Revelionul prilejuiește petreceri dintre cele mai zgomotoase, iar 1 ianuarie constituie o dată respectată cu sfîntenie. Anul Nou (Hogman) este, de fapt, sărbătoarea cea mai iubită de scoțieni. Ea este întâmpinată cu sunetul tradiționalelor cimpoaze, toți oamenii înveșmântându-se în costume naționale. Bărbații înalți și bruneți sunt oaspeți bine veniți în orice casă scoțiană în ajunul Anului Nou, mai ales dacă pășesc primii, după miezul nopții, peste pragul locuinței. Acesta este un semn de noroc. De Anul Nou, scoțienii nu intră în nici o casă străină fără să aducă în dar o bucată de cărbune și o scrumbie. După datină, cărbunele simbolizează căldura, peștele - belșugul.

Pe străzile orașelor din Italia, trecătorii sunt rari în noaptea de Anul Nou. O seculară tradiție spune că, aruncând în această noapte toate vechiturile din casă, oamenii își vor cumpăra mai ușor lucruri noi. De aceea, în explozii de petarde și ploaie de confetti, de la ferestre zboară în stradă oale, veselă, scaune vechi, paturi etc. Italianii au însă datini și mai puțin contondente: astfel în prima zi a Anului Nou, țărani execută, simbolic, câteva lucrări agricole, pentru ca să aibă parte de o recoltă bună și de o viață liniștită.

La Madrid, în Spania, odată stinse cele 12 băi ale orologiilor, străzile sunt invadate de locuitorii orașului, ieșiți cu mic cu mare să întâmpine Anul Nou. Bucuroși, madrilenii aruncă unii asupra altora confetti, flori și boabe de struguri.

Crăciunul maestrilor

Deși trăiesc într-o lume aparte, țesută din sunete vrăjite, muzicienii sunt, și ei, oameni obișnuiți, care își doresc să petreacă sărbătorile alături de cei dragi. Uneori, însă, drumurile gloriei îi poartă departe de casă și atunci chiar Crăciunul devine prilej de nostalgie și dor de casă.

Moș Crăciun o va însoți pe **Angela Burlacu Gheorghiu** de la Covent Garden la Viena unde, alături de soțul ei, va rememora, în noaptea de Ajun, imensul succes londonez în „Traviata” și își va imagina, poate cu emoție, cum va fi debutul în „Boema”, la Staatsoper, în 29 decembrie. Ce cadou mai frumos poate fi oferit unui solist de operă în aceste zile de sărbătoare? Angela Burlacu Gheorghiu va împodobi bradul tradițional cu globuri colorate, dar, mai ales, cu un nou pas important într-o carieră care, la cei 29 ani ai săi, include, deja, spectacole pe marile scene ale lumii. Să-l dorim ca anul viitor Moș Crăciun să-i aducă, în toțba sa plină de surprize, debutul la Scala din Milano.

Depart de casă va fi și maestrul **Marin Constantin**, alături de corul Madrigal, pentru că, după turneul efectuat în Spania, într-un traseu amețitor, vor trebui să aștepte cursa aeriană către București, așa că... La Burgos, Santander, Cadiz, Granada etc. au cântat celebrul Florilegiu bizantin, dar și colinde românești și spaniole și, pentru că dl. ambasador Dărie Novăceanu l-a întrebat ce fac madrigaliștii de Crăciun, vor fi oaspeții Ambasadei

Române din Madrid unde, bineînțeles, în jurul bradului, vor cânta „Bună dimineața la Moș Ajun”. Maestrul va fi alături de soția sa, membră în corală, dar ceilalți colegi vor trimite un gând bun acasă, la copii, păstrând darurile până la... Sf. Ștefan.

În schimb, maestrul **David Ohanesian**, un mare cântăreț, dar și un mare gospodar, a făcut pregătiri serioase pentru Crăciun, ca orice bun creștin. „De Ignat am lăsat porcul... de pe listă”, ne-a spus răsând, dar la Sărbătoarea Nașterii Domnului va fi la Biserica Armenească, împreună cu soția sa. În

prima zi de Crăciun, mătușa sa va împlini 87 de ani, așa că o vor sărbători în familie, conform tradiției și, cu siguranță, maestrul va cânta colinde, pentru că este un mare iubitor al folclorului românesc, pe care îl interpretează, totdeauna, cu patos.

Revenit dintr-un turneu în Germania, maestrul **Cristian Mandeal** se pregătește pentru concertul de Crăciun pe care îl va dirija în 23 decembrie la Filarmonica „George Enescu”, după care, urând „Sărbători fericite” membrilor acestei instituții al

cărui director este, își va petrece Crăciunul în familie, alături de soția și fetița sa și, poate, vor da o fugă și la Sinaia. Un respiro înaintea unor noi concerte, înregistrări și turnee.

După concertul pe care l-a susținut, în 17 decembrie, la Timișoara, comemorând, astfel, alături de Filarmonica Banatului dirijată de Remus Georgescu, împlinirea a 5 ani de la izbucnirea evenimentelor din '89, maestrul **Dan Grigore** va avea, la București, un program încărcat incluzând și lucrul cu studenții săi (chiar dacă e vacanță). Sărbătoarea Crăciunului îi va oferi câteva clipe de răgaz, petrecute împreună cu soția și fiul, în ambianța agreabilă a apartamentului său și unde cu siguranță, va găsi daruri frumoase aduse de Moș Crăciun.

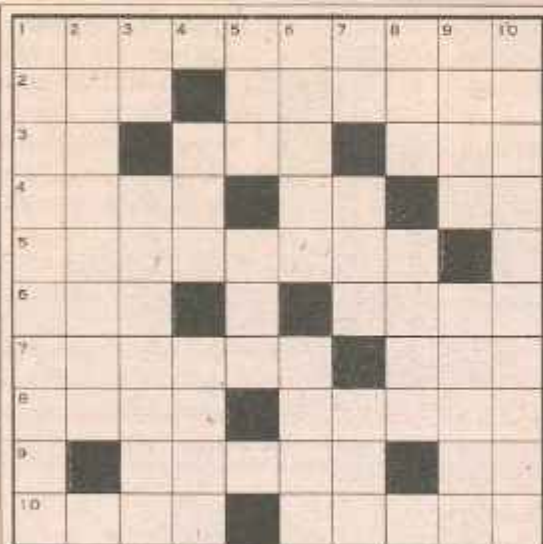
Prin post,

Omul dovedește și trăiește în comuniunea iubirii cu Dumnezeu și cu semenii săi

Care este semnificația profundă a postului Crăciunului în ortodoxism, ne explică prof. pr. **Dumitru Popescu**, decanul Facultății de Teologie Ortodoxă, profesor de teologie dogmatică:

„Biserica ortodoxă are în tradiție patru posturi pe an: postul Crăciunului, care începe pe 15 noiembrie, postul Paștelui, postul Sfinților Apostoli Petru și Pavel și postul de la Adormirea Măicii Domnului. Postul Crăciunului nu se deosebește prin nimic față de celelalte, ca semnificație sau rost. Rolul postului în viața spiritualității trăirii noastre creștine este unul foarte important, căci dă omului posibilitatea, în primul rând, să se ridice peste patimile din el și să se înalțe către Dumnezeu. Spre deosebire de alte confesiuni creștine, noi socotim că materia, trupul nu sunt rele sau „necurate”, ci reprezintă creația lui Dumnezeu. Ceea ce este rău în om sunt patimile, acele mișcări iraționale care-l alungă de sensibilitatea acestei lumi, subminându-i nu numai sănătatea spirituală, ci și pe cea fizică. Asceza, înfrânarea, semnifică tocmai facerea voinței lui Dumnezeu și nu pe cea a omului. Postul are acea menire extraordinară de a conferi omului o subtilitate, o transparență interioară care-l dă posibilitatea să-l sesizeze pe Dumnezeu, nu ca un concept abstract, ci ca o realitate supremă și absolută de unde primește Lumina, Viața și iubirea după care este însetat sufletul omului. Înălțarea către Dumnezeu nu înseamnă o evadare din lume, o uitare a semenilor. Ea se realizează numai în măsura în care omul participă, nu numai cu sufletul ci și cu trupul, prin săvârșirea de fapte bune, care se îndreaptă către semen, către aproapele său. Postul dă omului posibilitatea să se gândească la faptul că hrana, bunurile materiale, tot ce are el în lumea aceasta nu-i aparțin în exclusivitate, ci sunt și pentru semenul lui. Postul îi dă posibilitatea să se împuțineze mai puțin cu bunătățile acestei lumi și din ele să împărtășească celor ce sunt în suferință. Căci, criteriul ultim al judecății lui Dumnezeu nu este nici postul în sine, nici rugăciunile, ci comportamentul față de semen. În creștinism, cine iubeste pe Dumnezeu, iubeste pe aproapele lui. În fine, postul este rânduit ca omul să se poată împărtăși, cu trupul și sângele lui Christos, toc ca arde spini păcatelor din ființa omului, care-l purifică, îl sfințește și-l desăvârșește în interiorul ființei lui. Dumnezeu îl măntulește pe om, numai dacă aceasta este voința omului, adică dacă la lucrarea lui Dumnezeu se adaugă și lucrarea omului. Altfel, fără această pregătire spirituală profundă, împărtășania devine un act mecanic fără nici o semnificație. În concluzie, prin postul Crăciunului, credinciosul are posibilitatea să se pătrundă în întreaga sa ființă de Lumina necreată a dumnezeirii și de iubirea lui Dumnezeu, căci Christos este considerat a fi Soarele care soare al Dreptății care încălzește viața ființelor om cu iubirea lui. În fond, postul este mijlocul prin care omul dovedește și trăiește în comuniunea Luminii și iubirii cu Dumnezeu și cu semenii săi.”

HIBERNALA

ORIZONTAL: 1) Cu vorba ei îngheață apele (fig.). 2) Vin și pleacă, la mijlocul iernii - Troiene de zăpadă. 3) Constantin Georgescu - Creangă - Animal vesel. 4) Exclamație de nostalgie - Loc terminus până unde poate pătrunde gerul - Curbat la mijloc! 5) Locul unde se dau copiii cu sâniile. 6) Hotar... fără margini! - Turtur de gheață (inv.). 7) Se îmbracă în alb în timpul iernii - Unitate de lucru mecanic. 8) Plantă erbacee, folosită ca hrană pentru porci - Scriitor român (Fănuș, n. 1932), autorul volumului „Ninge în Bărăgan” și al scenariului de film „Vremea zăpezilor”. 9) Un om cu sânge rece - Scoase din fire! 10) Poet ardelen (Emil: 1886-1954), autorul poeziei „Ninge” - Vehiculele iernii.

VERTICAL: 1) Poet român (Alexandru: 1854-1920), autorul poeziilor „Noapte de decembrie” și „Noapte de ianuarie”. 2) Întepenit de frig. 3) Începe ninsoarea! - Piatră adusă de ghețari și așezată în regiunile cu care nu are nimic comun. 4) Cută a pielii - Acid organic natural. 5) În final - Iar (inv.). 6) Noroi - Alt nume al anasonului. 7) Creatură făcută de copii din zăpadă - Pe vârful muntelui - Secat la mijloc! 8) E rece în timpul iernii - Fulg de zăpadă. 9) Stea (fig.) - Dezvăluirea forțelor naturii (pl.). 10) Bloc mare de gheață ce plutește pe mările polare (pl.).
Dicționar: EHEI, STUR, ERG, STIR, URIC, EAR.

Revelionul vesel

După masa copioasă de Revelion, un cetățean nu se simte bine și se duce la medic.

- Dezbrăcați-vă! îi spune asistenta, poftindu-l apoi în salonul de așteptare. Aici erau mai mulți oameni dezbrăcați. Noul venit i se adresează unuia:

Nu știu ce rost are să mă dezbrac, când pe mine mă doare în gât.

- Asta-i nimic, pe lângă ce am eu! - răspunde interlocutorul.

- Ce ai?

- O telegramă cu felicitări de Anul Nou pentru doctor. Știi, eu sunt poștaş.

- Da ce credeți, domnule, că el mănâncă așa ceva?

- Anul trecut am cam întrecut măsura la masa de Revelion și mi-a fost foarte rău. Dar câinele acesta mi-a salvat viața! - povestește cineva vecinului său.

- Cum așa?

- Păi, când a venit doctorul de la Salvare cu doi însoțitori, să mă ia să mă ducă la spital, norocul meu a fost cu câinele, care nu i-a lăsat să se apropie de mine!

În preajma sărbătorilor de Anul Nou, coadă mare la măcelărie.

- De ce l-ai lăsat pe bătrânul acela să plece fără să plătească? - întreabă un măcelar pe colegul său de muncă.

- Cadou din partea mea de sărbători. Merită! Știi? El a fost profesorul meu de facultate și, dacă nu mă pica mereu

la examene, poate că ajungeam inginer!

Pregătirile în vederea Revelionului sunt în toi.

Soțul îi spune enervat soției:

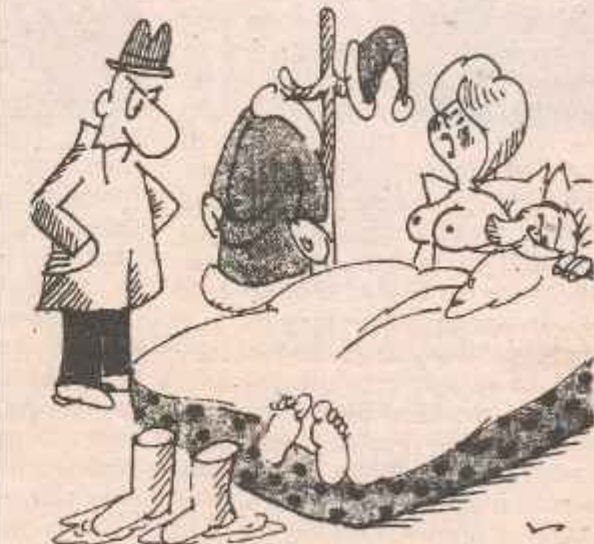
- Toată ziua nu te aude omul decât că vrei rochii, rochii și iar rochii. Altfel nu te mai interesează! Ceva mai înălțător și pe măsura tal!

- Al Bine că mi-ai adus aminte. Mai am nevoie de o pereche de pantofi și o pălărie!

În seara de Revelion, într-un restaurant a intrat un cal, a cerut o sticlă de coniac pe care a băut-o dintr-o singură înghițitură. Un client este foarte șocat și-l întreabă pe șeful de sală:

- Ce spuneți de asta, domnule, nu vi se pare neobișnuit?

- Total neobișnuit! Știi, de obicei bea numai bere!

Misteriosul Neptun va influența și în 1995 semnul dumneavoastră zodiacal. Chiar dacă existența vă va îmbrăca adeseori cu aspecte riscante, veți trece cu bine peste acestea descoperind, privind puternic în interiorul domeniului cultural, aspecte inedite din domeniul culturii și al artei, necunoscute dumneavoastră până acum, aspecte care vor avea darul să dea o nouă înfățișare vieții dv. Având nevoie de bani în timpul verii veți hotărî prin iulie să mai faceți și altceva în afară de profesie. În octombrie veți fi nevoit(ă) să renunțați la munca suplimentară pentru că statutul dumneavoastră profesional va fi pus în discuție. Acest an vă oferă șansa unei interesante legături romantice. „Nodul” sentimental existent trebuie desfăcut prin aprilie-mai, dar păstrați-vă sensibilitatea dându-i posibilitatea îndrăgostitului de lângă dv. să se afirme.

Dacă 1994 a fost un coșmar pentru dv., cu începutul lui 1995 acesta va lua sfârșit. O dată cu „Ziua păcălelii”, veți ocupa o poziție de forță prin care vă veți regăsi calmul și echilibrul caracteristice. Eforturile depuse în martie și aprilie vor fi răsplătite de banii ce vă vor umple buzunarul. Cuplul Uranus-Pluto va exercita o puternică influență asupra vieții sentimentale. Veți ajunge cu greu și părere de rău să vă dați seama că partenerul vă pune întotdeauna pe locul doi, dar luna noiembrie vă va aduce în cale spiritul compatibil, sensibil și inteligent de care aveți atâta nevoie. Dar despre căsătorie s-ar putea vorbi prin 1996. Ideile dv. ingenioase vor căpăta finalitate meritând cu prisosință să eliminați inhibițiile personale și să folosiți șansa de a începe o activitate cu adevărat importantă.

„Conservatorul” Saturn va continua să influențeze viața dv. În lunile de vară vă trebui să vă asumați rolul de „regizor”, pentru că membrii familiei dv. vor încerca să-și uite „partiturile”. Atitudinea de autosacrificiu care vă caracterizează nu vă va ajuta atât de mult pe cât credeți. Veți avea parte din februarie și până în aprilie de un lanț de surprize neplăcute, iar în august veți hotărî să vă schimbați poziția profesională, aspirând către ceva mai interesant și mai rentabil. Veți reuși să aflați prin noiembrie că această hotărâre a fost foarte bună, pentru că drumul propriu pe care ați pornit, în acord cu convingerile și intuițiile dv., vă va aduce multe satisfacții. În viața sentimentală vor

fi unele necazuri cu partenerul, dar vor lua sfârșit în primăvară, rămânând așa tot restul anului.

Nu disperați! Noul an va înlătura ceața, norii și ploala din jurul dv. aducând soarele și căldura cu care sunteți atât de obișnuit(ă). Începând cu februarie, datorită unor schimbări semnificative veți schimba activitatea creativă reușind să cunoașteți bucuria succesului. La serviciu totul va fi bine, veți primi angajamente importante prin iunie, dar cheia succesului va fi în septembrie când veți relua o idee din 1994 și o veți întoarce la 180 grade. Deși prietenii vor abunda, confortul cuplului va rămâne în stare de aspirație, acest lucru datorându-se în mare parte faptului că vă doriți o relație care să corespundă doar vederilor dv. Veți fi obligat(ă) să faceți totuși un compromis pentru că vara vă va aduce o pasiune și dacă flacăra a fost aprinsă n-o mai puteți stinge.

O dată ce veți pași în 1995 nu veți mai dori să priviți peste umăr la 1994. Pe măsură ce proiectele dv. își vor găsi treptat întruparea, satisfacțiile dv. vor fi imense. Acestea vor avea darul de a vă ajuta să faceți față schimbărilor ce vor apărea în planul profesional. În timpul verii veți petrece mult timp plăcut cu familia. Combinația superbă dintre Venus, Marte și Jupiter va transforma luna noiembrie într-o minunată perioadă romantică. Veți avea parte de o nouă și superbă pasiune.

1995 vă va aduce o schimbare fundamentală în atitudinea dv. Va trebui să consumați multă energie pentru a rezolva situația familială care va lua sfârșit în iunie. Aceasta odată terminată, vă veți putea înscrie pe o curbă ascendentă în capul căreia va fi sursa dv. de câștig, aceasta numai dacă reușiți să vă păstrați atitudinea preponderent conservatoare. Mențineți toate posibilitățile deschise în ceea ce privește cariera, înscriindu-vă în curentul general din timpul verii. Totul va fi minunat. Pluto va influența sectorul relațiilor sentimentale, și dezvoltări ale unor relații explozive sunt posibile. Vă veți întoarce însă la vechea matcă la începutul toamnei și veți lupta

până în noiembrie pentru refacerea cuplului.

Radicalismul specific lui '95 nu vi se potrivește și totuși contribuția dv. importantă, în toate sectoarele vieții, din acest an, va fi tocmai propovăduirea către cei prea îndrăzneți a necesității de a folosi „centura de siguranță”. Comunicativitatea dv. va cunoaște desmomente de apogeu. În cursul primăverii veți reuși să faceți pași importanți în ceea ce privește cariera. Asigurați-vă că eforturile pe care le depuneți pentru a-i ajuta pe colegi vor fi corect recompensate. Dând dovadă de calm, veți reuși să treceți cu bine singura criză economică din acest an, care va avea loc în octombrie. Eferescența vieții sentimentale din ultimii ani este pe cale să se estompeze, oferindu-vă șansa reechilibrării. Veți constata însă, în a doua parte a anului, că incendiul este gata să re izbucnească și veți fi nevoit(ă) să turnați picături mici și dese de apă pentru a-l menține stins, având ca scop liniștea și fericirea cuplului dv.

Veți avea parte de excelențe posibilități de autoperfecționare datorită tranziției de semne a planetelor Uraniu și Pluto. Veți fi recompensat(ă) cu recolte bogate în următorii ani dacă veți proba curajul ce vă este caracteristic și vă veți asuma riscurile, implicându-vă în acțiuni inedite. Mijlocul lui ianuarie vă va face să puneți în balanță cariera și oportunitățile profesionale. Va fi bine să ascultați staturile prietenilor, date cu ocazia sărbătorilor de Paște, și să începeți studiul unor limbi străine. Nu veți regreta. Dacă nu aveți deja o relație stabilă, 1995 vă va face să duceți o luptă grea pentru a alege, din mulțimea de persoane atrăgătoare, pe cea care merită acea legătură stabilă de care dv. aveți atâta nevoie.

Ritmul lent din 1994 al vieții dv. va fi transformat într-unul accelerat. Deschizând, cu greu, poarta posibilităților inedite, veți reuși în acest an impulsul hotărâtor ce va pune în mișcare ciclul de evenimente fericite pe toate planurile. Chiar dacă situația financiară este pe linia de plutire, în august când veți „zdruncina” obișnuitul, bugetul vă va putea oferi mult mai mult decât strictul necesar. Legătura care v-a făcut să vă simțiți deseori o persoană „încorsetată”, o veți rupe în octombrie, iar pe 11 noiembrie veți cunoaște acea per-

soană pe care ați așteptat-o toată viața.

Acționând atunci când trebuie, bădând fierul cât este cald, vă veți bucura de împliniri, ignorând părțile perioadei faste, care este pentru dv. anul 1995. Venus, planeta care vă protejează, vă va da o mână de ajutor înlăturând cât de cât obstacolele și făcându-vă să nu vă faceți nici o grijă în privința banilor. În august veți accepta extraordinara afacere profesională propusă în luna martie, iar în octombrie reușitele vor fi mai mult decât mulțumitoare. Relațiile intime nu vor avea de suferit decât foarte puțin în aprilie și octombrie, dar totul va tranzita spre o fază plăcută și lipsită de prejudecăți, care se potrivește afinității Balanței pentru calm, plăcere și armonie. Veți putea, totuși, încerca prin august niște asumări de riscuri în plan emoțional și sexual.

Un an minunat pentru dv., mai bun nici că se poate. Folosiți-vă deci calitățile acolo unde ar da cele mai bune rezultate. Încercați să dați loviturile de grație din martie și septembrie, iar activitatea de zi cu zi vă va aduce banii atât de necesari. Drumul plin de gropi, urcușuri și coborâșuri al vieții profesionale de la începutul anului se va transforma repede într-o șosea dreaptă și bine „asfaltată”, cu succese și mulțumiri. Deși pe parcursul anului viața sentimentală va curge liniștit, o dată cu intrarea lui Venus sub semnul zodiei dv. (octombrie) vor avea loc răbufniri ale pasiunii, răbufniri ce vor clătina puternic stabilitatea cuplului. Deci, mare atenție!

Ținând sub control evenimentele, veți avea posibilitatea să „dictați” ideile forță ale anului. Veți beneficia de o protecție aproape divină în aprilie și iulie când nu veți reuși să greșiți, chiar dacă încercați. În ianuarie și iunie stresul datorat exagerării eforturilor profesionale vă va putea transforma într-o persoană hiperirascibilă. La sosirea toamnei totul va intra în normal. Fiind o persoană singuratică, vă veți putea trezi ușor într-o relație stânjenitoare, dar pentru relațiile sentimentale anul '95 va fi în general unul bun.

BILANT SPORTIV MONDIAL: un altfel de clasament

Ca în fiecare an, în preajma sărbătorilor de Crăciun, revista americană Forbes, specializată în economie, publică propriul său clasament în ce privește sportul mondial. Bineînțeles, criteriul fiind

veniturile realizate de diferiți campioni, în conformitate cu preocupările amintitului hebdomadar. Ierarhie nu lipsită de interes, mai ales anul acesta apărând câteva veritabile surprize.

Michael Jordan - baschet

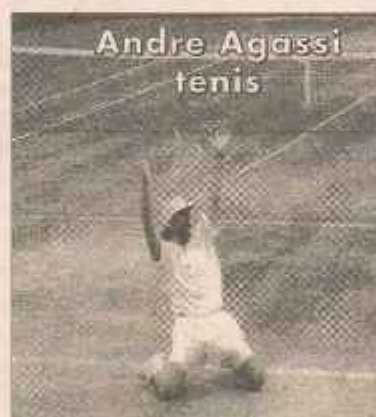

Steffi Graf - tenis

Nigel Mansell - Formula 1

În primul rând, locul întâi este ocupat de un veritabil pensionar, fostul baschetbalist american **Michael Jordan**, care, după cum se știe, s-a lăsat de mai bine de un an! El încasează, totuși, un salariu, care, n-o să vă vină să credeți, este de exact 10.000 dolari anual. Atâta îi poate oferi o modestă echipă de baseball, care activează într-un fel de categorie C a campionatului american. Dar imaginea lui Jordan a rămas intactă, așa încât sponsorii, diversele firme cărora le face reclamă, i-au vărsat în 1994, în cont, peste

Andre Agassi
tenis

30 milioane dolari. La aproape jumătate se ridică suma încasată de un alt baschetbalist, **Shaq O'Neal**, clasat pe locul 2, de data aceasta în activitate, în timp ce pe poziția a treia a acestui podium sui-generis figurează un jucător de golf, **Jack Nicklaus**, cu 11 milioane dolari.

Shaquille O'Neal
baschet

Iată, însă, și repartizarea pe discipline a celor 40 de locuri „contabilizate” de **Forbes**, înainte de a consemna și alte surprize: cinci baschetbaliști, trei jucători de golf, un hocheist, șapte jucători și jucătoare de tenis (**Andre Agassi**, al patrulea mondial, este aici primul), șapte jucători de fotbal american, unul de baseball, șapte pugiliști și opt piloți de automobil. Printre toți aceștia, un singur practicant al soccer-ului, italianul **Roberto Baggio**, situat abia pe locul 35, cu venituri de 8 ori mai mici decât Michael Jordan. În ce privește piloții, o situație curioasă o prezintă campionul mondial al Formulei 1, **Michael Schumacher**, doar locul 30, devansat de trei dintre învinșii săi pe pistă. Între care, **Gerhard Berger** (locul 5 „mondial”) are și cel mai mare salariu dintre toți cei 40, cei ce-l devansează „bătându-l” la contracte publicitare.

Joe Montana
fotbal american

NOI GÂNDIM ȘI CÂND MUNCIM! SALVAREA BUGETULUI

- PROIECT -

Știți cum e de sărbători, lumea se împacă, nu se face să ne stea sarmău-n gât din cine știe ce ranchiună, așa că ne-am gândit să ajutăm amărătul ăsta de guvern, care se zbate

în atâtea nevoi. Să uităm că de Crăciunul ăsta ne-a scăpat de pericolul colesterolului - mai puțin carne -, că în loc de brad (cât întreținerea unei garsoniere pe o lună) am pus o crenguță, oricum mai potrivită, ca dimensiuni, pentru a acoperi cadourile.

Așa se face că, lucrând la retrospectiva sportivă a anului, ne-a venit ideea salvării bugetului. Simplu ca bună ziua; ne și mirăm că nu le-a venit și altora, oricum mai pricepuți în chestia bănușilor. Iată, în 1994, sportivii români n-au avut de lucru și au cucerit la marile competiții - Campionate Mondiale și Europene, numai - peste 200 de medalii, cam jumătate de aur. Pentru aceste succese, în mare mărinimie sa guvernul a acordat premii. În bani. Tot așa, răsfoind prin documentare, am putut constata că, la un premiu de, să zicem, un milion, impozitul e cam 65 la

sută, care aleargă, mai ceva decât Ben Johnson în momentele de vârstă ale dopajului său, la buget.

Și acum, propunerile. Dacă socotim că în 1995 vor fi mai multe competiții mari decât în anul ce-l încheiem, putem conta, deci, pe cel puțin 200 de medalii. Mărind premiile (că dă bine și la populație, „uite, domn'e, știm să ne prețuim valorile!”), să zicem, la 50 de milioane medalia, în medie, se ajunge la frumoasa sumă de 10 miliarde. Și cum, dacă n-ar fi sponsorii, cel puțin federațiile mai acătării n-ar putea să acorde nici un fel de premii, rezultă că impozitele respective vin direct de la alții.

O altă sursă importantă o reprezintă fotbalul, care mai prezintă și avantajul că nu ia nici un ban de la buget. El numai dă. Impozite, desigur. Aici e o pâine albă de mâncat, pentru că știți

cum sunt fotbaliiști: le-ai promis primă de un milion, domnule club, atât le dai, impozitul te privește. Așa că la 1 milion primă, varșă mătăluță 1,3 milioane la buget (atâta face). Înmulțim cu jucătorii și cu numărul de meciuri și veți vedea că avem de-a face cu cea mai bună afacere guvernamentală. Descoperirea mult visată de alchimiști a fost realizată, mai abilită chiar, că bieții visători tot consumau ceva, parca plumb. Or, aici, nimic-nimicuță.

Ca să nu mai vorbim că și echipa națională merge bine, poate ne calificăm la „europene”, iar o primă, în valută, c-așa se procedează, de, să zicem, 10.000 dolari „în mână” înseamnă, practic, 15.000 dolari impozit.

Să începem, așadar, anul sportiv 1995 sub deviza: „Fiecare campion să asigure cel puțin un salariu de ministru!” Succes deplin!

George Arion vă relatează din Barintown

Retragerea la pensie

Aseară au arătat la televizor execuția unui dictator dintr-un stat îndepărtat și a soției sale. A fost un spectacol care m-a umplut de oroare. Gloanțele le-au smuls bucăți de carne din trupuri. S-a risipit în vânt fala lor. Onorurile de care s-au bucurat în viață s-au pulberizat ca și cum n-ar fi fost niciodată. Au rămas două cadavre în două bălți de sânge lângă un zid răpiciugos. Înainte tremura o țară numai când li se rostea numele. Acum nimănui nu-i mai era frică să-i sculpe și să-i împoaste cu noroi. Potrivit comentatorului, poporul acela mic a răsuflat ușurat. A scăpat de frigul din case iarna, de foame, de sămbete și duminici lucrate fără

filozofie amară.

Am închis televizorul muncit de gânduri și m-am întins alături de soția mea care deja adormise. Somnul mi-a fost însă liniștit și profund.

De obicei, dorm agitat când îmi schimb locul sau sunt răscolit de vreo întâmplare, frământat de vreo problemă. De data asta, în vila pe care am cumpărat-o în Barintown, în urmă cu câteva zile, am dormit excelent, deși era prima noapte pe care am petrecut-o aici. Nici un coșmar. Nici un junghi sau vreo durere de cap care să-mi dea insomnie. Iar la trezire n-am mai avut acel gust îngrozitor în gură, ca după un chef îndelungat. Și m-am sculat, lucru într-adevăr

remarcabil, cu zâmbetul pe față.

La micul dejun - ceai cu pâine prăjită, unt, dulceată, ou moale - l-am povestit doamnei mele ce-am văzut la televizor. Evident, am încercat, pe cât posibil, să îndulcesc relatarea. Episoadele macabre le-am sărit sau le-am prezentat fără detalii naturaliste. S-a arătat viu interesată și s-a bucurat c-am înregistrat emisiunea, dornică s-o vadă cât mai curând. „Dar nu foarte curând”, a adăugat ea cu un aer ușor visător. Am ieșit pe terasă ca să ne bem cafelele.

„E ceva deosebit în atmosferă”, a observat soția mea. „Se simte până aici mirosul oceanului. Parcă ți se umplu plămânii de oxigen. Capeți vigoare: simți c-ai putea muta munții din loc. Desigur, glumesc, la vârsta noastră nu ne

mai putem gândi la așa ceva”. A tăcut preocupată și a continuat într-un târziu. „În timp de furtună se aud cum se sparg valurile de stâncile de la țărm. Cel puțin, așa mi s-a spus. De-abia aștept să se stămească o vijelie, ca să verific.” Din nou n-a mai spus nimic. După care tot ea, cu entuziasm: „A meritat banii. Am făcut o alegere minunată când ne-am oprit în acest loc.” Am mângălat-o ușor pe mână. „La capătul lumii?”, am zis eu zâmbind. „La capătul lumii”, a întărit ea. „Într-un loc cu liniște și verdeată. Chiar nu ți se pare curios să trăim așa după atâta zbucium? După atâta zarvă - deodată o tihnă cum n-am crezut că există. După atâtea frământări - o seninătate deplină”. Am sorbit din cafea. „La urma urmei, meritam. Spre sfârșitul vieții, cei care au mulțumirea de-a lăsa ceva după ei, prin munca lor, oricât de modestă le-ar fi contribuția, oricât de mare sau mică le-ar fi fost gloria, nu au de ce să se rușineze dacă se retrag și lasă locul altora, mai tineri, mai cu multă vârstă. În definitiv, aveam și noi dreptul la puțină odihnă.” Doamna mea m-a privit cu admirație. „Ca de obicei, tu le știi mai bine. Dar n-aș vrea să suferi fiindcă nu mai suntem ce-am fost. La fel de entuziaști, de plini de forță, cu păreri de care să se țină cont. Doamnelor! Cum au trecut anii! Niciodată n-am crezut în bătrânețe. Mai ales în bătrânețea ta. Am crezut că ai să fii veșnic tânăr. Iartă-mă dacă te rănesc”. „Nicidecum. Continuă. Mi se pare deosebit de interesant ce spui. Uite, de pildă, de ce e minunat fiindcă ne-am smuls din vârtejul lumii: avem, în sfârșit, timp și de noi. Ia gândește-te, de când n-am mai stat de vorbă așa, ca acum, pe îndelete? Viața noastră a fost o goană. Toată ziua pe drumuri. Tu într-o parte, eu în alta. Ne întâlneam numai seara, fiecare obosit de ce i s-a întâmplat peste zi, și schimbam în treacăt câteva cuvinte înainte de culcare. Acum însă avem răgaz să ne povestim tot ce n-am apucat să ne povestim. Paradoxal, de-abia acum o să ne cunoaștem mai bine. O să înțelegi mai exact de ce într-o anumită situație am procedat într-un anumit fel și nu în altul, am să pricep de ce tu, la

plată. Nu va mai fi scos să aplaude pe străzi la trecerea lor în mașină. Nu-i va mai fi frică să spună ce-i trece prin minte. Nu va mai fi nimeni schingiuit în închisori. Așa e întotdeauna - după mărire urmează declinul; după sărbătoare - nenorocire. E-o înțelepciune să nu te urci prea mult ca să nu cazi de prea sus. Încă o dată se confirmă această

rândul tău, ai făcut un anume lucru și nu altul." Doamna mea a lăcrimat puțin. Și-a șters lacrimile cu o batistă delicată. În aer s-a răspândit un parfum suav. "Îți mulțumesc, dragul meu. Da, luați de valul treburilor care ne-au alinat de când ne știm, nu ne-am mai uitat la noi. Uneori, când mă pieptănam în oglindă, nu mă recunoșteam. Cine-i străina asta?, îmi ziceam în sinea mea. Și-acum mi se mai întâmplă câteodată același lucru. E îngrozitor, ne-am schimbat foarte mult. Dragul meu - iubici ea în plâns - noi suntem doi oameni bătrâni. Nici nu știu când au trecut tinerețea, frumusețea, agerimea în mișcare. Ții minte ce mult ne plăcea sportul la amândoi? Îți mai aduci aminte excursiile noastre prin munți? Sau verile noastre la mare. Fabuloasele noastre veri! Îmi era așa drag să te văd cum înoti!". Plângi, draga mea, plânsul te ușurează și-ți înfrumusețează chipul. Ai dreptate, am dreptate - n-am avut prea mult timp pentru noi. Am făcut însă și noi ce-au făcut milioane și milioane de oameni mai înainte. Am trudit, am crescut copii, ne-am sacrificat pentru alții, am uitat ce etișna și ne-am gândit mai puțin la sănătatea noastră, dorind binele altora în primul rând. Nu văd ce-am făcut noi mai mult decât orice om cinstit și fără frică de nuncă." Ea a scos din nou batista ușoară ca fulguș. "Poate așa e. Dar în sfârșit, am fi meritat mai mult. Am realizat lucruri pe care nu oricine ar fi fost în stare să le facă. Mai ales tu ai fi meritat mai mult."

Am sorbit din cafeaua excelentă, am ronțăit dintr-un biscuit, am pri-lit grădina scăldată în soare. Uită-te la natură și smerește-te! Nu trebuie să fim trufași. Nimeni nu va moșteni Pământul. Suntem și noi niște vietăți ivite din mila Domnului. Cât trăiesc efemeridele? Se nasc dimineata și se sting până în amurg. Pentru ce se nasc și mor? Te-ai întrebat vreodată ce rost au, ce lasă în urmă? Și totuși, își au și ele un rost. Bucură măcar privirea unui copil cu zborul lor fastuos, și tot e ceva. Noi să fim mândri: ne-am născut oameni și prin ce-au creat mințile noastre, mâinile noastre, n-o să fim uitați chiar așa de ușor." Doamna mea s-a uitat din nou cu o privire dragăstoașă la mine. "Vorbști așa cu miez... Mă faci să plâng." "Liniștește-te, lumina mea. Haide mai bine la piscină."

Am stat mai mult de două ore lângă piscina cu apa curată ca lacrima, de un albastru intens, cu valuri artificiale. Servitoarea ne-a adus oranjadă, citronadă, Coca Cola. Soarele dogorea. Am intrat de câteva ori în apă, ne-am hârjonit ca doi copii. Am stat în șezlonguri și-am răsfoit ziarele. Numai o clipă. Nu mă mai interesa nimic. Era mai important pentru mine drumul unei găze prin iarbă. Zborul unei păsări îmi stârnea mai mult interes.

La prânz am mâncat în chioșcul înecat în verdeată. O supă de roșii, un suflé de conopidă și, ca desert,

cremă de zahăr ars. Totul foarte ușor - bucătăreasa e-o minune de femeie! - și servit impecabil. "Vezi tu", l-am atras atenția soției - "cel care a imaginat acest spațiu unde ne aflăm a iubit cu siguranță oamenii. A construit pentru bucuria lor, pentru confortul lor. Și casa, și grădina, și chioșcul ăsta au farmec. Sunt de un bun gust desăvârșit." "Și noi l-am iubit pe oameni". "Desigur, draga mea. Dar niciodată nu faci de-ajuns pentru ei. Ce planuri ai pentru după-masă?" "M-aș întinde nițel", mi-a răspuns cu un aer ușor jenat. "Dar e firesc, cât se poate de firesc, de ce te rușinezi? De-acum trăim pentru odihnă, pentru distracții... O să călătorim de-acum de plăcere, nu fiindcă nu știu ce afacere ne cheamă urgent în nu știu ce loc. În sfârșit, o să avem prilejul să poposim unde ne place, să stăm cât ne place și, mai ales, să-i cunoaștem mai bine pe oameni." "Să învățăm de la ei și să le împărtășim din experiența noastră." "Așa e, comoara mea. De-abia aștept să vizităm muzee, să vedem spectacole cu ansamblurile de balet cele mai vestite. Să mergem la teatru, la concerte când dirijează maeștri celebri. O să vezi, o să fie minunat." "Lângă tine totul e minunat."

Timp de două ore am moțăit într-un șezlong cu o revistă ilustrată în mână. În fotografia de o calitate ireproșabilă șefi de state odinioară dușmani își dădeau mâna cu un zâmbet viclean pe fețe. Vedete ale filmului pozau goale și își povesteau fără rușine aventurile scandaloase. Celebrități ale sportului pe care copiii le adorau ca pe niște zei declarau cu emfază ce rol joacă banul în existența lor. Mi s-a făcut greață.

Soția mea s-a odihnit și a revenit la mine proaspătă și surăzătoare. Nu m-am putut stăpâni și am sărutat-o. "Arăți magnific!" "Înseamnă că dimineată arătam groaznic", a zis ea cu cochetărie. "Nicidecum, nicidecum, dar lumina după amiezii ne transformă chipurile. Căpătăm o aură specială." "Tu însă arăți bine și după o noapte de nesomni. Cu grijile pe care le-ai avut, un altul ar fi arătat ca un moșneag respingător. Tu însă te ții tare." Am râs amândoi, am luat-o de mână și ne-am așezat pe o canapea pe terasă. Imediat am fost serviți cu dulceață și apă rece. Iar până când s-a lăsat întunericul ne-am amintit cum ne-am întâlnit prima oară, ce prietenii am leșat, ne-am amuzat de câteva întâmplări hazlii prin care am trecut. Aveam o viziune pe care nu o cunoșcusem niciodată.

Nici n-am știut când s-a lăsat întunericul și am fost chemați la cină. În salon se crease o atmosferă specială; ardeau lumânări și într-un vas câteva bețișoare chinezești răspândeau un miros suav. M-am așezat la un capăt al mesei iar soția mea la celălalt. Scumpa de ea, s-a nduioșat aducându-și aminte de copii. "Ce fericiți am fi aici

cu toții." "Poate, cine știe, o să ne așezăm odată împreună la masa asta", am rostit eu și am sorbit din paharul cu vin roșu o picătură pe care am ținut-o mult pe limbă ca să-i ghicesc aromele. "Trebuie să avem răbdare și, mai ales, să avem încredere. Timpul rezolvă totul." "Să ne ajute Dumnezeu", a întărit și doamna mea și am simțit-o mai sigură pe ea însăși.

După cină am băut un coniac mic și gustos lângă șemineu. "Oare așa vor trece zilele de-acum înainte? Nu ți se pare totuși monoton după vânzoleala pe care am cunoscut-o?" "Cătuși de puțin", am liniștit-o eu. "Ți-am mai spus: vine o vreme când recompensa cea mare pe care ți-o dorești e liniștea." "Ai dreptate, dragul meu. Ca întotdeauna tu ai dreptate."

Am deschis televizorul - am nimerit pe un canal pe care se prezenta **Dictatorul** lui Chaplin. Îi mai văzusem de câteva ori - o prostie - și-am renunțat să ne mai uităm. "Aici, genialul Charlot - știi cât îl admiri! - a greșit. Nu poți să-ți bați joc de un om atât de mare. Cazi tu în ridicol. Devii tu un vierme invidios pe puterea altora. Devii un nimeni."

Aveam chef de conversație și mi-am continuat gândul privind la paharul pe care îl țineam în mână și în care se reflectau spectaculos luminile de la lumânări.

"Desigur, e vorba de un personaj al istoriei cărui se pot reproșa multe. A comis și erori - nu greșește cel care se mulțumește să rămână doar spectator. Dar de ce e socotit malefic? De ce atâta ură împotriva lui? Fiindcă a transformat

în săpun câțiva evrei? A fost un erou - asta e, nimeni nu-mi poate schimba convingerea - cum n-au fost mulți. În ce chip magnific și-a înălțat unul după altul adversarii! Cum a reușit el să-și atragă simpatia și apoi dragostea întregului popor! Masele l-au ascultat; el le-a înțeles, și ele, la rândul lor, l-au înțeles. L-au urmat oriunde le-a cerut să-l urmeze. L-au venerat ca pe un zeu. Păcat de sfârșitul lui groaznic. Să mori ca un câine după ce planeta ți-a știut de frică!" M-am înfiorat de dezgust. Soția mea și-a dat seama prin ce tulburare treceam și-a încercat să mă înșenineze. "Unii spun c-ar fi scăpat. C-ar fi reușit să fugă într-o țară sud-americană, unde s-ar fi supus unor operații estetice ca să nu-l mai recunoască nimeni; c-ar fi trăit în pace și în belșug înconjurat de cei mai iubiți dintre colaboratori." Am zâmbit fără să vreau: "S-a retras, adică, la pensie". Apoi brusc m-am posomorât. "Mai bine să nu vorbim despre asta. Îmi face rău. Să lăsăm în trecut ce-i al trecutului. Așa-i că nu te superi, draga mea?"

Am mai schimbat câteva păreri, am răsfoit fiecare câteva cărți încercând să găsim lecturi potrivite pentru starea noastră de spirit - n-am găsit, totul ni s-a părut fad, fumat, fără har - și ne-am dus la culcare. Patul era larg, cu așternuturi care miroseau a proaspăt, a poiană de munte. Ne-am întins cu voluptate și mi-am sărutat pe frunte soția înainte de a stinge lumina. "Noapte bună, Helen." "Noapte bună, Nick."

